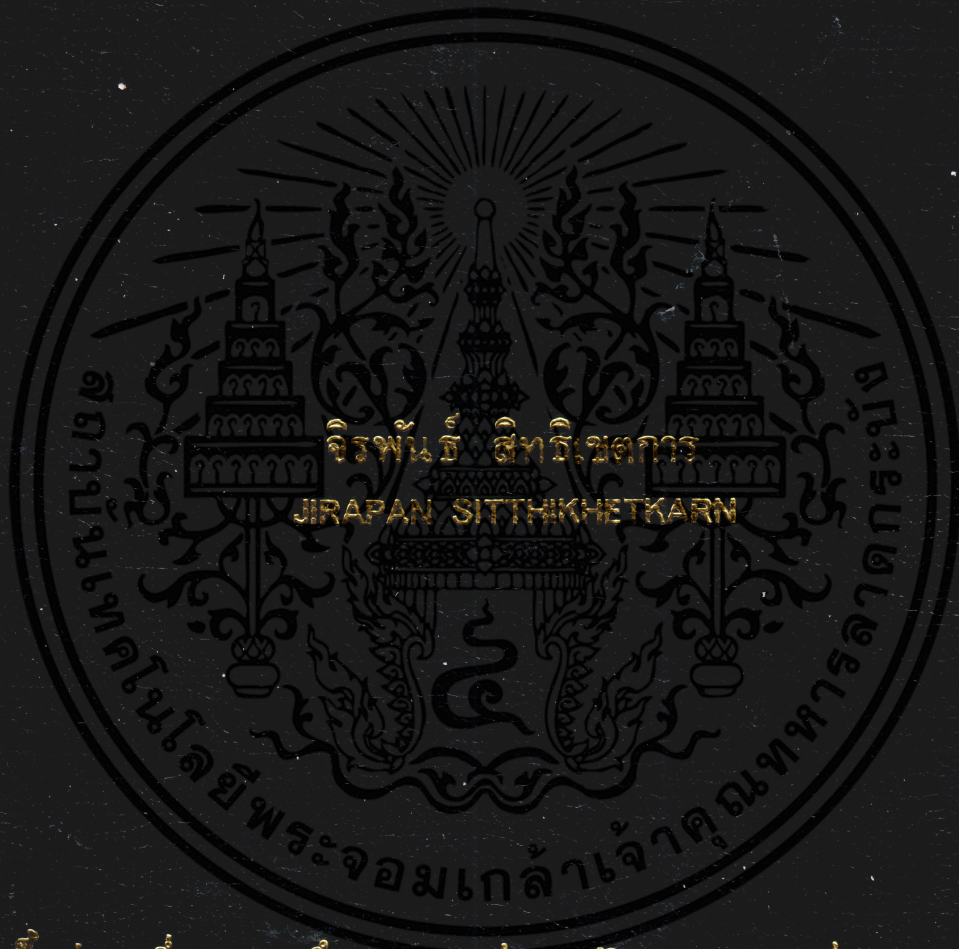

การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพาณิชย์การ
เขตกรุงเทพมหานคร

INSTRUCTIONAL REFORMS OF COMMERCIAL COLLEGES
IN BANGKOK

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-649-610-1

การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพาณิชย์การ

เขตกรุงเทพมหานคร

INSTRUCTIONAL REFORMS OF COMMERCIAL COLLEGES
IN BANGKOK

เลขที่.....
เลขทะเบียน..... 43319
วัน, เดือน, ปี 29 ส.ค. 2545

.b.....
.i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีพศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-648-610-1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

INSTRUCTIONAL REFORMS OF COMMERCIAL COLLEGES
IN BANGKOK

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2002

ISBN 974-648-610-1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2002

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การปฏิรูปการเรียนการสอนในวิทยาลัยพาณิชย์การ เขตกรุงเทพมหานคร
INSTRUCTIONAL REFORMS OF COMMERCIAL COLLEGES IN
BANGKOK

ชื่อนักศึกษา นางจิรพันธ์ สิริขิตเขตการ

รหัสประจำตัว 42064120

ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารอาชีวศึกษา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ดร.อารีรัตน์ หิรัญโร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
รศ.ดร.ปรีชาพร	วงศ์อนุตรโรจน์
ดร.อารีรัตน์	หิรัญโร
ดร.มาลัย	จิรวัดนเกษตร
ผศ.ดร.เนาวรัตน์	วิไลชนม์
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 7 มกราคม 2545 เวลา 13.30 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ณ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่ 19 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2545

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การปฏิรูปการเรียนการสอนในวิทยาลัยพณิชยการ

เขตกรุงเทพมหานคร

นักศึกษา

นางจิรพันธ์ สิทธิเขตการ

รหัสประจำตัว

42064120

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การบริหารอาชีวศึกษา

พ.ศ.

2545

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.อารีรัตน์ หิรัญโร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ด้าน คือการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการจัดบรรยากาศการเรียนรู้

2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 96 คน และครู-อาจารย์จำนวน 270 คน รวมทั้งสิ้น 366 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ทั้งในภาพรวมและแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูป การเรียน การสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตาม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ทั้งในภาพรวมและแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Instructional Reforms of Commercial Colleges in Bangkok
Student	Mrs. Jirapan Sitthikhetkarn
Student ID.	42064120
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2002
Thesis Advisor	Associate professor Dr. Preeyaporn Wonganutraroj
Thesis Co-Advisor	Dr. Areerut Hirunro

ABSTRACT

The purposes of this study were:

- 1) To study operation in Instructional of the administrators and teachers in Commercial Colleges under the Department of Vocational Education in Bangkok about syllabus contents, teaching and learning activities, teaching and learning medias, evaluation and learning atmosphere.
- 2) To compare operation about Instructional Reforms of the administrators and teachers in Commercial Colleges under the Department of Vocational Education in Bangkok, distributed by qualifications and experiences in operating work.

Sample size of this study were 96 administrators and 270 teachers from 4 Commercial Colleges under the Department of Vocational Education in Bangkok.

The methods used in collecting data were the rating scales questionnaires. Statistics used in Analysis Data were percentage, means, standard deviation and t-test.

The results of the study were as follows:

1. The operation of administrators and teachers in Instructional Reforms of Commercial Colleges under the Department of Vocational Education in Bangkok, in 5 aspects were medium levels. When considering in each aspect was medium .
2. In comparing, operation of administrators and teachers in Instructional Reforms of Commercial Colleges in Bangkok in 5 aspects distributed by qualifications in the whole picture and in each aspect were not different.

3. In comparing, operation of administrators and teachers in Instructional Reforms of Commercial Colleges in Bangkok in 5 aspects distributed by experiences in working in the whole picture and in each aspect were not different.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจ แก้ไข ข้อบกพร่อง ให้กำลังใจและติดตามผลการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.อารีรัตน์ หิรัญโร อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้ คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง และขอคิดในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ ประสบการณ์ ความเมตตา และกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในการ ปรับปรุงแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครู-อาจารย์ทุกท่านในวิทยาลัยพณิชยการทั้ง 4 แห่ง ที่กรุณา ตอบแบบสอบถาม และ ผช.ผอ.ธารทิพย์ เสริมสุนทรศิลป์ อาจารย์จิตสุภา สวนประเสริฐ อาจารย์ สมพิศ เล็กเพ็ญฟู อาจารย์นิสา ปัตถิ ที่กรุณาเป็นธุระในการดำเนินการประเมินผล และรวบรวม แบบสอบถามให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ มารดา คุณอา พี่น้อง คุณปรารธนา สิริทธิเขตการ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ ไม่สามารถเอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณประโยชน์และความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นกตัญญู กตเวทิต์ คุณแม่บิดา มารดา คุณอา และผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ปลูกฝังคุณความดี และความ มานะ อดทน ตลอดจนครู-อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันเป็นพื้นฐานสำคัญใน การประสบความสำเร็จทางการศึกษา

จิรพันธ์ สิริทธิเขตการ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.4 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสาร หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 การบริหารงานวิชาการ ในวิทยาลัยพณิชยการ.....	9
2.2 การปฏิรูปการศึกษา.....	13
2.2.1 ความหมายและความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา.....	13
2.2.2 แนวคิดเรื่อง หลักการวิธีการในการปฏิรูปการศึกษา.....	15
2.2.3 แนวการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542.....	18
2.2.4 ประเด็นการปฏิรูปการเรียนรู้ ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ สิงหาคม 2542.....	21
2.2.5 นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2542.....	25
2.2.6 การปฏิรูปการเรียนการสอน.....	28
2.2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการเรียนการสอน.....	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	91
5.2 อภิปรายผล.....	95
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้.....	110
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	119
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	121
ประวัติผู้เขียน.....	143

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามสถานศึกษา.....	52
4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์จำแนกตามเพศ.....	57
4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์จำแนกตามอายุ.....	58
4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	59
4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์จำแนก ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	59
4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	60
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร.....	60
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	62
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนด้านการจัดสื่อการเรียนรู้.....	64
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล.....	65
4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้.....	67
4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ทั้ง 5 ด้าน.....	69
4.12 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	70
4.13 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	72
4.14 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน การสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	74
4.15 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.16 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	77
4.17 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน รวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	78
4.18 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	79
4.19 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	81
4.20 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	83
4.21 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	85
4.22 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	86
4.23 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน รวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	87
4.24 การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร.....	88
4.25 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	89
4.26 การจัดสื่อการเรียนรู้.....	89
4.27 การวัดและประเมินผล.....	90
4.28 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้.....	84

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างกระบวนการประเมินผลแบบดั้งเดิมและกระบวนการประเมินผลสภาพจริง.....	40
2.2 แสดงแบบจำลองการประเมินสภาพจริงของ Puckett and Black.....	42

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของประเทศครั้งใหญ่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 – 2544) มุ่งให้การศึกษาเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาคนและสังคม ได้อย่างแท้จริง ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ (อำรุง จันทวานิช. 2542 : 5) ฉะนั้นความพยายามที่จะพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายสู่การสร้างคนจึงต้องอาศัยการระดมความคิด ความเข้าใจและความร่วมมืออย่างหลากหลายเพื่อให้เกิดกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ที่มุ่งไปสู่การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน (อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. 2542 : 5)

การปฏิรูปการศึกษา เป็นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมด้านความคิดความเชื่อ และวิถีการปฏิบัติ ประเทศไทยเคยมีการปฏิรูปการศึกษามาแล้วแต่ในอดีต ปัจจุบันการปฏิรูปการศึกษาเกิดจากปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่อจนทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษา อันเนื่องจากสาเหตุหลายประการ ซึ่งแบ่งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน คือ

ปัจจัยภายนอก ในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้โลกเต็มไปด้วยข่าวสารและความเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยก้าวไปสู่ระบบเทคโนโลยีมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ต้องการบุคลากรที่มีความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ระบบการศึกษาไทยจะต้องมีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจ โดยผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพสนองความต้องการของภาคธุรกิจอุตสาหกรรมและเป็นที่พึงพอใจ

ปัจจัยภายใน ประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาไว้หลายมาตรา เน้นจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจุบันการจัดการศึกษาได้ดำเนินการไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักทางด้านการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทยที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและใช้ข้อมูลอย่างกว้างขวาง กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษานับการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จากบทบัญญัติพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงเป็นแรงผลักดันที่สำคัญทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการ

เปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาขนาดใหญ่หรือต้องมีการปรับระบบการศึกษาใหม่ คือ การปฏิรูปการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษา มีวัตถุประสงค์ให้คนไทยทุกคนมีโอกาสได้รับบริการอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ระดมสรรพกำลังจากทุกส่วนมาร่วมจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามศักยภาพ ทั้งนี้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะที่ได้คุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดระบบการบริหารจัดการศึกษาที่กระจายอำนาจทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมีความโปร่งใส ชัดเจน ตรวจสอบได้ ทั้งได้กำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ ไว้ดังนี้ “ให้การจัดการศึกษาเป็นเลิศ โดยโรงเรียนมีคุณภาพ การเรียนมีคุณภาพ ห้องเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานสูงในระดับสากลภายในปี 2550” เพื่อให้การดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย จึงได้กำหนดองค์ประกอบหลักของการปฏิรูปการศึกษา 4 ด้าน คือ การปฏิรูปการเรียนการสอน การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 1-3)

การจัดการเรียนการสอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในปัจจุบันด้านผู้เรียนจะพบว่า นักเรียนที่จบระดับชั้น ม.3 หรือเทียบเท่า ซึ่งมีอายุน้อยลงไป 1 ปี ความรับผิดชอบ ความสนใจ ความตั้งใจในการเรียนลดน้อยลง นักเรียนในแต่ละห้องเรียนก็มีจำนวนมากเกินไป 40-45 คน ทำให้ครู-อาจารย์ไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง โดยเฉพาะวิชาปฏิบัติ เช่น พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน ทำให้นักเรียนขาดความเชี่ยวชาญ ทักษะ ได้รับการฝึกฝนน้อยมาก โดยเฉพาะนอกชั่วโมงการเรียนไม่สามารถจะปฏิบัติได้ เนื่องจากอุปกรณ์การเรียนขาดแคลน ถ้าสมัย เสียหาย ไม่ได้รับการแก้ไขเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสศึกษา เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานหรือออกไปแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ อีกประการหนึ่ง หลักสูตรและบทเรียนด้านวิชาชีพ จะเป็นภาคทฤษฎี และปฏิบัติควบคู่กันไปมีความสำคัญเท่า ๆ กัน ตำราเรียนที่เป็นภาคปฏิบัติมีไม่เพียงพอ ทำให้ขาดการศึกษาด้วยตนเอง หลักสูตรกำหนดให้นักเรียนจะต้องออกไปฝึกงานยังสถานประกอบการ ส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อหาประสบการณ์ ได้รับการสนับสนุนน้อยมาก นักเรียนจะไม่ได้รับการฝึกตามสาขาวิชาที่ตนเรียนมา เนื่องจากไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์ของการศึกษาอย่างถ่องแท้ขององค์กร ต่าง ๆ บทเรียนและตำราเรียนบางรายวิชาขาดการตรวจสอบจากกรมวิชาการก่อนนำออกใช้ ทำให้ คุณภาพไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ถึงแม้ปัจจุบันได้นำระบบทวิภาคีเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนก็ยังประสบปัญหาอย่างมากเนื่องจาก นักเรียนและผู้ปกครองไม่เข้าใจในการเรียนระบบทวิภาคีอย่างถ่องแท้ ขาดการประสานสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้แบบใหม่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นักเรียนต้องใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา การเรียนการสอนในปัจจุบันยัง

ขาดการประสานสัมพันธ์กับบุคคล องค์กร สถานประกอบการภายนอก ขาดการนำผู้ ผู้เชี่ยวชาญ สาขาวิชาชีพ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ปัญหาต่าง ๆ นี้ควรจะได้รับการแก้ไข ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (ณัฐศุภางค์ นพคุณ. 2544 : 1-2)

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ที่พบในแต่ละสถานศึกษา พอสรุปได้ดังนี้คือ

การจัดหลักสูตร เป็นการดำเนินการของส่วนกลาง มีลักษณะเป็นการรวมอำนาจกรรมการ ไม่ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ บุคคลที่ได้รับการเลือกมาร่างหลักสูตรมาจากกลุ่มบุคคลบางกลุ่มเท่านั้น ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพ และมาตรฐาน คนที่มีความรู้ ความสามารถบางคนไม่ได้รับการเลือกมาร่วมกำหนดหลักสูตร ทำให้หลักสูตรไม่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและท้องถิ่น ไม่ทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ หลักสูตรไม่มีการทดลองใช้และไม่มีการจัดระบบการติดตาม ปรับปรุง พัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

การจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาทุกแห่ง จากหลักสูตรเดิมกำหนดในแต่ละภาคเรียน มีเวลาเรียน 20 สัปดาห์ ต่อมาได้ปรับหลักสูตรเหลือเพียง 18 สัปดาห์ ทำให้เวลาเรียนน้อยลง เนื้อหาในแต่ละวิชาเท่าเดิม ทำให้ครูผู้สอนต้องสอนเพิ่มเติมนอกเวลา ครู-อาจารย์ขาดประสิทธิภาพเนื่องจาก มีชั่วโมงสอนมาก ทำให้ประสิทธิภาพการสอนลดลง มีภาระด้านการเงินทำให้ต้องรับงานพิเศษ บางครั้งอาจจะเลยชั่วโมงสอน ไม่ศึกษาหลักสูตรและแผนการสอน สอนไม่เต็มเวลาตามตารางสอน ไม่มีวุฒิการศึกษา ขาดความกระตือรือร้น ไม่ใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ มีภาระหน้าที่มาก ไม่มีเวลาเตรียมการสอน ไม่ทราบแหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน ขาดการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียน ขาดการพัฒนาวิธีการเรียนการสอน โดยการใช้สื่อการเรียนรู้อันทันสมัย และมีจำนวน ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน

การวัดและประเมินผลที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครู-อาจารย์ขาดทักษะในด้านนี้มาก เนื่องจากการเรียนการสอนตามหลักสูตรจะมีจุดประสงค์การเรียนรู้หลายประเภทที่ต้องการวัดและประเมินผลต่างกัน หากครูขาดทักษะในการวัดและประเมินผลจะมีผลให้ครูไม่สามารถนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และไม่อาจตัดสินใจผลการเรียนได้อย่างถูกต้องเป็นธรรม สมเหตุสมผล

นอกจากนี้ สถานศึกษาด้านอาชีวศึกษายังให้การบริการด้านวิชาการไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน งานห้องสมุดมีหนังสือ ตำราเรียนไม่เพียงพอ ขาดการจัดมุมวิชาการ แหล่งการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ อุปกรณ์สื่อ-โสตไม่สามารถจัดให้นักเรียนได้ใช้ทั่วถึง รวมทั้งไม่นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในสถานศึกษาและขาดความเหลียวแลจากผู้บริหาร ในการกระตุ้นให้ครู-อาจารย์ผลิตสื่อการเรียนรู้อันทันสมัย โดยใช่วิสตุถุต่าง ๆ ในท้องถิ่น ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แก่ชุมชน และรวมถึงการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 2543 : 7-8)

อีกประการหนึ่งนโยบายการปฏิรูปการศึกษาการศึกษาแต่เดิมที่เป็นมารัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ถือว่าเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงการศึกษาครั้งสำคัญ โดยปัจจัยหนึ่งที่มีผลทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญ คือ “ปัจจัยด้านความต้องการบุคคลเข้ารับราชการ” (วุฒิชัย มูลศิลป์. 2525 : 16-39) การศึกษาในสมัยนั้นจึงเป็นกิจกรรมของเจ้านายชั้นสูงหรือสามัญชนทางด้านการศาสนา ซึ่งแตกต่างจากในปัจจุบัน การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี (มาตรา 10 : พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542) และมุ่งพัฒนากำลังคนระดับกลางและสูง ตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 4-5) เพื่อออกสู่ตลาดแรงงาน สร้างรายได้ให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ฉะนั้นจากปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนทุกสถานศึกษา มีผลทำให้ผู้เรียนเรียนจบออกมาไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ไม่สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ เป็นภาระของสถานประกอบการที่ต้องมาฝึกอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียน จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เห็นควรจะต้องให้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเสียใหม่ พร้อมกันทุก ๆ ด้าน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ เจตคติทักษะที่จำเป็น ในการพัฒนาคน พัฒนาอาชีพและสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาหลักสูตรบทเรียน ให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ส่งเสริมให้มีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นถึงคุณค่าของภูมิปัญญาไทย เทคโนโลยีที่ทันสมัยในท้องถิ่นนำเข้ามา ร่วมจัดการเรียนการสอน ผลจากการปฏิรูปการเรียนการสอนหวังว่าเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาแล้วจะเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี คนเก่ง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ผู้วิจัยต้องการที่จะเห็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพประเภทวิชาพาณิชยกรรม ให้เป็นตามแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล และการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ โดยจะศึกษาระดับการปฏิบัติทุก ๆ ด้าน ของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในวิทยาลัยพาณิชยกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนแตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน โดยยึดแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 24-25)

1. จัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง มีวิธีการเรียนรู้และมีทักษะแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
2. จัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียน และชุมชน
3. จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
4. ใ้บุคลากรองค์กรและสถาบันมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
5. มีการวิจัยในชั้นเรียน
6. ประเมินผลตามสภาพจริง โดยเน้นการควบคู่ไปกับการเรียนการสอน และประเมินจากการปฏิบัติงานจริง
7. ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. มีระบบนิเทศการเรียนการสอนภายใน
9. ประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา

จากแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ในระดับสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 9 ด้าน ผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงเป็นกรอบแนวคิดในการปฏิรูปการเรียนการสอนได้ 5 ด้านดังนี้

1. การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การจัดสื่อการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล
5. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2544

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากร ได้แก่

1. ผู้บริหาร ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง รวมทั้งสิ้น 96 คน
2. ครู-อาจารย์ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง รวมทั้งสิ้น 330 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. ผู้บริหาร จากประชากรรวมทั้งสิ้น 96 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
2. ครู-อาจารย์ จากประชากรทั้งสิ้น 330 คน ผู้วิจัยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ในการกำหนดหากกลุ่มตัวอย่างของแต่ละวิทยาลัย และได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 270 คน

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

1. วุฒิต่างการศึกษา
  - ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
  - ปริญญาโท หรือสูงกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- 10 ปี หรือน้อยกว่า
- มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

1.5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน 5 ด้าน คือ

1. การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การจัดสื่อการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล
5. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้ความเข้าใจความหมายของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้ให้ความหมายของศัพท์เฉพาะ ดังนี้

การปฏิรูปการเรียนการสอน หมายถึง

1. การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร หมายถึง สถานศึกษาจะต้องจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน สภาพของท้องถิ่นและความต้องการของตลาดแรงงาน เนื้อหาสาระในการจัดต้องหลากหลาย ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดความสามารถ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ออกไปฝึกงานกับองค์กรต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ควรให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทในการกำหนดและประเมินผลของหลักสูตร การจัดเนื้อหาสาระควรเน้นถึงความเป็นสากลบนฐานของความเป็นเอกลักษณ์ไทย

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ครู-อาจารย์ จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน มีความสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ สร้างสรรค์ คิดเป็น ทำเป็น จัดการเป็นด้วยตนเอง มีโอกาสได้ฝึกทักษะเรียนรู้จากประสบการณ์จริง รู้จักบูรณาการสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีในอนาคต และเชิญบุคลากร องค์กร สถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย

3. การจัดสื่อการเรียนรู้ หมายถึง ครู-อาจารย์จะต้องจัดหาสื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีที่หลากหลายเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน มีความทันสมัย ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ เชื่อมโยงประสบการณ์จริง เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออก ใช้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และสนับสนุนให้ใช้สื่อที่ผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น ครู-อาจารย์จะต้องพัฒนา ปรับปรุงสื่อให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำภูมิปัญญา เทคโนโลยีท้องถิ่นที่เป็นสื่อการเรียนมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย
4. การวัดและประเมินผล หมายถึง ครู-อาจารย์จะต้องใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์เนื้อหาวิชา หรือตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและประเมินผลด้วยตนเอง ครู-อาจารย์จะต้องนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการสอนของตนเอง รวมถึงจะต้องมีการวิเคราะห์ ปรับปรุงแบบทดสอบให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพด้วย
5. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ หมายถึง การจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่นอกเหนือจากในห้องเรียน มีความทันสมัยน่าศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด มุมวิชาการ ห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม องค์ประกอบอื่น ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เชื่อมประสบการณ์กับชีวิตจริง จัดหาแหล่งวิทยากรภายนอก โดยให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การจัดทัศนศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการกับองค์กรภายนอก เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้เรียน
6. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน-นักศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและพัฒนา หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าแผนกวิชา ในวิทยาลัยพณิชยการ 4 แห่ง สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
7. ครู-อาจารย์ หมายถึง ข้าราชการครู ซึ่งมีหน้าที่สอนประจำวิชาต่าง ๆ ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
8. วิทยาลัยพณิชยการ หมายถึง สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนประเภทวิชาพณิชยกรรม ซึ่งได้แก่ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน วิทยาลัยพณิชยการบางนา และวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย
9. วุฒิต่างการศึกษา หมายถึง วุฒิที่ได้รับการศึกษาชั้นสูงสุด แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และปริญญาโท หรือสูงกว่า
10. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ 10 ปีหรือน้อยกว่าและมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสาร หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

2.1 การบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพณิชยการ

2.2 การปฏิรูปการศึกษา

2.2.1 ความหมายและความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา

2.2.2 แนวคิดเรื่องหลักการและวิธีการในการปฏิรูปการศึกษา

2.2.3 แนวการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542

2.2.4 ประเด็นการปฏิรูปการเรียนรู้ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สิงหาคม 2542

2.2.5 นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2542

2.2.6 การปฏิรูปการเรียนการสอน

2.2.6.1 การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

2.2.6.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.6.3 การจัดสื่อการเรียนรู้

2.2.6.4 การวัดและประเมินผล

2.2.6.5 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

2.2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการเรียนการสอน

2.1 การบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพณิชยการ

การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

ภิญโญ สาร (2519 : 231) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า “การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดของโรงเรียน ที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด” ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุมิตร คุณานุภกร (2518

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

: 16-18) ที่กล่าวว่า “การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียน ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น” การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินงานทุกชนิด เพื่อจะส่งเสริม พัฒนา หรือปรับปรุงการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ธำรง บัวศรี (2515 : 152-153) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า “หมายถึง การปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น รวมถึงการวางแผน และนโยบายเกี่ยวกับการสอน ตลอดจนการประเมินผลการศึกษาในด้านต่าง ๆ” งานวิชาการเป็นความพยายามทั้งหมดที่ผู้บริหารและครูช่วยกันปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตรงเป้าหมายมากที่สุด และพนัส หันนาคินทร์ (2524 : 64-65) ได้กล่าวไว้ว่า “งานหลักในการบริหารโรงเรียนน่าจะเป็นงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน หรืองานวิชาการนั่นเอง ส่วนงานอื่น ๆ ควรเป็นการสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปด้วยดีเท่านั้น”

และนอกจากนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) ได้ให้ความหมายว่า

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

การบริหารงานวิชาการ ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้วหมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

การมองการบริหารงานวิชาการในด้านงานของสถานศึกษา งานบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งานการควบคุมดูแล หลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษา เพื่อปรับปรุง คุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นต้น

งานวิชาการ ถือเป็นงานหลักของสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากงานวิชาการ งานวิชาการในทุกสถานศึกษามีลักษณะคล้ายคลึงกัน

เป็นส่วนมาก จะแตกต่างกันก็คือประเภทวิชาที่เปิดสอน สำหรับการดำเนินงานในส่วนของงานวิชาการของสถานศึกษาที่เปิดทำการสอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม แบ่งการดำเนินงานไว้ดังนี้

1. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. การจัดการเรียนการสอน
3. สื่อการเรียนการสอน
4. งานบริการห้องสมุด
5. การวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน
6. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
7. การนิเทศการศึกษา
8. การพัฒนาบุคลากรทางการสอน

ซึ่งงานทั้งหมดนี้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบให้การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (นันทา เศรษฐปราโมทย์ 2539 : 21-22)

การบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพณิชยการ ประกอบด้วยงานที่เกี่ยวข้องหลายงานดังกล่าวแล้ว งานการจัดการเรียนการสอนเป็นงานที่สำคัญที่สุดงานหนึ่งในงานฝ่ายวิชาการ เป็นกิจกรรมที่นำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน คือ ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยพณิชยการ ประกอบไปด้วยหลักสูตร 2 ระดับ คือ

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 แบ่งการเรียนการสอนเป็น 5 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาการบัญชี กลุ่มวิชาการขาย กลุ่มวิชาการเลขานุการ กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ และกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2540 แบ่งการเรียนการสอนเป็น 5 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก

การจัดการเรียนการสอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรมนั้น ซึ่งแต่เดิมมีเพียง 4 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาที่ 1 - 4 ในระดับ ปวช. และสาขาวิชาที่ 1 - 4 ในระดับ ปวส. กรมอาชีวศึกษาได้มีการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 โดยให้นักเรียนชั้น ปวช. ปีที่ 3 ออกฝึกงานระหว่างกำลังศึกษาอยู่ และได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการจัดการศึกษาแบบโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงงานอย่างแท้จริง หรือเรียกว่าการจัดการการศึกษาระบบทวิภาคี โดยแบ่งเวลาเรียนเป็น 2 ส่วน คือเรียนที่สถานประกอบการ 3 วัน และเรียนที่สถานศึกษา 2 วันในหนึ่งสัปดาห์ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติควบคู่กันไป ได้รับประสบการณ์ทางตรง ระบบนี้ค่อนข้างที่จะทำ ความเข้าใจยาก ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง และนักเรียน คงจะต้องใช้ระยะเวลาอีกบ้างพอ สมควร สถานศึกษาจึงได้เพิ่มการเรียนรู้อีกระบบหนึ่งคือ กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระดับ ปวช. เริ่มปี การศึกษา 2538 และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ในระดับ ปวส. เริ่มปีการศึกษา 2541 สถาน ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการทั้งในระดับ ปวช. และระดับ ปวส. ในปัจจุบันมีหลายแห่งคือ บริษัท ซี.พี 7 - Eleven จำกัด, บริษัท BIG C จำกัด, บริษัท วัฒนิจ จำกัด, ห้างสรรพสินค้า LOTUS และ องค์การค้าคุรุสภา ปัจจุบันนับว่าประสบความสำเร็จไปส่วนหนึ่ง ผู้ปกครองและนักเรียน นักศึกษา มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีมากขึ้น และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ นักเรียน นักศึกษา จะได้รับรายได้ควบคู่ไปกับประสบการณ์ทางตรง และจะมีจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการทำงานที่ แน่นนอนสำหรับผู้เรียนหลังจากจบการศึกษา การจัดการเรียนการสอนจะพัฒนาได้รวดเร็วกว่าที่เป็น อยู่ในปัจจุบัน ย่อมขึ้นอยู่กับระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ดี และมีสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ วิชาชีพเป็นจำนวนมาก สภาพการจัดการเรียนการสอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในวิทยาลัยพาณิชยการ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน พอจะสรุปได้ คือ

ด้านผู้เรียน ได้รับการถ่ายทอดความรู้ ปฏิบัติตามคำสั่งของครู อาจารย์ตลอดเวลา ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้คิดเอง ทำเอง แสวงหาความรู้เอง ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เรียนจากตำรา เรียนที่กำหนดให้ สลอกแบบฝึกหัดจากเพื่อน ทำให้องค์ความรู้ที่ได้รับไม่ครบทุกด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย จึงทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

ด้านบทเรียน เนื่องจากโครงสร้างหลักสูตรในทุกระดับมีความซ้ำซ้อนในรายวิชา คำอธิบาย รายวิชาไม่ชัดเจน ทำให้ผู้เรียนสับสน ตำราเรียนขาดแคลน โดยเฉพาะรายวิชาที่เป็นภาคปฏิบัติมากกว่า ภาคทฤษฎี ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถที่จะศึกษาได้ด้วยตนเอง เนื้อหาสาระขาดการบูรณาการจากรายวิชา ต่าง ๆ ผู้เรียนจึงไม่แตกฉานในเนื้อหาสาระวิชา

ด้านวิธีการเรียนรู้ ขาดแหล่งวิทยากรที่ทันสมัยทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา ผู้เรียน ได้เรียนแต่เฉพาะในห้องเรียน ไม่มีโอกาสออกไปศึกษาต่างสถานที่ ทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้อย่าง กว้างขวาง เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด ผู้เรียนจะเรียนจากอุปกรณ์การเรียนที่ล้าสมัย ไม่ทันกับ เทคโนโลยีในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอ ขาดการดูแลอย่างแท้จริง ไม่มีการนำ วิทยาการจากภายนอกสถานศึกษาเข้ามาพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน ขาดการประสานสัมพันธ์ กับสถานประกอบการเพื่อเชิญเข้าร่วมจัดการเรียนการสอน

2.2 การปฏิรูปการศึกษา

ความเคลื่อนไหวที่จะให้มีการปฏิรูปการศึกษา (Educational Reform) เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ และมีอยู่ในทุกสังคมที่มีระบบการศึกษาอย่างเป็นทางการ (Institutionalized Educational System) ในบางสังคมปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ อาจเกิดขึ้นในระยะเวลาที่ไม่ห่างกันมากนัก เช่น ในรอบ 5 ปี แต่ในบางสังคมปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ อาจเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ค่อนข้างนาน เช่น เกินกว่า 10 ปี ถึง 20 ปี ความถี่หรือความห่างของระยะเวลาที่ปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นคงมิใช่เป็นเหตุบังเอิญ แต่เป็นเพราะเงื่อนไขต่าง ๆ ในสังคมนั้น ๆ มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร เงื่อนไขที่กล่าวนี้คือ เงื่อนไขในด้านการเปลี่ยนแปลงของระบบย่อยอื่น ๆ ในสังคม เช่น การเพิ่มหรือลดของจำนวนประชากร การเปลี่ยนแปลงของระบบการเมือง การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ หรือแรงผลักดันจากพลังภายนอกสังคม และนำไปสู่การวางนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในที่สุด (อุทัย คุลเกษม. 2539 : 211-212)

การปฏิรูปการศึกษา เป็นนโยบายที่มีความสำคัญยิ่ง ในสาระส่วนนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาไทย การปฏิรูปโรงเรียน ตลอดจนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำไปสู่การกำหนดตัวแปรในการวิจัยดังปรากฏรายละเอียดแต่ละแนวทางดังนี้

2.2.1 ความหมายและความสำคัญการปฏิรูปการศึกษา

ในการปฏิรูปการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาความหมายของคำว่า “ปฏิรูป” ซึ่งเป็นคำที่นักวิชาการให้ความหมายในลักษณะที่แตกต่างกัน ไม่มากนัก ซึ่งสามารถกล่าวได้ดังนี้

ความหมายของคำว่า ปฏิรูป ในพจนานุกรมไทย ได้ให้ความหมายไว้ว่า การปฏิรูปเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงให้สมควรหรือดีขึ้น เปลี่ยนรูปใหม่ ดัดแปลงแก้ไขให้ดีขึ้น ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษในคำว่า Reform (มานิต มานิตเจริญ. 2524 : 241) ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายที่ใกล้เคียงกับความหมายข้างต้น โดยให้ความหมายว่า เป็นการ “ปรับใหม่” หรือ “เปลี่ยนแปลง” ในกระบวนการบริหารจัดการ เพื่อให้องค์กรประสบผลสำเร็จในการดำเนินการ (จรัส สุวรรณมาลา. 2538 : 1, ตีรณ พงศ์มพัฒน์. 2534 : 52, ประเวศ วะสี. 2538 : 2) ในขณะที่นักวิชาการบางท่านได้ให้ความหมายว่า เป็นการปรับรื้อระบบ (รุ่ง แก้วแดง. 2540 : 38)

ความหมายอีกความหมายหนึ่ง คือ ความหมายที่กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ไว้เพื่อสื่อความหมายให้ตรงกันในกลุ่มผู้ปฏิบัติตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2539 ซึ่งผู้วิจัยได้ถือเอาความหมายดังกล่าวนี้ในการวิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้ปฏิบัติตามนโยบายถือปฏิบัติและเป็นไปในแนวเดียวกับความหมายต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ความหมายดังกล่าวนี้คือ การปฏิรูป

เป็นการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยการเลือกสรรเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมแนวทางที่มีอยู่เดิม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 4)

กล่าวโดยสรุป กระบวนการปฏิรูปการศึกษา คือ การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เป้าหมายหรือ การดำเนินการทางการศึกษา เพื่อให้กระบวนการทางการศึกษามีประสิทธิภาพเพียงพอ และบรรลุ วัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง

ในการปฏิรูปการศึกษาต้องมีสาเหตุมีเหตุผลที่นำไปสู่การกำหนดนโยบายเพื่อการปฏิรูปใน แต่ละครั้ง เช่นเดียวกันการปฏิรูปการศึกษารัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้นถือว่าเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างสำคัญครั้งหนึ่ง ปรากฏปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดการปฏิรูป การศึกษาสมัยนั้น (วุฒิชัย มูลศิลป์. 2529 : 16-39) ได้แก่

1. ปัจจัยทางการล่าอาณานิคมของจักรวรรดินิยมตะวันตก
2. ปัจจัยทางการเผยแพร่ความคิดแบบตะวันตก
3. ปัจจัยทางด้านที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีเป้าหมายในการพัฒนา ประเทศให้มีสภาพใกล้เคียงกับตะวันตก
4. ปัจจัยด้านความต้องการบุคคลเข้ารับราชการ
5. ปัจจัยทางการเลิกทาสและเลิกไพร่หลวง จึงทำให้ประชาชนตื่นตัวในเรื่องการศึกษา มากขึ้นกว่าสมัยใด ๆ

จากปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัย ดังกล่าวข้างต้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมี พระราชดำริให้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งจัดการศึกษาของไทยอย่างเป็นระบบ มีองค์กรรับผิดชอบ โดยตรง และให้การศึกษาระบบของประชาชนชาวไทยทั่วประเทศ การเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลง โดยสิ้นเชิง จากอดีตที่การศึกษาเป็นกิจกรรมของเจ้านายชั้นสูงหรือในสามัญชนมีช่องทางที่จะ เข้าสู่ระบบการศึกษา โดยเฉพาะช่องทางศาสนา การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในรัชสมัยของพระองค์ใน ครั้งนี้ จึงเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งของการจัดการศึกษาไทย และส่งผลมายังยุคต่อ ๆ มาจวบจนปัจจุบัน

ความพยายามที่จะให้มีการปฏิรูปการศึกษาครั้งที่ 2 ของประเทศไทย เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2517 โดยรัฐบาลในขณะนั้น ได้มีความพยายามที่จะทำการปฏิรูปการศึกษา โดยคณะรัฐมนตรีจึง ได้มีมติ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาหาแนวทางที่เหมาะสมในการปฏิรูปการศึกษา คณะทำงานชุดดังกล่าว ได้พิจารณาสภาพปัญหาทางการศึกษาในขณะนั้น และได้เสนอมูลเหตุที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532 : 7-14)

1. การจัดระบบการศึกษาของไทยเป็นการจัดแบบรวมอำนาจ
2. การบริหารการศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ระบบบริหารการศึกษาของไทยเป็นภาพที่มีข้าราชการซึ่งเป็นลูกจ้างของรัฐคุมนโยบายบริหารและปฏิบัติการ

4. ข้าราชการการเมืองหรือนักการเมืองเข้ามาควบคุมการบริหารการศึกษา

5. ปัญหาจากระบบบริหารการศึกษา และแต่ละระดับที่ไม่มีประสานสัมพันธ์กัน

จากสภาพปัญหาทางการศึกษาใน 5 ประการข้างต้น คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา ได้แก้ปัญหา โดยการเสนอแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแก่กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษา การกำหนดแนวทางการเชื่อมโยงระหว่างการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ และการสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในแต่ละท้องถิ่น อย่างไรก็ตามการศึกษาดังกล่าวที่เกี่ยวข้องในระยะต่อมาไม่ปรากฏว่าแนวทางดังกล่าวได้รับการสนองตอบจากรัฐบาล

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่าน ได้นำเสนอสาเหตุของการปฏิรูปการศึกษามาจากปัญหาของบ้านเมืองที่สำคัญที่สุดในปัจจุบัน คือ “วิกฤตการณ์ทางปัญญา และการพัฒนาคนให้มีปัญญา” จะเป็นการแก้ปัญหา ทั้งนี้เนื่องจาก “คน” เป็นจุดเชื่อมโยง ในทุกเรื่อง ด้วยความเชื่อมโยงดังกล่าว “คน” ซึ่งมีสถานะเสมือน “กุญแจแม่” (Master Key) ในการแก้ปัญหาและวิธีการที่ดีที่สุด การแก้ปัญหาก็คือ การศึกษา เพราะฉะนั้นกระบวนการทางการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญยิ่ง และได้ให้เหตุผลถึงการที่ต้องปฏิรูป “สรรพสิ่งทั้งหลายล้วนเป็นอนิจจัง” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สรรพสิ่งล้วนเปลี่ยนแปลงระบบทุกระบบที่ดำรงอยู่ได้ ต้องมีการ “ปรับตัว” (ประเวศ ะสี. 2538 : 5-16, วิชัย ดันศิริ. 2539 : 117-118, สิปปนนท์ เกตุทัต. 2538 : บทนำ) ในขณะที่หลายท่านได้ให้เหตุผลในการปฏิบัติว่าเป็นเพราะผลลัพธ์ทางการศึกษาที่ไม่พึงประสงค์ (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. 2540 : 160-163, อุทัย ดุลยเกษม. 2539 : 214-215) ในขณะที่บางท่านได้กล่าวหาผลที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจำเป็นจะต้องเตรียมการรองรับโดยการปฏิรูปการศึกษา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2539 : 200-202)

2.2.2 แนวคิดเรื่อง หลักการ วิธีการในการปฏิรูปการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นการปฏิรูปการศึกษาที่ยึดถือแบบอย่างของประเทศในยุโรป ได้ยึดถือหลักการจัดการศึกษาเพื่อความเสมอภาคของคนไทย เป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคมไทย ภายหลังการเลิกทาส (วุฒิชัย มูลศิลป์. 2529 : 30-39) ในขณะที่การปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2517 โดยคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาได้วางพื้นฐานการปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2518 : 17-46) กระจายอำนาจในการบริหารไปในท้องถิ่นให้มากที่สุด การบริหารการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทจะต้องอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน หน่วยบริหารงานกลางต้องไม่จัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาโดยตรง การบริหารการศึกษาคควรจะเป็นไปในรูปของคณะกรรมการ และในระดับท้องถิ่นควรจะมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมายให้คณะบุคคลที่มีความสนใจทางการศึกษาทำการบริหารการศึกษาในรูปคณะกรรมการ โดยมีอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารการศึกษาในระดับท้องถิ่น

การปฏิรูปการศึกษาใน พ.ศ. 2517 ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2518-2521 ต่อมาเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2518 คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาขึ้น เพื่อให้ดำเนินงานต่อจากคณะกรรมการวางพื้นฐาน เพื่อปฏิรูปการศึกษาในเรื่องการปรับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้เหมาะสมกับโครงสร้างและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมให้มากยิ่งขึ้น คณะอนุกรรมการปฏิรูปการศึกษาเรื่องโครงสร้าง ระบบบริหารการศึกษา และการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว ได้วางระบบการบริหารการศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการสำคัญของคณะกรรมการวางพื้นฐานปฏิรูปเดิมที่ได้ทำไว้ แต่เพิ่มสาระสำคัญ และปรับปรุงแก้ไขในบางเรื่องให้เหมาะสม และอยู่ในวิสัยที่สามารถจะนำไปสู่การปฏิบัติได้มากยิ่งขึ้น หลักการสำคัญที่คณะอนุกรรมการได้นำมาปรับปรุง และเน้นถึงความสำคัญของโครงสร้างระบบบริหารการศึกษาสำหรับการปฏิรูป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532 : 5-18)

กล่าวโดยสรุป นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของไทยในอดีต เป็นผลจากแรงกดดันจากภายนอกประเทศ และการเอาอย่างสังคมตะวันตกเป็นสำคัญ โดยที่การปฏิรูปการศึกษาสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นผลจากทั้ง 2 ประการ ในขณะที่ความหมายที่จะปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2517 เป็นผลจากการเอาอย่างสังคมตะวันตก ด้านการเมืองการปกครองในระบบเสรีประชาธิปไตย ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าวส่งผลให้สังคมไทยต้องปฏิรูปการศึกษา และเพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สาระของการปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นเรื่องของการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่ประชาชนเป็นสำคัญทั้งยังมีความพยายามที่จะให้กระทรวงศึกษาธิการมีเอกภาพ ดังปรากฏความพยายามที่จะให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นองค์กรเดียวที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาของชาติทั้งหมด โดยมีความเชื่อว่าความเป็นเอกภาพจะทำให้การจัดการศึกษาแต่ละส่วนสอดคล้องประสานเสริมรับและเชื่อมต่อกันอย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ผลของความพยายามในอันที่จะปฏิรูปการศึกษากลับไม่เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้แต่ประการใด ประเด็นปัญหาเรื่องการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่ประชาชน ความเป็นเอกภาพของกระทรวงศึกษาธิการ ยังคงเป็นประเด็นที่ได้รับการกล่าวถึงในสาระของนโยบายการศึกษาของชาติในปัจจุบัน

ความพยายามที่จะปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540- 2544) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2539 เป็นต้นไป โดยนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่ผ่านมา ในประเด็นที่สำคัญ ๆ คือ ความเสมอภาค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของโอกาสทางการศึกษาคุณภาพของการศึกษา ประสิทธิภาพของการศึกษาและการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วยนโยบายสำคัญ 5 ประการคือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 4-5)

นโยบายที่ 1 ขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนทั้งหมด

นโยบายที่ 2 ปฏิรูประบบการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีพัฒนาการที่สมดุลทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนรักการอ่าน คิดวิเคราะห์ห้อย่างมีเหตุผล รู้วิธีแสวงหาความรู้ต่อไป มีเจตคติ ความรู้ ทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาตน พัฒนาอาชีพและสังคม อย่างน้อยในระดับพื้นฐาน และมีโอกาสพัฒนาตามศักยภาพสู่ระดับการศึกษาที่สูงขึ้น

นโยบายที่ 3 ปฏิรูประบบการผลิตและพัฒนาครู

นโยบายที่ 4 ผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและสูง

นโยบายที่ 5 เร่งกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาพร้อมทั้งปรับปรุงและพัฒนาการระดมการจัดสรรและการใช้ทรัพยากร

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 8 ซึ่งใช้เพื่อการพัฒนาการศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2540-2544 ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วนั้น แนวทางดังกล่าวมีเป้าหมายใกล้เคียงกับการปฏิรูปการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2518-2521 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่ชุมชน และเป็นครั้งแรกที่แผนพัฒนาการศึกษาได้ใส่ข้อความของคำว่า “ปฏิรูป” ไปในนโยบายแต่ละข้อ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ที่ต้องดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องในแผนพัฒนาการศึกษาในระยะที่ 8 นี้

2.2.2.1 หลักการ วิธีการในการปฏิรูปการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น เพื่อให้คนไทยได้รับสิทธิและโครงการทางการศึกษา อย่างเสมอภาคเท่าเทียมและมีคุณภาพ เป็นการระดมสรรพกำลังทรัพยากรให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างรอบด้านแก่ผู้เรียน ทั้งยังได้กำหนดความมุ่งหมาย และหลักการในมาตรา 8 ในการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการสำคัญ คือ หลักการให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แนวทางดังกล่าวนี้ได้กำหนดบทบาทเฉพาะกาล ให้องค์กรที่เกี่ยวข้องปรับเปลี่ยนสถานะ บทบาทตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ ภายใน 3 ปี และตรากฎหลาย ๆ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องภายใน 5 ปี ที่เป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการ

ปฏิรูปการศึกษา และการดำเนินการโดยเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดให้มีองค์กรใหม่ คือ สำนักงานปฏิรูปการศึกษาในรูปแบบขององค์กรมหาชนเฉพาะกิจ มีคณะกรรมการปกครองด้านสมาชิก จำนวน 9 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถประสบการณ์เชี่ยวชาญด้านการบริหาร องค์กรดังกล่าวมี กำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานวาระเดียว 3 ปี และเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่มาก คือ เป็นหัวใจของการ ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ แนวทางดังกล่าวถือเป็นเครื่องบ่งชี้ความ สำคัญจำเป็นในการปฏิรูปการศึกษาที่ให้ความสำคัญต่อองค์กรระดับน้อยที่สุด คือ โรงเรียน ทั้งยังให้ ความสำคัญต่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียน การสอนควบคู่กันไป (สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ. 2542 : 4, 8, 9, 14)

2.2.2.2 สรุปสาเหตุ หลักการ วิธีการในการปฏิรูปการศึกษา

ในการเสนอแนวทางเพื่อการปฏิรูปการศึกษานักวิชาการ ทั้งของไทยและของต่างประเทศทุกท่านได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนมากที่สุด โดยพิจารณาว่า ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดที่ ต้องได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก คือ “คน” ในกระบวนการพัฒนาดังกล่าว กระบวนการที่มีอยู่เดิมไม่ สนองตอบต่อเป้าประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพการณ์ของประชากร เมือง เศรษฐกิจ และสังคม กระบวนการที่มีอยู่เดิมนั้นจึงต้องได้รับการ “ปฏิรูป” หรือ “การปรับปรุง ปรับใหม่ หรือการเปลี่ยนแปลง” ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ตรงที่สุดเพื่อการแก้ปัญหาในระดับจุลภาค คือ การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงในระดับโรงเรียน โดยการมอบภารกิจให้กับโรงเรียน โดยมีประชาชนใน ชุมชนสนับสนุนการจัดการศึกษาของแต่ละ โรงเรียนในการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว การกำหนด ภารกิจและการมอบหมายภารกิจเพื่อสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลง มีการเตรียมองค์กรเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงของโรงเรียนแต่ละแห่ง มีการจัดสรรระบบการสนับสนุนปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ อย่างยิ่งประชาชนในชุมชน มีระบบการควบคุมติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วม อย่างแท้จริงของประชาชน ผลการปฏิบัติตามนโยบายจึงจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ กำหนดไว้

2.2.3 แนวการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาของชาติไว้ ในหมวดที่ 4 ตั้งแต่มาตรา 22 ถึง มาตรา 29 ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

2.2.3.1 การจัดการศึกษาต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดการกิจกรรมการเรียน การสอน/ประสบการณ์การเรียนรู้ยึดหลักดังนี้

1. ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้นจึงต้องจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศรวมทั้งแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ให้หลากหลาย เพื่อเอื้อต่อความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจเหมาะสมแก่วัย และศักยภาพของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่และเป็นการเรียนรู้กันและกันอันก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง บุคคล ชุมชน และทุกส่วนของสังคม

2. ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การเรียนการสอนมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.2.3.2 มุ่งปลูกฝังและสร้างลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน โดยเน้นความรู้ คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และบูรณาการความรู้ในเรื่องต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งการฝึกทักษะและกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน
3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลป วัฒนธรรม การกีฬา กฎมปีญญาไทย และการรู้จักประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
4. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

2.2.3.3 กระบวนการเรียนรู้ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ให้มีการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

6. ผู้เรียนและผู้สอนเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

7. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.2.3.4 การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของรัฐ และสถานศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

1. รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้ อย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ

2. ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ

3. ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสารของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

4. หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ ต้องมีลักษณะหลากหลายเหมาะสมกับแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล สารของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ วิชาชีพ ต้องมุ่ง

พัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบ ต่อสังคม

5. ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

6. ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

2.2.3.5 การประเมินผลการเรียนรู้

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุถึงวิธีการประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผลผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา นอกจากนี้การประเมินผลผู้เรียนยังต้องเกี่ยวข้องกับหลักการสำคัญ คือ

1. ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมินผู้เรียน
2. ใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรร โอกาสเข้าศึกษาต่อ
3. ใช้การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน
4. มุ่งการประกันคุณภาพ โดยสถานศึกษาทำการประเมินผลภายในทุกปี และรายงานผลการประเมินต่อต้นสังกัดและสาธารณชน

5. สถานศึกษาได้รับการประเมินภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ทุก 5 ปี

2.2.4 ประเด็นการปฏิรูปการเรียนรู้ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สิงหาคม 2542

จากสาระของแนวการจัดการศึกษาที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว สามารถวิเคราะห์เป็นประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 10-16)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็นที่ 1 การเรียนรู้โดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

หมายถึง การเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการสร้างประสบการณ์และสิ่งต่าง ๆ ให้มีความหมายต่อตนเองจากปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการคิดและแสวงหาความรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติจริง ให้ผู้เรียนค้นพบข้อความรู้และประสบการณ์ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดโอกาสจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งวิทยาการ ให้เอื้อต่อการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้

ขอบเขตเนื้อหาของการเรียนรู้โดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง คือ การฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้

กลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม Participation Learning : PL กระบวนการทางปัญญา 10 ขั้น ของ ศ.นพ.ประเวศ วะสี

ประเด็นที่ 2 การเรียนรู้เรื่องของตนเอง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

หมายถึง การเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างร่างกายและจิตใจของตนเอง การรับรู้และตระหนักในตนเอง สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมให้สอดคล้องกับค่านิยมที่ดีงาม ชีตมันในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียรพยายามในการทำความดีอย่างไม่ย่อท้อ การเสริมสร้างลักษณะนิสัย และสุนทรียภาพความดีงามในตนเอง การเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การตระหนักถึงคุณค่า และพัฒนาคุณภาพธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ขอบเขตเนื้อหา ได้แก่ การเรียนรู้เรื่องตนเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเรื่องศิลปวัฒนธรรม

กลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง การฝึกปฏิบัติ (Learning by doing) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การฝึกทักษะกระบวนการคิด

ประเด็นที่ 3 การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ

1. การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต

หมายถึง การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่สำคัญและจำเป็นดังต่อไปนี้ การรู้จักคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Thinking) มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) มีความตระหนักรู้ในตน (Self Awareness) มีความเห็นใจผู้อื่น (Empathy) มีความภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) รู้จักการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Inter Personal Communication) รู้จักตัดสินใจและแก้ปัญหา (Decision Making and Problem Solving) รู้จักการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Coping with Emotion and Stress)

ขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วยทักษะชีวิตที่สำคัญและจำเป็นข้างต้นรวมทั้งการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา การเลือกบริโภคสื่อ ยาเสพติดศึกษา ทักษะการเป็นผู้นำ ผู้ตาม การเรียนรู้เรื่องความแตกต่างระหว่างเพศ การแก้ไขความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัวและสังคม

กลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมการบูรณาการ (Integration) การฝึกปฏิบัติจริง การสาธิต (Demonstration) การฝึกฝนสมาธิ และการปฏิบัติตามหลักศาสนา

2. การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ

หมายถึง การเรียนรู้เพื่อค้นพบและใช้ศักยภาพของตนเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง รู้จักวิธีเลือกประกอบอาชีพที่สุจริตเหมาะสม สามารถพึ่งตนเอง และเลี้ยงตนเองได้อย่าง พอเพียงแก่อัตภาพ

ขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วยทักษะเกี่ยวกับการสร้างนิสัยรักการทำงาน มีความขยันหมั่นเพียร มีคุณธรรม 4 ประการ คือ ความอดทน ความซื่อสัตย์ รู้จักเสียสละ และความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม รู้จักแก้ปัญหา รวมทั้งมีทักษะในการจัดการ

กลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมการฝึกปฏิบัติจริง การสาธิต การทดลอง (Experimentation)

ประเด็นที่ 4 การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์และการฝึกปฏิบัติ

หมายถึง การใช้ทักษะการคิดเพื่อค้นหาคำตอบในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยประสบการณ์และฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้สามารถเผชิญและผลัดกับปัญหาและจัดการกับภาระต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

ขอบเขตเนื้อหาของการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาจากประสบการณ์และการฝึกปฏิบัติ โดยการสังเกต การเปรียบเทียบ ตั้งคำถาม แปลความหมาย ตีความ ขยายความ อ้างอิง คาดคะเน การสรุป ความคิดสร้างสรรค์ และกระบวนการคิดวิเคราะห์

กลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การใช้กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม (Group Process) กระบวนการทางปัญญา ของ ศ.นพ. ประเวศ วะสี

ประเด็นที่ 5 การเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หมายถึง การเรียนรู้ที่มุ่งให้มีความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ควบคู่กับการพัฒนาตนเองทางด้านจิตใจ บุคลิกภาพ และลักษณะนิสัย

ขอบเขตเนื้อหา คือ ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ และมนุษยศาสตร์ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ตลอดจนการเรียนรู้เกี่ยวกับมารยาท วิธีปฏิบัติตนทางกาย วาจาใจ ความมีสติสัมปชัญญะ การมีคุณธรรมสำคัญ ความรักในเพื่อนมนุษย์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาจิตใจ บุคลิกภาพและลักษณะนิสัย

กลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการ การฝึกปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ประเด็นที่ 6 การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย

หมายถึง การเรียนรู้ในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและการปฏิบัติตามหน้าที่ของตน การเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น โดยคำนึงถึงความคิดเห็นและผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

ขอบเขตเนื้อหา คือ ความรู้ความเข้าใจ ความศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรักและหวงแหนสิทธิเสรีภาพของตน การเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ความเป็นพลเมืองดี การรักษาประโยชน์ส่วนรวม

กลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การฝึกปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ การเรียนจากสถานการณ์จำลอง (Simulation)

ประเด็นที่ 7 การเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรม

หมายถึง การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในคุณค่าของความรู้ต่าง ๆ ที่ได้คิดค้นและสั่งสมประสบการณ์โดยภูมิปัญญาไทย ตลอดจนมีความรัก ชื่นชมและหวงแหนในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตและสืบสานให้ยั่งยืนตลอดจนเชื่อมโยงสู่สากล

ขอบเขตเนื้อหา เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรมและหัตถกรรม แพทย์แผนโบราณ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ธุรกิจชุมชน สวัสดิการ ศิลปกรรม การจัดการองค์กร ภาษาและวรรณกรรม ศาสนาและประเพณี การศึกษา กีฬาและนันทนาการ

กลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ภูมิปัญญา และปราชญ์ชาวบ้าน การเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กระบวนการคิดวิเคราะห์

ประเด็นที่ 8 การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

หมายถึง การศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปผล เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีวิจัยแบบต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์และเครื่องมือการวิจัยในสถานศึกษา เช่น ระบบบริหารของสถานศึกษา องค์กรความรู้ เรื่องราวการวิจัยของผู้บริหารและครูอาจารย์ การสร้างแรงจูงใจ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการประเมินคุณภาพ

ประเด็นที่ 9 การเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน

หมายถึง การที่ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษามีบทบาทร่วมกันในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้เรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

ขอบเขตเนื้อหา เกี่ยวข้องกับบทบาทของครอบครัว และชุมชนในการร่วมจัดทำหลักสูตร การสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา การประเมินคุณภาพทางการศึกษา

กลยุทธ์และเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชน เช่น เทคนิคการบริหารอย่างมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ประเด็นที่ 10 การประเมินต่อผู้เรียน

หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณภาพ คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร

ขอบเขตเนื้อหา เกี่ยวข้องกับวิธีการประเมินผล เครื่องมือในการประเมินผล องค์กรความรู้ในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์และเครื่องมือสำคัญในการประเมินผลผู้เรียน เช่น การประเมินผลตามสภาพจริง แฟ้มสะสมงาน การสังเกต การสัมภาษณ์ การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน

2.2.5 นโยบายปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2542

กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการปรับปรุงการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการโดยการเลือกสรร เปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมแนวทางการดำเนินงานที่มีอยู่เดิม ด้วยความคาดหวังว่า จะสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่เดิมให้เบาบางลงหรือหมดไป และสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุถึงจุดหมายความเป็นเลิศทางการศึกษา ในปี พ.ศ. 2550 โดยให้ความสำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปโรงเรียน

จุดมุ่งหมายสูงสุด เพื่อให้ประชาชนไทยมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพัฒนาประเทศชาติให้สามารถอยู่ในสังคมโลกอย่างเป็นสุข

จุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา เพื่อสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น โดยผู้ที่ผ่านการศึกษาแต่ละคนจะมีความสามารถ และคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีความสุขพลานามัยดี ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นผู้มีความสามารถในการคิด เป็นผู้ใฝ่รู้และสามารถแสวงหาความรู้ เป็นผู้มีความสามารถในทางวิชาการและวิชา

ชีพ เป็น ผู้มีความรับผิดชอบ เชื่อสัจย์ ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละและอดทน ร่วมมือกับผู้อื่นได้ มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมไทยและความเหมาะสมของการศึกษาแต่ละระดับ

การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีแนวทางการดำเนินการ ใน 4 ด้าน คือ

1. การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา
2. การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การปฏิรูปการเรียนการสอน
4. การปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา

การปฏิรูปการเรียนการสอน มีแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพจริง (Authentic Learning) มีวิธีการเรียนรู้และมีทักษะแสวงหาความรู้สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง
  - ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล
  - คิดค้น และใช้นวัตกรรมในการสอนที่หลากหลายและเหมาะสม เช่น การเรียนรู้จากโครงงาน เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการเรียนรู้แบบเป็นหัวเรื่อง (Story line) เป็นต้น
  - ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
  - ผลัดและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
2. จัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน
  - จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียนด้านความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียน
  - จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเกี่ยวกับสภาพและความต้องการ
  - วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง
  - จัดทำเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน
3. จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
  - จัดแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เช่น มุมหนังสือ ห้องสมุด อุทยานการศึกษา เป็นต้น
  - จัดเครือข่ายการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ให้นักกลาง องค์กร และสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การสอน
  - จัดทำทะเบียนปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งวิทยากร และสถานประกอบการ
  - ประสานความร่วมมือและสร้างความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาและแหล่งความรู้ต่าง ๆ
  - นำปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งวิทยากร และสถานประกอบการช่วยจัดการเรียนการสอน
5. มีการทำวิจัยในชั้นเรียน
  - ศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน
  - แก้ปัญหาอย่างมีระบบวิธีการ
  - นำผลมาพัฒนาการเรียนการสอน
6. ประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยเน้นการประเมินควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน และประเมินจากการปฏิบัติงานจริง (Performance based)
  - ประเมินผลการเรียนการสอนที่หลากหลาย ที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน เช่น ประเมินการปฏิบัติจริง ใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เป็นต้น
  - วิเคราะห์ และจัดทำผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Student Performance Profile) เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน
  - การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง
7. ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ
  - รวบรวมแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน
  - แนะนำแนวทางการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้
  - จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้
    - จัดทำเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน
8. มีระบบนิเทศ การเรียนการสอนภายใน
  - จัดระบบการนิเทศ ติดตามและประเมินภายใน
  - จัดทีมนิเทศภายใน
  - นำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน

9. ประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา

- สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลาย
- จัดแสดงผลงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- เผยแพร่แลกเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน

(กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 24-26)

2.2.6 การปฏิรูปการเรียนการสอน

2.2.6.1 การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

2.2.6.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.6.3 การจัดสื่อการเรียนรู้

2.2.6.4 การวัดและประเมินผล

2.2.6.5 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

2.2.6.1 การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 8) กล่าวว่า

หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่จัดให้ผู้เรียนได้รับเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงปรารถนา ทั้งพฤติกรรมความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะเจตคติ และค่านิยมต่าง ๆ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) ได้สรุปว่า

หลักสูตร เป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอน จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดี ทั้งแก่ผู้เรียนเองและช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งกำหนดในการสอน

เมธี ปิณฑนานนท์ (2533 : 45) กล่าวว่า

หลักสูตร หมายถึง ผลรวมของงานการศึกษาที่ได้วางแผนและจัดขึ้นไว้อย่างมีระบบ เพื่อช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ขึ้นในระหว่างผู้เรียนกับระบบการสอนเพื่อเป็นการนำไปสู่การเรียนรู้ เพราะแกนกลางของหลักสูตรนั้นอยู่ที่การเรียนรู้และการเรียนรู้จำเป็นต้องประกอบด้วยเนื้อหาวิชาและกระบวนการต่าง ๆ ร่วมกัน

Taba (1967 : 10-11) กล่าวว่า

หลักสูตร คือ แผนการเรียนรู้ ประกอบด้วยจุดประสงค์และจุดหมายเฉพาะ การเลือกและการจัดเนื้อหา วิธีการเรียนการสอนและการประเมินผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Neagley and Even (1967 : 2) กล่าวว่า

หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาและกระบวนการที่เป็นแบบแผนและไม่เป็นแบบแผน ทำให้ผู้เรียน
ได้มาซึ่งความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติ คุณค่า และค่านิยม ภายใต้การดูแลของโรงเรียน
กรมวิชาการ (2543 : 5) การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ให้เป็นที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศรัทธา และมุ่งมั่นในความดี
2. ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ
3. เห็นคุณค่าในตนเองและพึ่งตนเอง
4. มีสุนทรียภาพ
5. มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีความสามารถในการคิดใคร่ครวญ คิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดอย่างสร้างสรรค์
7. มีความสามารถในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต
8. มีทักษะในการสื่อสาร
9. มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
10. มีทักษะการจัดการและสามารถใช้และพัฒนาเทคโนโลยี
11. มีความรู้และทักษะตามสาระการเรียนรู้
12. รักการเรียนรู้ และรู้วิธีการเรียนรู้
13. สามารถทำงาน รักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
14. มีจิตสำนึกในการรักษาประ โยชน์ของส่วนรวม
15. มีเจตคติที่ดี มีประสิทธิภาพและทักษะในงานอาชีพสุจริต
16. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
17. ภูมิใจในท้องถิ่น ประเทศชาติ และความเป็นไทย
18. มีจิตสำนึกและปฏิบัติตนตามวิถีทางประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

กรมวิชาการ (2543 : 10) กล่าวว่า การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรในการเรียนรู้ ต้องจัดตาม
หลักสูตรขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนในลักษณะองค์รวม มีความสมดุล ทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญา
และสังคม ในทุกช่วงชั้นของการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาตนเองตาม
เป้าหมาย และวิธีการที่วางไว้ให้มีความพึงพอใจในความสุขของสถานะที่ตนดำรงอยู่ ในช่วงหกปีแรก
เน้นการศึกษาปฏิบัติให้ผู้เรียนพึ่งตนเอง มีความรับผิดชอบ มีวินัย และการมีส่วนร่วม สำหรับในช่วง
หกปี หลังจากให้ความรู้ ความสำคัญ และทักษะ เพราะมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง การจัดการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จึงต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียน ตั้งแต่การวางรากฐาน พัฒนาการของชีวิต ตั้งแต่แรกเกิดการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถทางอารมณ์ (Emotional Ability) หรือความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการใช้ชีวิต โดยมุ่งปลูกฝัง ตั้งแต่เด็ก ๆ ให้มีความเข้าใจตนเอง เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งทางอารมณ์ อันจะนำไปสู่การยกระดับจิตใจ มีความสุขอย่างที่เราควรจะเป็น และสามารถที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตน (Self Esteem) ด้วยการสร้างภาพพจน์ ด้านบวกให้กับตัวเอง โดยใช้พลังคำพูดที่ดี ๆ คือพูดแต่สิ่งที่ดี ๆ พลังจินตนาการ คือการเปลี่ยนแปลงภาพพจน์ของตัวเอง ภาวีกแห่งการเรียนรู้ ภาวีกแห่งสมาธิ คือ ทำใจให้สงบ เยือกเย็น สมดุล ตื่นตัว พร้อมทั้งจะทำกิจกรรมใด ๆ ของชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถรับข้อมูลใหม่ ๆ เข้ามาได้อย่างรวดเร็ว พลังสติ หรือพลังสมาธิ คือจิตของเราที่จดจ่อกับสิ่งที่เราต้องทำในปัจจุบัน ทำให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน ในชีวิตได้อย่างสูงสุด พลังแห่งความรักเป็นพลังด้านบวก ทำให้ชีวิตสดใสและเป็นจุดหมายปลายทางของชีวิตที่มีความสุข

2. มุ่งพัฒนาด้านปัญญา มุ่งปลูกฝัง และพัฒนาการคิดของผู้เรียน โดยให้คุณภาพด้านการคิดที่ดี มีสมรรถภาพ สมองดี จะมีผลผลิตของการคิดที่ดี ดังนั้น ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการคิดจะต้องพัฒนาหรือส่งเสริมสมรรถภาพสมองควบคู่กับวิธีการคิด เป็นกระบวนการทางสมอง

3. มุ่งพัฒนาสมอง ต้องจัดให้มีการเตรียมพร้อมทางสมองเพื่อให้ผู้เรียน ได้พัฒนาสมองทั้งด้านซ้ายและด้านขวา และกระตุ้นส่งเสริมให้สมอง ทั้งสองข้างของผู้เรียนได้ทำงานอย่างมีความสมดุล ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ถึงขีดสุด ศักยภาพของมนุษย์ จะได้นุชนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ

การจัดหลักสูตรใน โรงเรียนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 32) ตามแนวคิดของครูและผู้บริหาร โรงเรียนที่ควรตระหนักและพัฒนา ศักยภาพให้พร้อมต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับ โรงเรียน คือ

1. “เราจะจัดการศึกษา เพื่อให้บังเกิดผลอะไรที่ผู้เรียน” โดยการประมวลข้อมูล ความรู้ ความคิดจากแหล่งต่าง ๆ มาผสมผสานเป็นมาตรฐาน 3 ส่วน

1.1 มาตรฐานสากล ที่ครอบคลุมวิทยาการ กระบวนการ ทักษะความสามารถเพื่อยกระดับคนไทยให้ทัดเทียมนานาประเทศในด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยี ต่าง ๆ

1.2 มาตรฐานชาติ ที่เป็นแกนร่วมที่คนไทยควรมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ จิตสำนึกที่
ดีงามเกี่ยวกับภาษาไทย ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคม การเมือง การปกครอง ศิลปะ วัฒนธรรม
ศาสนา ค่านิยม ที่พึงปรารถนา

1.3 มาตรฐานระดับท้องถิ่นที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น การแก้ปัญหา และพัฒนา
ชุมชน สิ่งแวดล้อม วิถีวัฒนธรรม ศิลป การสร้างความอบอุ่นเข้มแข็ง ครอบครัว และชุมชน

2. “ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร จึงจะประกันว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วน
เต็มศักยภาพ ทั้งในสิ่งที่ เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ทุกคนต้องเรียนรู้ได้เท่ากัน และสิ่งที่สนองความเก่ง
อัจฉริยะ ความถนัด ความสนใจของแต่ละบุคคล” ซึ่งเป็นที่มาของการคิดค้น วิเคราะห์วิจัย แสวงหา
กระบวนการเรียนรู้ที่ดีที่สุด ที่สอดคล้องกับลักษณะจุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะ
ของเนื้อหาวิชา สอดคล้องกับสภาพความสามารถ ความถนัด ความสนใจที่แตกต่างกันของผู้เรียน ข้อ
สำคัญจะต้องประกันได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ที่คิดค้นนำมาใช้นั้นจะนำมาซึ่งผลการเรียนรู้ ที่สมบูรณ์
ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพ

แนวทางการจัดการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 9-10) จากการวิเคราะห์
แผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 8 สรุปได้ว่า วิสัยทัศน์สังคมไทยที่พึงประสงค์ วิสัยทัศน์การศึกษาไทยใน
อนาคต รวมทั้งการศึกษาวเคราะห์สภาพและปัญหาการศึกษาที่ผ่านมา รัฐบาลได้ตระหนักถึงความ
จำเป็นในการพัฒนา “คน” และ “คุณภาพของคน” โดยเห็นว่าคนเป็นปัจจัย

หลักสูตรต้องสอนคนมากกว่าสอนหนังสือ การสอนคนนั้นต้องใช้กระบวนการสอนไปนำ
กระบวนการเรียน จึงจะเกิดกระบวนการเรียนการสอนขึ้นมา โดยมีหลักสูตรเป็นหลักนั้นคือ ครูต้อง
ศึกษาหลักสูตร ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่า หลักสูตรต้องการอะไร ต้องการแค่ไหน ต้องการอย่างไร และ
ทำไมต้องการอย่างนั้น ถ้าเราเข้าใจหลักสูตรอย่างถ่องแท้ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ครูสามารถ “ใช้หลักสูตร
เป็นตัวนำในการพัฒนาการเรียนการสอนได้”

การออกแบบหลักสูตร ชมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา (2540 : 15-16) ได้อธิบายเกี่ยวกับการ
ออกแบบหลักสูตรไว้ว่า การออกแบบหลักสูตรหมายถึง การจัดเตรียมองค์ประกอบของหลักสูตรไว้
ดังนี้

1. จุดหมาย (Aims) เป้าหมาย (Goals) และจุดมุ่งหมาย (Objectives)
2. เนื้อหาวิชา (Subject matter or Content)
3. กิจกรรมการเรียน (Learning Activities)
4. การประเมินผล (Evaluation) เมื่อนำองค์ประกอบเหล่านี้มารวมกันเข้ากับรูปแบบของการ
จัดหลักสูตร ก็จะกลายเป็นการออกแบบหลักสูตร

สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหลักสูตรได้รวบรวม จุดมุ่งหมายของการศึกษาในแต่ละระดับ เป็นเครื่องชี้นำทางในการจัดความรู้ และประสบการณ์ทั้งหมด ให้แก่ผู้เรียน รวมถึงประสบการณ์ภายในและภายนอกห้องเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ เจตคติ และทักษะที่สำคัญแก่ชีวิต รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนที่ดี เรียนเก่ง และมีความสุข

2.2.6.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542 : 21) กล่าวว่า

การจัดการศึกษายุคใหม่จะต้องปรับกระบวนการทัศน์ใหม่เป็นการจัดการศึกษาทางเลือกเพื่อ เสริมพลังความสามารถที่มีอยู่ในตัวของผู้เรียนให้เจริญเติบโตเต็มศักยภาพและนำศักยภาพนี้มาพัฒนา ตน ชุมชน สังคม ได้เหมาะสมกับความสามารถแห่งตน ศักยภาพจะได้รับการกระตุ้น และพัฒนาโดย ผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authenticity Learning)

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2542 : 18-20) กล่าวถึง

ครูจะจัดการเรียนการสอนอย่างไร ความหมายคำว่าเน้นเด็กเป็นสำคัญ คือเริ่มต้นที่เด็ก ต้อง เริ่มที่ความสนใจใคร่รู้ของเด็กเป็นหลัก คือ สอนในสิ่งที่เด็กอยากรู้ไม่ใช่สอนในสิ่งที่ครูอยากสอน จัด กระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง ให้เด็กได้เรียนรู้

มานิดา อุษชิน (2522 : 1-2) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูวิชาชีพ ไว้ ดังนี้

1. ครูต้องมีแนวทางในการสอนวิชาชีพ ที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถภาพที่จะทำให้สามารถ ปฏิบัติของกิจกรรมการสอนได้
2. ครูต้องใช้วิธีการที่สามารถให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อเกิดการเรียนรู้หรือเกิด ประสบการณ์ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ หรือจุดประสงค์ของการทำงานนั้น
3. ครูต้องรู้จักใช้กลวิธีที่จะเร้าให้ผู้เรียนสนใจเรียน โดยสร้างสภาพการสอนที่ใช้วิธีการจัด ภายนอก และสภาพภายในให้สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดความรู้หรือทักษะวิชาชีพนั้น

กรมวิชาการ (2542 : 28) กล่าวว่า เทคนิคการสอนของครู จะต้องปฏิบัติตามแนวทางต่อไปนี้

1. จัดประชุมสัมมนาครู
2. การพาครูไปดูงาน
3. การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้
4. การสาธิตเทคนิคการสอน
5. จัดให้มีคณะกรรมการกลุ่มประสบการณ์ ราชชั้นสังเกตการสอนในห้องเรียน

รูปแบบการเรียนการสอนที่ยึดเด็กเป็นสำคัญของ CIPPA Model (วัฒนาพร ระบุว่าทุกข้อ. 2542 : 8) มีรูปแบบดังต่อไปนี้

1. Construct คือการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ทำความเข้าใจ ทดวิเคราะห์ แผลดความ ตีความ สร้างความหมายสังเคราะห์ข้อมูล และสรุปเป็นข้อความรู้
  2. Interaction คือ การให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แลกเปลี่ยน และเรียนรู้ ข้อมูลความคิด ประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน
  3. Participation คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ ปัญญา และสังคม ในการเรียนรู้ให้มากที่สุด
  4. Process and Product คือ การให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ กระบวนการ และมีผลงานจากการเรียนรู้
  5. Application คือ การให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ หรือใช้ในชีวิตประจำวัน
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 : 3) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่ดีไว้ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางร่างกาย (Physical Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทการ รับรู้ของผู้เรียนตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น การรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญใน การเรียนรู้ หากผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการรับรู้ แม้จะมีการให้ความรู้ที่ดี ๆ ผู้เรียนก็ไม่สามารถรับได้ ซึ่งจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่พบเสมอ ๆ คือ หากผู้เรียนต้องนั่งนาน ๆ ไม่ช้าผู้เรียนอาจหลับหรือคิดไป เรื่องอื่น ๆ ได้ การเคลื่อนไหวทางร่างกาย มีส่วนช่วยให้ประสาทการรับรู้ตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับและเรียน รู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดี ดังนั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนจึงควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวใน ลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของผู้เรียน
2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intellectual Participation) คือกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา พุดง่าย ๆ ว่าเป็นกิจกรรมที่ ทำทลายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหว ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความ จดจ่อในการคิด สนุกที่จะคิด ซึ่งกิจกรรมจะมีลักษณะดังกล่าวได้ ก็จะต้องมีเรื่องให้ผู้เรียนคิด โดยเรื่อง นั้นจะต้องไม่ง่ายและไม่ยากเกินไปสำหรับผู้เรียน เพราะถ้าง่ายเกินไปผู้เรียนก็ไม่จำเป็นต้องใช้ความคิด แต่ถ้ายากเกินไป ผู้เรียนก็จะเกิดความท้อถอยที่จะคิด ดังนั้น ครูจึงต้องหาประเด็นการคิดที่เหมาะสมกับ วัยและความสามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดหรือลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมทางสังคม (Social Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อาศัยรวมกันเป็นหมู่คณะ มนุษย์โดยทั่วไปจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านสังคม ซึ่งส่งผลถึงการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีจึงควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม รอบตัวด้วย

4. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ (Emotional Participation) คือ กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนั้นเกิดความหมายต่อตนเอง กิจกรรมที่ส่งผลต่อความรู้สึกของผู้เรียนนั้น มักเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและประสบการณ์และความจริงของผู้เรียน จะต้องเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน โดยตรงหรือใกล้ชิดกับผู้เรียน สรุปได้ว่ากิจกรรมการเรียนใดก็ตาม หากสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความสนใจของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่ทำหาย ความคิดสติปัญญาของผู้เรียน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดได้อย่างเต็มที่และช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้อย่างกว้างขวาง กิจกรรมนั้นจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของหลักสูตร โดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดพัฒนาการไปในทางที่ดี และเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน

2.2.6.3 การจัดสื่อการเรียนรู้

จินตนา ไบคาซูยี (2539 : 11) ได้ให้ความหมายสื่อการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง วัสดุ เครื่องมือที่จัดทำขึ้น ซึ่งมีข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ให้เป็นไปตามหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ สื่อการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้เรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา เกิดทักษะกระบวนการ มีความรู้สึกรักคิด อันจะนำไปสู่จุดหมายของหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 181) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ แผนการสอน คู่มือครู แบบเรียน เป็นสื่อการสอนที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่สำคัญ โดยเฉพาะแผนการสอน จะช่วยให้ครูเห็นแนวทางว่าจะเลือกกิจกรรมอะไรให้กับเด็กและกิจกรรมใดที่เด็กอยากเรียนการจัดทำสื่อการเรียนรู้ ควรจะร่วมกันทำ เพราะจะเป็นการประหยัดแรงงาน งบประมาณ และครอบคลุมเนื้อหาสาระมากกว่า และที่สำคัญ คือ ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ ความสนใจและตรงกับความต้องการของชุมชน ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนเป็นอย่างมาก เพราะ

การเรียนรู้ของเด็กไม่ได้เกิดขึ้นในเฉพาะห้องเรียนเท่านั้น สภาพแวดล้อม นอกห้องเรียนก็จะเป็นส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีเช่นกัน

ประพันธ์ สุตโต (2534 : 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลแก่ผู้เรียน ครูสามารถจัดหาหรือรับจากการจัดสรรให้ หรือสร้างขึ้นเองได้ จากวัสดุที่มีในท้องถิ่น แหล่งวัสดุที่ครูจะหามาทำสื่อการเรียนรู้ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2534 : 59) ได้กล่าวถึงประเภทของสื่อการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ประเภทวัสดุ หมายถึง วัสดุที่เสนอความรู้ โดยตัวของสื่อชนิดนั้น และวัสดุที่ต้องอาศัยสื่อประเภทเครื่องกลไกประกอบได้แก่ หนังสือ ตำรา ของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ फिल्म สตรีป เทปบันทึกเสียง ป้ายนิเทศ फिल्मภาพยนตร์ แผนภาพเลื่อน เป็นต้น

2. ประเภทอุปกรณ์ หมายถึง สื่อที่เป็นตัวกลางในการนำความรู้ถ่ายทอดไปสู่ครูและนักเรียน ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายวิดีโอ โทรทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ เครื่องฉายสไลด์ เป็นต้น

3. ประเภทวิธีการ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การสาธิต การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ การสอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนรู้ เป็นสิ่งจำเป็นมากต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะสื่อการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาวิชาเกิดทักษะ กระบวนการ ทำให้ผู้เรียนรู้ได้เร็ว และจำได้นาน สื่อการเรียนรู้จะนำไปสู่ความสำเร็จของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้

2.2.6.4 การวัดและการประเมินผล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 199) เป็นการพิจารณาคัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริง การกระทำเป็นการรวมการวัดหลาย ๆ ทาง โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบ ประกอบการพิจารณา การประเมินผลแต่ละครั้งประกอบด้วย

1. ผลการวัดที่ได้จากกระบวนการต่าง ๆ เช่นการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบ

2. เกณฑ์การพิจารณา เพื่อจะใช้เป็นแนวทางหรือเลือกหลักในการพิจารณาว่าเก่ง-อ่อน พอใจ-ไม่พอใจ ผ่าน-ไม่ผ่าน โดยผลที่วัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. การตัดสินใจ การชี้ขาดหรือสรุปผลการเปรียบเทียบระหว่างผลการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดให้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 94) กล่าวว่า การประเมินผล คือ การพิจารณาตัดสินคุณค่าของ วัตถุประสงค์ คน สิ่งของ หรือการดำเนินกิจกรรมว่า บรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด โดยอาศัยข้อมูลการวัดเป็นหลัก การประเมินผลต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ผลการวัด (Measurement) เป็นข้อมูลที่ทำให้ทราบสภาพความเป็นจริงของสิ่งที่ประเมินว่ามีปริมาณ หรือคุณสมบัติอย่างไร

2. เกณฑ์การพิจารณา (Criteria) เป็นมาตรฐานที่เปรียบเทียบกับผลการวัด

3. การตัดสินใจ (Decision) เป็นการตัดสินคุณค่าด้วยการเปรียบเทียบ ระหว่างผลการวัดกับเกณฑ์

หลักการประเมินผลการเรียนรู้นั้น กรมวิชาการ (2535 : 12) กล่าวว่า การตรวจสอบผู้เรียนว่าได้พัฒนาไปตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ ผู้ตรวจสอบจำเป็นต้องอยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนและศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน โดยตลอด รู้จักและเข้าใจผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี สามารถประเมินผลได้ดีที่สุด ก็คือ ครูผู้สอนนั่นเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 3) ใช้หลักการประเมินผลดังต่อไปนี้

1. ประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา

2. ประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน

การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการรู้ให้ปฏิบัติ ดังนี้

1. แจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีประเมินผลการเรียน เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ ต้องครอบคลุมพฤติกรรมด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัยและเน้นทักษะกระบวนการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 5) กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ครูควรทำข้อสอบเป็นและที่สำคัญ ต้องใช้ข้อสอบให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ไม่ควรยึดติดกับ อัดนัย-ปรนัย ควรคำนึงถึงความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่ต้องการวัดหรือประเมิน ข้อสอบที่เรียกว่า ปรนัย ไม่มีเฉพาะแบบเลือกตอบเท่านั้น ยังมีแบบเติมคำ เติมข้อความ แก้อาคิดหรือประโยคที่ผิด ให้ถูกต้อง ควรใช้หลายแบบตามลักษณะของเนื้อหาวิชาและกิจกรรม เช่น แบบเขียนบรรยาย แบบตอบสั้น ๆ (Short Answer) แบบเขียนตอบอย่างเสรี อธิบาย หรือพรรณนา ถ้าถามเป็นประเด็นชัดเจน ใครตรวจก็ให้คะแนนไม่ต่างกันมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสร้างและการใช้ข้อสอบเหมือนกับการถามในการสนทนากัน ครูที่ถามเป็นยอมทำให้ผู้เรียนอยากตอบอยากรู้ อยากเรียนฉันใด ครูที่สร้างข้อสอบและการใช้ข้อสอบเป็น ก็กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากตอบ อยากรู้ อยากเรียน และอยากแสดงออกฉันนั้น ผู้เรียนจะไม่เห็นข้อสอบเป็นที่น่ากลัวอีกต่อไป

ทางเลือกใหม่ของการประเมินผล (Alternative Assessment) ในแนวที่สร้างสรรค์ของนักการศึกษาที่มีมากขึ้น ดังนั้นครูต้องพิจารณาว่าการพัฒนาของคะแนนการสอบ แสดงถึงการพัฒนาการเรียนการสอนหรือไม่ หรือสะท้อนให้เห็นเจตนาของหลักสูตรที่นำมาใช้ฝึกฝนตามเนื้อหาที่ทดสอบหรือไม่ มีข้อวิจารณ์ต่างๆ รวมถึงความแคบของเนื้อหาที่ทดสอบทำให้เนื้อหาที่สอบไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอนในหลักสูตร (Mismatch) การเรียนที่เน้นทักษะที่ไม่ต่อเนื่อง (Discrete Skills) จะทำให้ครูผู้สอนละเลยในเรื่องของความคิดที่ซับซ้อน (Complex Thinking) และการแก้ปัญหา และประเด็นที่สำคัญคือข้อจำกัดในความสอดคล้องของข้อสอบเลือกตอบกับการเรียนรู้ในโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งการประเมินผลดังกล่าวไม่ได้แสดงถึงผลสำเร็จที่มีความหมาย จึงมีนักศึกษากล่าวถึง พอร์ทโฟลิโอ การแสดงผลงาน (Exhibits) การลงมือทดลอง (Hand-on Experiment) ทางเลือกใหม่ในการประเมินนั่นก็คือ การประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) และการประเมินเน้นการปฏิบัติ (Performance-based Assessment) ทั้งสองคำนี้มีความหมายไม่เหมือนกันทีเดียว แต่การปฏิบัติในการประเมินสภาพจริงเน้นความสำเร็จในงานที่ซับซ้อน และมีความสำคัญ โดยใช้ความรู้เดิม (Prior Knowledge) สิ่งที่เรียนรู้ในปัจจุบัน (Recent Learning) และทักษะที่สอดคล้องกับงาน (Relevant Skills) เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตจริง (Herman, Aschbacher and Winters, 1992)

ความหมายของการประเมินสภาพจริง

การประเมินสภาพจริงมีผู้ให้ความหมายไว้ในหลายแง่มุมตามแต่นักการศึกษาแต่ละท่านจะเน้น หรือให้ความหมายไปในมุมมองใด แต่ส่วนใหญ่แล้ว เน้นที่สภาพความเป็นจริง (Realistic) ในชีวิตจริง ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ต่างๆ กัน ดังต่อไปนี้

Costa (1989) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงเป็นภาพเชิงกระบวนการว่าการประเมินสภาพจริง รวมจากการสังเกตพฤติกรรมโดยตรง พอร์ทโฟลิโอของงาน โครงการตลอดภาคเรียน การจดบันทึกต่างๆ การสัมภาษณ์นักเรียน แถบบันทึกภาพการทำงานของนักเรียน และตัวอย่างงานเขียนการประเมินข้อมูลต่างๆ ทำให้ได้ภาพการประเมินที่ชัด และเชื่อถือได้ในความก้าวหน้านมากกว่าคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐาน

Wiggins (1989) ได้กล่าวว่า การกำหนดคุณภาพของการประเมินผลว่าถ้าการทดสอบได้ทดสอบในสิ่งที่ครูได้สอน และสิ่งที่นักเรียนได้เรียนไปตามจุดหมายการทดสอบสมรรถภาพและ

ลักษณะนิสัย จะเป็นประโยชน์ และควรสอบในบริบทที่ทำให้นักเรียนมีการตอบสนองอย่างมีเหตุผล ทำทายในแก่นแท้ของเนื้อหา และทำให้เป็นสภาพจริง

Cladler (1991) ได้กล่าวถึงทางเลือกในการประเมินผลแบบใหม่ที่ว่าควรเป็นการให้นักเรียนได้ แสดงความสามารถในการใช้ทักษะการคิดและความรู้เพื่อแก้ปัญหา สำหรับการประเมินควรประเมินใน ทักษะ และความรู้ดังกล่าวในลักษณะโลกของงาน ซึ่งเรียกว่าการใช้วิธีการในสภาพจริง (Authentic Approaches)

Herman, Aschbacher and Winters (1992) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงไว้ว่า เป็นการให้นักเรียนปฏิบัติ สร้าง ผลิต หรือทำบางสิ่งบางอย่าง เป็นงานที่ใช้ความสามารถระดับสูง และ ทักษะการแก้ปัญหา ใช้กิจกรรมการสอน หรืองานที่มีความหมายที่เกี่ยวกับโลกแห่งความเป็นจริง สังเกตพฤติกรรมต่างๆ โดยใช้การตัดสินใจของมนุษย์ในการให้คะแนน ใช้บทบาทของการสอน และ การประเมินผลในแนวใหม่

Jasmine (1992) ได้กล่าวว่า การประเมินผลได้เปลี่ยนมาเป็นการประเมินสภาพจริง ซึ่งต้อง สะท้อนถึงงานปัจจุบันของนักเรียน โดยการสังเกตนักเรียนที่เขียนถึงการประเมินผลในปัจจุบันมัก จะพูดถึงการสังเกตนักเรียน และครูที่ประเมินจะเป็นผู้สังเกต จะเห็นว่าการสังเกตพฤติกรรม หรือการ ใฝ่คว้ากลายมาเป็นส่วนที่สำคัญในการประเมินผล และยังให้ความหมายเพิ่มเติมอีกว่าการประเมินสภาพ จริง เป็นการมองอย่างพินิจพิจารณาว่าในการสาธิต ที่นักเรียนเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ นั้นเป็นงานที่มีคุณค่าหรือไม่

Bottge and Hasselbring (1993) ได้กล่าวถึงการประเมินผลสภาพจริงของนักเรียนว่า ควรเป็น สถานการณ์ที่เป็นจริง (Realistic Situations) โดยที่ให้นักเรียนฝึกแก้ปัญหาที่มีความหมาย ดังนั้นครูต้อง ให้กิจกรรมเน้นการแก้ปัญหาที่สะท้อนถึงชีวิตจริง

Sugarman, Allen and Keller Cogan (1993) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงว่า หมายถึง การรวมพอร์ทโฟลิโอ การแสดงนิทรรศการ การปฏิบัติงาน การบันทึกรายวัน การทำโครงการ และการทดลอง เป็นวิธีการสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ในชีวิตจริง วิธีการประเมินผลแบบนี้ทำให้ เด็กๆ เรียนได้ดีที่สุด เมื่อได้ปฏิบัติงานอย่างกระตือรือร้น และเมื่อได้รับข้อมูลย้อนกลับจากกันและกัน และจากครูหลังจากที่ได้ตัดสินใจและสร้างสิ่งที่เขาได้เรียนรู้แล้ว และมีการประเมินผลเป็นส่วนที่ผสม ประสานอยู่ในกระบวนการ

Newmann and Wehlage (1993) ได้ให้ความหมายในแง่ของผลสัมฤทธิ์จากการประเมินสภาพ จริงว่า ถ้าจะให้ความหมายที่ชัดเจน และแม่นยำ ต้องเชื่อมั่นในเกณฑ์ 3 ประการ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ เกี่ยวกับความเคลื่อนไหว ในการปรับโครงสร้าง (Restructuring Movement) คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

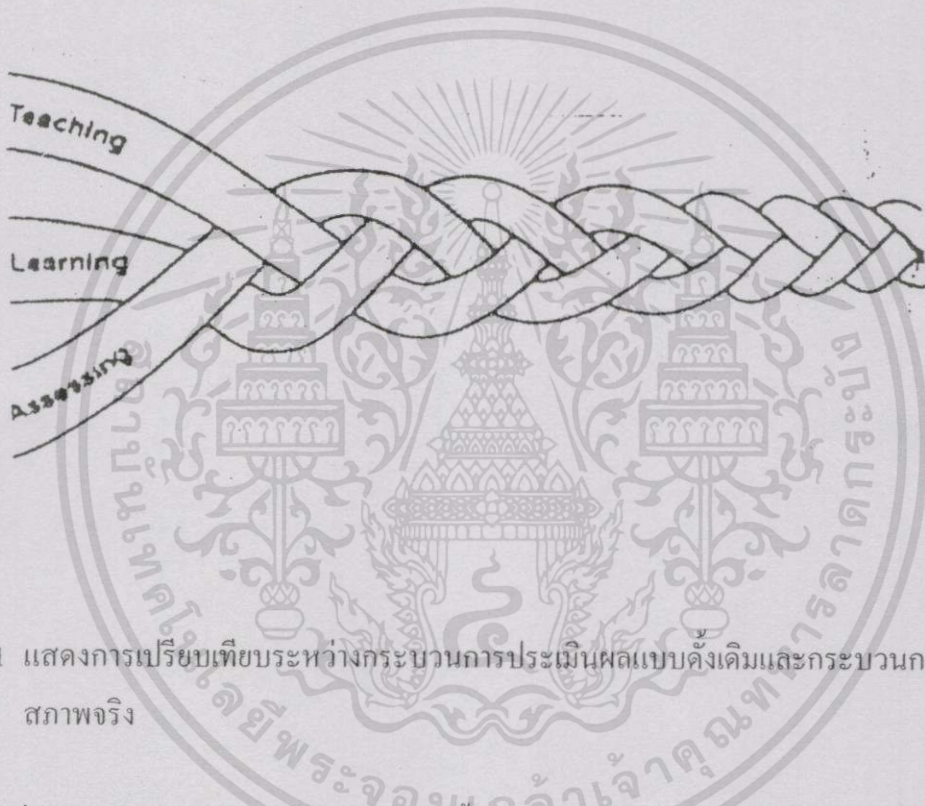
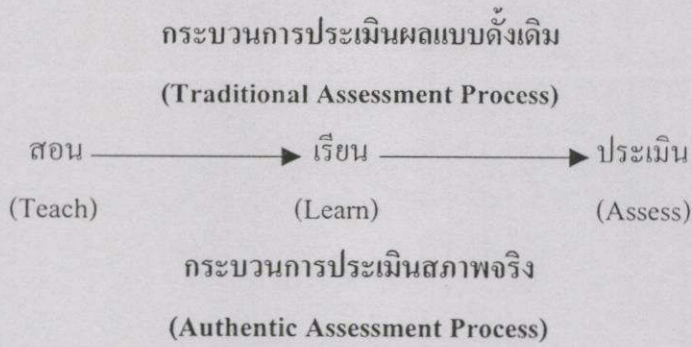
1. นักเรียนสร้างความรู้ที่มีความหมาย และเพิ่มพูนความรู้
2. นักเรียนใช้การค้นพบเนื้อหาสาระของวิชา (Displined Inquiry) เพื่อสร้างความรู้ที่มีความหมาย และ
3. นักเรียนตั้งจุดหมายของงานที่ปฏิบัติไปที่การผลิต และการปฏิบัติที่มีคุณค่า หรือความหมายมากกว่าความสำเร็จภายในโรงเรียนเท่านั้น

Oosterhof (1994) กล่าวว่า การประเมินสภาพจริงเกี่ยวข้องกับการประยุกต์ไปใช้จริงของทักษะ นอกเหนือบริบทของการเรียนการสอนเป็นการประเมินการแสดง หรือการปฏิบัติงานที่คุณค่าต่อชีวิตนักเรียน

จากความหมายที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงการประเมินสภาพจริงในมุมมองต่างๆ โดยมีทั้งความเหมือน คล้ายคลึง และบางส่วนที่แตกต่างคงสรุปเป็นความหมายของการประเมินสภาพจริงได้ดังนี้ คือเป็นการประเมินความคิด พฤติกรรมและการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูกำหนด ซึ่งมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนโดยการสังเกต สัมภาษณ์ ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเป็นสถานการณ์ที่ครูกำหนดจากสถานการณ์จริง หรือจำลองให้เหมือนกับในชีวิตจริงมากที่สุด และเป็นสถานการณ์ที่ซับซ้อน มีความหมาย ทำให้นักเรียนต้องใช้ทักษะการคิดระดับสูงเพื่อแก้ปัญหา รวมถึงการประเมินพอร์ตโฟลิโอ และผลงานของโครงการ

แนวคิดของการประเมินสภาพจริง

Puckett and Black (1994) ได้กล่าวถึงการประเมินสภาพจริงว่า ครูส่วนมากมองการสอน การเรียน และการประเมินผลเป็นงานที่แยกจากกันเป็นส่วนๆ แท้ที่จริงแล้วข้อมูลที่ใช้สอน เรียน และประเมินเป็นกระบวนการของการประเมินสภาพจริง เนื่องจากการสอน การเรียน และการประเมินผลดำเนินไปด้วยกัน เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Interrelated) และทั้งหมดเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ดังการเปรียบเทียบในภาพประกอบ

ภาพที่ 2.1 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างกระบวนการประเมินผลแบบดั้งเดิมและกระบวนการประเมินสภาพจริง

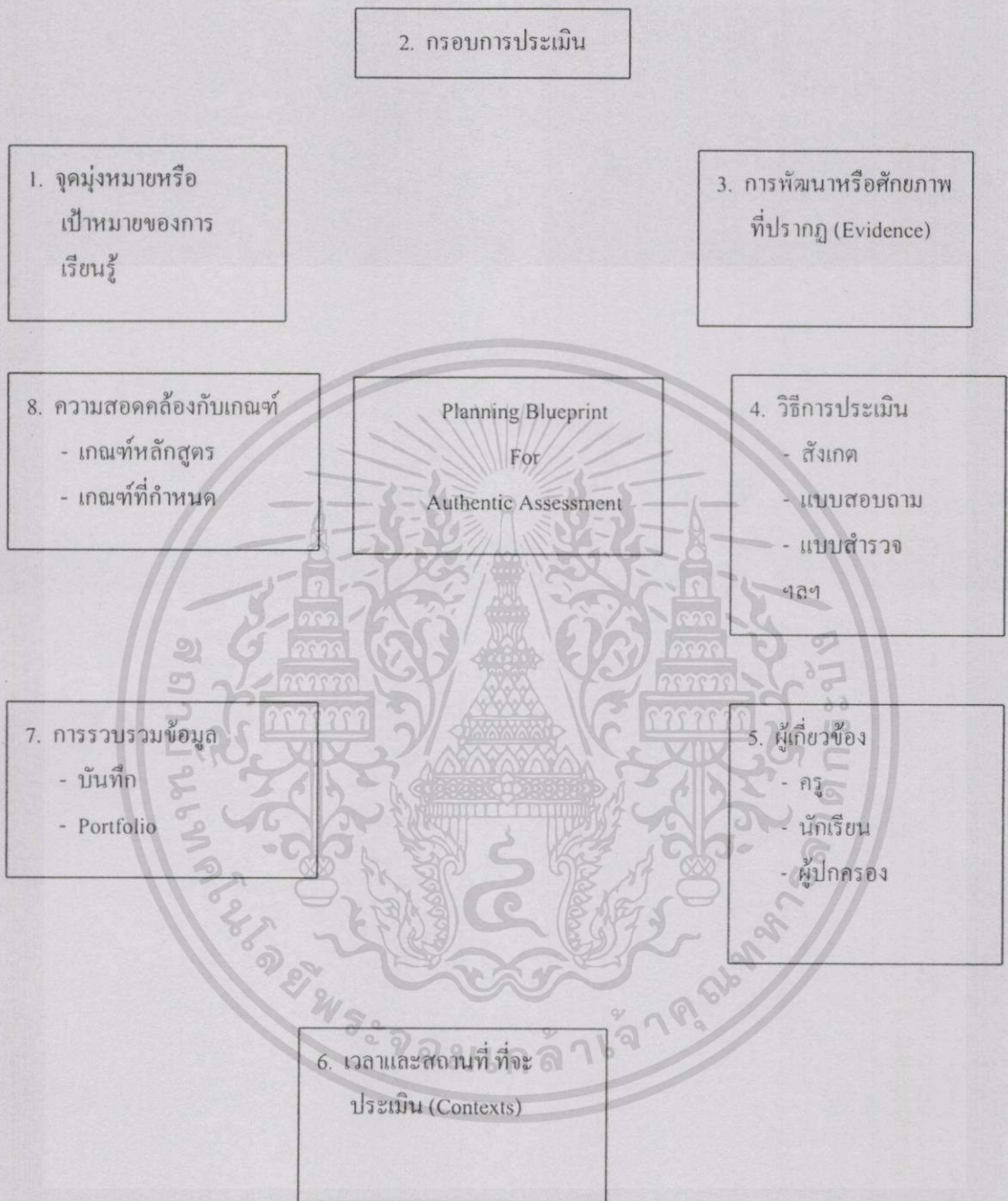
เนื่องจากแนวคิดในการประเมินผลแบบดั้งเดิม และการประเมินสภาพจริงมีความแตกต่างกัน ดังนั้นครูที่จะนำความคิดในการประเมินผลแบบใหม่มาใช้ ครูต้องเริ่มการประเมินสภาพจริงอย่างช้าๆ ควรเริ่มจากวิธีการที่ง่ายๆ ในวิชาที่รู้สึกว่าจะมีความสะดวก และมั่นใจ โดยสอดแทรกเข้าไปในการประเมินแบบดั้งเดิมทีละน้อย แล้วทำให้เข้มข้นขึ้น และปรับปรุง ตกแต่งให้ดีขึ้น แล้วจึงค่อยเพิ่มทักษะใหม่ๆ ในสมรรถภาพนั้นๆ การใช้เวลาช่วยให้เกิดความคิด และได้หารือกับผู้ที่มีความเข้าใจในการประเมินสภาพจริง (Puckett and Black, 1994) การประเมินสภาพจริงจะให้ความสำคัญของข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Information) ซึ่งครูจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการสอนของแต่ละคน ซึ่งการประเมินมีคุณลักษณะที่จำเป็นดังต่อไปนี้ (Puckett and Black, 1994) การประเมินสภาพจริงจะต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. กระจุดัน (Celebrates) การพัฒนา และการเรียนรู้
2. เน้นการพัฒนาที่ปรากฏให้เห็น (Emerging Development)
3. ทำให้เห็นความแกร่ง (Strengths) ด้านทักษะต่างๆ ของผู้เรียน
4. อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ในชีวิตจริง
5. เน้นการปฏิบัติ (Performance-based)
6. มีความสัมพันธ์กับการสอน
7. เน้นการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายของผู้เรียน
8. เกิดขึ้นในทุกบริบทเท่าที่เป็นไปได้
9. ให้ภาพของการเรียนรู้ และความสามารถในลักษณะกว้าง และทั่วๆ ไป (Broad and General Picture)

10. เกิดจากความร่วมมือของผู้ปกครอง ครู นักเรียน และผู้อื่นที่มีความจำเป็น

Puckett and Black (1994) ได้กล่าวถึงการนำกระบวนการประเมินสภาพจริงไปใช้ ครูต้องคำนึงถึง วิธีการที่สามารถจัดการกระทำได้ (Process Manageable) ซึ่งครูมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงการจัดการ และการบันทึกกระบวนการในการดำเนินการ แต่มีข้อควรจำไว้ว่า “ไม่มีวิธีใดวิธีการหนึ่งที่ถูกต้อง” สำคัญที่ว่าครูจะเลือกวิธีการจัดการที่จะทำให้งานมีประสิทธิภาพ เช่น การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การบันทึกการสนทนา หรือการประชุม รวมทั้งกระบวนการและผลผลิตในการประเมินสภาพจริง ทำอย่างไรวิธีการดังกล่าวจึงจะถูกจดบันทึกไว้อย่างมีระบบ หรือสะดวกในการจัดการ ตลอดจนการวางแผน ครูมีความจำเป็นในการกำหนด กระบวนการภายใน (Internalize) ในความเป็นไปของการพัฒนา ซึ่ง Puckett and Black ได้ทำเป็นแบบจำลองในการประเมินไว้ดังภาพประกอบ

ภาพที่ 2.2 แสดงแบบจำลองการประเมินสภาพจริง ของ Puckett and Black

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 295) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุวิธีการประเมินผลการเรียนการสอนไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผลผู้เรียน โดยพิจารณาจากการพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา โดยใช้วิธีการประเมินผลหลากหลายในการประเมินผู้เรียน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เป็นการเก็บชิ้นงานของนักเรียน เพื่อนำมาประเมิน ผู้ประเมินคือ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยครูจะประเมินงานที่นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้น ส่วนนักเรียนจะประเมินการทำงานและผลงานของกลุ่ม โดยหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ประเมิน ส่วนผู้ปกครองจะประเมินผลงานที่นักเรียนนำเสนอโดยเขียนแสดงความคิดเห็น แล้วครูให้นักเรียนเก็บรวบรวมไว้เป็นเล่มเพื่อส่งให้ผู้ปกครองของเด็กแต่ละคน ได้ทราบพฤติกรรมกรเรียนของลูกตน แฟ้มสะสมงานจะมีข้อมูลของเด็กแต่ละคนครบสมบูรณ์ตั้งแต่ประวัติส่วนตัว ตลอดจนผลการเรียนแต่ละคน

2. การสอบจุดประสงค์ ครูออกข้อสอบทดสอบเด็กตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน สมรรถภาพ ประเมินว่าผ่านหรือไม่ผ่าน โดยใช้เกณฑ์ 100 คะแนน ต้องผ่าน 60 คะแนน ข้อสอบ 10 ข้อ ต้องผ่าน 6 ข้อ หรือ 20 ข้อ ต้องผ่าน 12 ข้อ เป็นต้น

3. การสอบประจำภาค หนึ่งปีจะสอบ 2 ครั้ง โดยจะแบ่งคะแนนออกเป็น 2 ส่วน คือ ภาคความรู้ และภาคปฏิบัติ เช่น

- วิชาภาษาไทยภาคปฏิบัติ 50 คะแนน ภาคความรู้ 50 คะแนน
- วิชาคณิตศาสตร์ภาคปฏิบัติ 20 คะแนน ภาคความรู้ 80 คะแนน
- วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตภาคปฏิบัติ 30 คะแนน ภาคความรู้ 70 คะแนน
- วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัยภาคปฏิบัติ 40 คะแนน ภาคความรู้ 60 คะแนน
- วิชาการงานพื้นฐานอาชีพภาคปฏิบัติ 70 คะแนน ภาคความรู้ 30 คะแนน

การประเมินผลการเรียนมีประโยชน์อย่างมากแก่ผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนทราบระดับความสามารถในแต่ละด้านและภาพรวมของตน
2. ประโยชน์ต่อครูผู้สอน ทำให้ทราบพื้นฐานความสามารถของผู้เรียน ช่วยให้ผู้สอนแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ตรงจุด

3. ประโยชน์ต่อครูแนะแนว ช่วยให้รู้จักเด่น ข้อบกพร่อง หรือปัญหา รายละเอียดต่าง ๆ ของผู้เรียน อันเป็นประโยชน์ต่อการให้คำแนะนำปรึกษาช่วยเหลือ ช่วยในการสำรวจ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ช่วยในการแนะแนว ด้านการเรียนและอาชีพ

4. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ช่วยให้รู้สถานภาพทางการศึกษาที่แท้จริงของสถานศึกษา ช่วยทำให้เห็นข้อบกพร่องต่าง ๆ ในด้านการเรียนการสอนที่ควรปรับปรุง ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

การประเมินผลเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีประโยชน์ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูเพื่อให้ครูทราบว่าผลการสอนของตนเป็นอย่างไร จะได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

2. เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียนจะได้ทราบว่าตนมีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ บทเรียนหรือไม่เพียงใด ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงตนเอง

3. เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานในสถานศึกษา ทำให้ทราบสภาพที่แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอน บันทึกการสอน ที่นำมาสู่การปฏิบัติ ว่าประสบปัญหาอย่างไร จะได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

สรุปได้ว่า การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยการจัดทำเครื่องมือการวัดผล การกำหนดเกณฑ์ และระยะเวลา การกำหนดแนวปฏิบัติให้ครู-อาจารย์นำไปปฏิบัติในการวัดผลและนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ปรับปรุงการเรียนการสอน การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาเพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน การวัดผลประเมินผลการเรียนจะช่วยให้ครูได้ตรวจสอบทั้ง จุดหมาย และเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนดเป้าหมายให้แก่ผู้เรียน และยังเป็นการประเมินครูผู้สอนด้วยว่า การสอนนี้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

2.2.6.5 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

ประคินันท์ อุปรมัย (25253 : 125) ได้กล่าวถึง การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ มีหลายประการคือ

1. บุคลิกภาพของครู รูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย มีผลต่อการดึงดูดความสนใจของนักเรียน แต่บุคลิกภาพของครูที่มีอิทธิพลต่อชั้นเรียนอีกประการหนึ่งที่ได้ชี้ชัด คือ สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ของครู

2. พฤติกรรมของครู ที่มีอิทธิพลต่อบรรยากาศในชั้นเรียน คือ ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศให้เกิดขึ้นในชั้นเรียนที่คนสอนได้มากกว่าครูที่ไม่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและนักเรียนที่คนสอน

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนต่อนักเรียน มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามตอบคำถาม และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากที่สุด บรรยากาศในชั้นเรียนจะมีแต่ความสนใจ น่าสนุก อยากรู้ อยากเห็น และกระตือรือร้น เพราะนักเรียนมีโอกาสเคลื่อนไหวได้ มีโอกาสได้ใช้ความคิดเห็นของตนเอง ได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ นักเรียนมองครูเป็นมิตร เกิดความเป็นกันเอง บรรยากาศในชั้นเรียนก็จะดีตามมาด้วย

4. ครูใช้แรงเสริมที่เหมาะสมกับนักเรียน ก็เป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนอีกแบบหนึ่ง การให้แรงเสริมที่ทำนั้นต้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ ไม่จำเป็นต้องใช้แรงเสริมเฉพาะพฤติกรรมที่ดีที่สุดเท่านั้น แต่ควรใช้แรงเสริมกับพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนอ่อนและมีปัญหา ครูก็ควรให้แรงเสริมด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 6) กล่าวว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องมีส่วนในการวางแผนการศึกษา จัดการศึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับผู้ปกครอง
2. ด้านการพัฒนาโรงเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการ โรงเรียน มีส่วนพัฒนาโรงเรียน เช่น ตั้งเวรเวรล้อมภายในโรงเรียน อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร การเรียนการสอน งบประมาณของโรงเรียน
3. ด้านหลักสูตร ช่วยกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความเป็นจริง จัดตั้งกลุ่มครูผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทาง และวิธีปฏิบัติ เพื่อให้หลักสูตรตรงกับความต้องการมากที่สุด
4. ด้านการเรียนการสอน พ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีความสามารถเฉพาะทาง ประสงค์ที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน พร้อมให้ผู้มีประสบการณ์ในชีวิตมาบรรยายและให้ความรู้กับเด็ก
5. ด้านบุคลากร ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้ให้ข้อคิดว่าภาระหลักที่สำคัญที่สุดของโรงเรียนและครูที่ดำเนินการไปแล้ว การใช้การประเมินผลผู้เรียนเป็นตัวชี้วัด ยังขาดความสมบูรณ์ในการประเมินครูผู้สอน ควรให้พ่อแม่ ผู้ปกครองประเมินครูผู้สอน เพื่อจะได้ทราบถึงคุณภาพและมาตรฐานของครู ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้บทบาทพ่อแม่ในการวิพากษ์วิจารณ์การสอนของครูได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อเด็กที่เรียนอยู่ในโรงเรียน

ด้านการปกครอง พ่อแม่ ผู้ปกครอง เห็นสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน มีสิ่งล่อใจนักเรียนค่อนข้างมาก เช่น สถานเริงรมย์ ศูนย์การค้า สถานที่ท่องเที่ยว ส่วนเรื่องทะเลาะวิวาทระหว่างกัน พ่อแม่ ผู้ปกครองควรติดต่อกับฝ่ายปกครองทันที

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 4) การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 6 รูปแบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูในฐานะเป็นพ่อแม่ เป็นการเลี้ยงดูที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดอาหาร อาหารเสริมและการเตรียมความพร้อม ด้านร่างกายของเด็ก เพื่อเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้
2. การสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน คือ การที่พ่อแม่มีเจตคติที่ดี ผู้ให้บริการด้านการจัดการศึกษาแก่บุตรหลาน จึงเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันครอบครัวกับหน่วยงานทางการศึกษาในทุกระดับ
3. งานอาสาสมัคร เพื่อการศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน ไม่สามารถดำเนินงานเพียงเฉพาะลำพังบุคคล แต่ต้องได้รับการสนับสนุนจากชุมชนต่าง ๆ
4. การจัดระบบการเรียนการสอนที่บ้าน คือการจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก เริ่มจากขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมประจำครอบครัว จนถึงการแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
5. การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน โดยการเปลี่ยนสถานะจากการมีส่วนร่วมทางการศึกษาที่บ้านมาสู่การดำเนินงานในโรงเรียน โดยเฉพาะเข้ามาร่วมคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาต่าง ๆ
6. การเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา คือ เป็นผู้ประสานงานให้โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกัน ด้วยการระดมบุคลากร เงินทุน วิทยาการใหม่ ๆ และระบบการบริหารงาน เพื่อช่วยให้โรงเรียนบริหารงานได้อย่างแท้จริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 5-6) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เชื่อว่า พ่อแม่ คือ คนที่เป็นครูที่ดีที่สุด พ่อแม่ คือคนที่มีพลัง มีทุกสิ่งทุกอย่าง รวมทั้งมีความตั้งใจและปรารถนาดีต่ออนาคตของลูก ดังนั้นผู้ปกครองจึงมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศการเรียนให้กับลูก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้นำสาระสำคัญ 2 ส่วนมาระบุไว้ คือ

1. การศึกษาเป็นสิทธิของผู้เรียน ครูเป็นเพียงผู้จัดการ
2. คนทุกคนในสังคมไทย จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง จึงมี

โอกาสและบทบาทในการจัดการศึกษาให้กับลูก และรายงานผลการประเมินให้กับสถานศึกษา คุณแล ประเมินผลการเรียน ถ้าพ่อแม่ไม่ถนัดวิชาใด ก็ให้สถานศึกษาจัดเฉพาะวิชาให้ สำนักการศึกษา กำลังทำ รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดย ให้พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กไปติดต่อกับ สถานศึกษาแห่งใด แห่งหนึ่ง เพื่อทำความเข้าใจ เรื่อง การจัดหลักสูตรการศึกษา ค่าใช้จ่ายที่เป็นแนวทาง วิธีการจัดการเรียน รู้ให้กับลูกหลานของตน เพื่อลูกหลานของตนจะได้เป็นอนาคตของครอบครัว สังคมและประเทศชาติ สืบต่อไป

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 20) บรรยายการศึกษาเรียนรู้ที่ชุมชนมีส่วนร่วมมี 2 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. องค์กรชุมชนหรือองค์กรชาวบ้าน เกิดจากการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และ ทรัพยากรระหว่างคนภายใต้กระบวนการเรียนรู้ที่ชุมชนจัดขึ้น นำไปสู่การจัดการร่วมกันผ่านกิจกรรม ต่าง ๆ เช่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธุรกิจ และอุตสาหกรรมในชุมชน ในอีกแง่มุมหนึ่งขององค์กรชุมชน ที่มีฐานะเป็นองค์กรจัดทรัพยากรของชุมชน (ประเวศ วะสี. 2536 : 4) การจัดการขององค์กรนี้จะเป็น บ่อเกิดของประสบการณ์และความรู้ใหม่ ทำให้กระแสการเรียนรู้ของชุมชนเกิดขึ้น ได้อย่างต่อเนื่องไม่ จบสิ้น การเรียนรู้ขององค์กรชุมชนนี้ ส่วนใหญ่จะเริ่มต้นจากความพยายามของชาวบ้านที่แก้ปัญหาที่ ประสบอยู่ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ จึงเริ่มจากจุดเล็ก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันแล้วค่อยขยาย ออกไปสู่เนื้อหากิจกรรมที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตทั้งหมด

2. เครือข่ายการเรียนรู้เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษาของชุมชน เป็นการเรียนรู้ที่ ชุมชนเข้มแข็งขึ้น และรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอก ซึ่งต้องอาศัยความรู้และบทเรียนที่หลากหลาย จากองค์กรอื่นเข้ามาประยุกต์ใช้ทำให้การ ไปมาหาสู่ระหว่างชุมชนหรือองค์กรชุมชน จึงเป็นสิ่งจำเป็น และได้มาเป็นพื้นฐานของเครือข่าย การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ก็หมายถึง ความสัมพันธ์แบบหนึ่งที่เกิดจากการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และพึ่งพาอาศัยระหว่างชุมชนหรือองค์กรของชุมชน

ทองดี แยมสรวล (2543 : 15) กล่าวว่า การที่จะให้นักเรียนชอบหรือเรียนอย่างมีความสุข ต้อง อาศัยปัจจัยต่าง ๆ เช่น ตัวครูเองมีความพยายาม มุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหา และศึกษาหาแนวทางหรือวิธีการ ต่าง ๆ ที่จะแก้ไขหรือสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียน ได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ครูต้องสร้างบรรยากาศ ความเป็นกันเอง ระหว่างครูกับศิษย์ ลดช่องว่างต่าง ๆ ลง ให้ความรักความเมตตาต่อศิษย์ ถือเป็นสมบัติ เบื้องต้นที่ครูต้องมี

สรุปได้ว่าการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียน ได้เรียนจากประสบการณ์จริง จากสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ จากความร่วมมือจากบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการเรียนการสอน

จากการจัดการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้ คือ

Chester (อ้างใน สิทธิ สายหล้า. 2530) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารวิชาการของผู้บริหารที่มีสมรรถภาพสูง เนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธีอภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ หาวิธีวิจารณ์งานของครูแบบติเพื่อก่อโดยไม่ให้เสียกำลังใจ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน และจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงค่าพาหนะ และค่าที่พักให้แก่ครูที่ไปอบรมทางวิชาการ

วิทยา จันทร์ศิลา (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของศูนย์ฝึกวิชาชีพพบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ผู้บริหารมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยส่วนรวมมีความเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ผู้บริหารมีความเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานห้องสมุด และทั้งผู้ บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันเฉพาะในด้านการบริหารงานห้องสมุด

นิพันธ์ เมืองพระ (2532) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการในกลุ่ม วิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคเหนือ และกลุ่มภาคกลาง ผู้บริหารและครู - อาจารย์ ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคเหนือ และกลุ่มภาคกลาง มองการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้านว่า ในด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน กลุ่มภาคกลางปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย แต่กลุ่มภาคเหนือปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนงานที่เหลืออีก 4 ด้าน ทั้งสองกลุ่มปฏิบัติในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาในการบริหารงานวิชาการนี้ ผู้บริหารและครู - อาจารย์ให้ความเห็นว่า งานทั้ง 5 ด้าน มีปัญหาในการปฏิบัติปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามในการมองภาพรวม ผู้บริหารและครู - อาจารย์มีความเห็นว่าทั้งสองกลุ่มมีสภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน

วารงคณา ปั่นลายนาค (2534) ได้ศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า “ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาเห็นด้วยกับการบริหาร

งานวิชาการในโรงเรียน 3 ด้าน คือ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดและประเมินผล” และสมศักดิ์ คงสมนวน ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่า “ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนด้านกรนิเทศการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง” เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ สามารท รักษาศิลป์ ที่พบว่า “ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ มีความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก” และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มณี ภักเกษม ที่พบว่า “มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการอยู่ในเกณฑ์ที่มากเช่นเดียวกัน ในเรื่องการจัดการเรียน การสอน การวัดผลและประเมินผล” ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ เอนก หิรัญ ที่พบว่า ส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานวิชาการน้อยทุกด้าน และยังพบว่า “ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานวิชาการน้อยเกินไป เนื่องจากผู้บริหารยังขาดความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผล และการนิเทศการศึกษา”

นันทา เศรษฐปราโมทย์ (2539) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพณิชยการตามทัศนะของผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับเดียวกันคือ ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวัดผลและการประเมินผล การเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านกรนิเทศการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน การพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอนนั้นพบว่า อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน

เกรียงไกร มุตสุวรรณ (2542) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) บริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2536 (ฉบับปรับปรุง) ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมจะอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากคือ ด้านการประเมินผล ส่วนด้านจุดหมายเนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและกิจกรรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

มาลี สิ้นเสื่อ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดเนื้อหาสาระของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ครูมีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

สรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ เป็นการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาต่าง ๆ ซึ่งแบ่ง งานด้านวิชาการเป็นงานหลัก ๆ คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการ นิเทศการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นการศึกษา ความคิดเห็นและระดับปฏิบัติ ผลการศึกษาทุก ๆ ด้านส่วนมาก จะอยู่ในระดับปานกลางและน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาระดับการปฏิบัติของ ผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรม อาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี วิทยาลัยพณิชย การเซตุน วิทยาลัยพณิชยการบางนา และวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย ซึ่งมีรายละเอียดของวิธี ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบุคลากร 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหารในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย ฝ่าย ส่งเสริมการศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวางแผนและพัฒนา ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่าย กิจการนักเรียน-นักศึกษา หัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าแผนกวิชา รวมทั้งสิ้น 96 คน

2. กลุ่มครู-อาจารย์ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ข้าราชการครูที่มีหน้าที่สอน ประจำปีการศึกษา 2544 จำนวนทั้งสิ้น 330 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบุคลากร 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร ใช้กลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 96 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. กลุ่มครู-อาจารย์ เลือกจากกลุ่มประชากร ครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยพณิชยการ 4

แห่ง จำนวน 330 คน โดยวิธีการดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan อ่างในระวีวรรณ ชินะตระกูล 2540 : 80) ผลปรากฏว่า ประชากร 330 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 270 คน

2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง แต่ละวิทยาลัยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับสลากรายชื่อครู - อาจารย์ของแต่ละวิทยาลัย ตามจำนวนที่ได้จากการคำนวณ ใน 3.1.2 ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครู – อาจารย์จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วิทยาลัยพัฒนวิชาการธนบุรี	24	24	95	76	119	100
วิทยาลัยพัฒนวิชาการเขตพูน	24	24	100	80	124	104
วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา	24	24	85	70	109	94
วิทยาลัยพัฒนวิชาการอินทราชัย	24	24	50	44	74	68
รวม	96	96	330	270	426	366

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติของผู้บริหาร และครูอาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพัฒนวิชาการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ มีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการในการสร้างแบบสอบถาม จากหนังสือเกี่ยวกับการวิจัย รวมทั้งเอกสาร และหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ การบริหารงานวิชาการของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ (2542) ปฏิรูปการเรียนรู้ในชุมชนและโรงเรียน ของ พงษ์ เทียมศักดิ์ (2543) และการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ของ มาลี สีนเสื่อ (2544) และประสิทธิภาพขององค์การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ของ ศุภชัย ศรีหาล้า (2542)

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ซึ่งเป็นแบบสอบถามการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และตำแหน่งหน้าที่ แบบสอบถามเป็นแบบกำหนดให้เลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามการปฏิบัติ ของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

ระดับการปฏิบัติและเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติ ของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร เป็นระดับคะแนน 5 ระดับ คือ

ระดับการปฏิบัติ	
5	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - ended questionnaires) เป็นการแสดงความคิดเห็นอื่น ๆ นอกเหนือจากแบบสอบถาม

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมา เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ในการทำวิทยานิพนธ์สอบความสมบูรณ์ และความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน คือ

1. ดร.สวัสดิ์ อุดมโภชน์ อธิการบดีวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
2. ดร.ผดุงชัย กุ้พัฒนา สาขาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ดร.ศิริพรรณ ชุมนุช ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
4. นางฉัฐศุภางค์ นพคุณ อดีตผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการเขตพุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. นางบุญญาลักษณ์ บริบูรณ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย ฝายวิชาการ
วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา

6. นางนภัศกร วรนิชิปรีชา หัวหน้างานวิจัยและพัฒนา วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้บริหาร และครู-อาจารย์ วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา จำนวน 30 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

1. การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร	จำนวน 10 ข้อ	ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน 12 ข้อ	ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.99
3. การจัดสื่อการเรียนรู้	จำนวน 12 ข้อ	ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98
4. การวัดและประเมินผล	จำนวน 10 ข้อ	ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.99
5. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	จำนวน 10 ข้อ	ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.99
	รวมทั้งฉบับ	ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.99

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขออนุญาตจากอธิบดีกรมอาชีวศึกษา เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 12 กรกฎาคม 2544 ถึงวันที่ 29 กรกฎาคม 2544 จาก ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยพัฒนวิชาการทั้ง 4 แห่ง สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

2. เมื่อได้รับหนังสืออนุญาตจากอธิบดีกรมอาชีวศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้นำหนังสือดังกล่าวพร้อมแบบสอบถามไปติดต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนวิชาการทั้ง 4 แห่งด้วยตนเองเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม และรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนภายในระยะเวลา 7 วัน แบบสอบถามไม่ได้รับคืนตามเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้ติดต่อสอบถามกลับไปอีกครั้งหนึ่ง และได้รับคืนภายหลังจากนั้น 10 วัน โดยผู้วิจัยไปขอรับคืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 366 ฉบับ ได้รับคืนเป็น 330 ฉบับ เป็นฉบับที่สมบูรณ์ 328 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.62

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปชื่อ SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences - Personal Computer Plus) ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและในแต่ละด้าน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับการปฏิบัติ

4.50 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ในการทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์โดยเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมและในแต่ละด้าน โดยใช้ t-test

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

3.5.1 สถิติขั้นพื้นฐาน

3.5.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.5.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.2 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.5.2.1 ใช้การทดสอบค่า (t-test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ด้าน คือ การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการจัดบรรยากาศการเรียนรู้อ

ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางแบ่งเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบ การปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับ การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิ การศึกษา

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบ การปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับ การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับ การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดตั้งแต่ตารางที่ 4.1-4.5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์จำแนกตามเพศ

เพศ	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	15	18.29	78	31.71	93	28.35
หญิง	67	81.71	168	68.29	235	71.65
รวม	82	100.00	246	100.00	328	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า

ผู้บริหารที่เป็นเพศชาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 18.29 และผู้บริหารที่เป็นเพศหญิง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 81.71

ครู-อาจารย์ ที่เป็นเพศชาย จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 31.71 และครู-อาจารย์ที่เป็นเพศหญิง จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 68.29

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่เป็นเพศชายจำนวน 93 คน ร้อยละ 28.35 และผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่เป็นเพศหญิง จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 71.65

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามอายุ

อายุ	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	6	7.32	47	19.11	53	16.16
30 – 50 ปี	56	68.29	154	62.60	210	64.02
51-60 ปี	20	24.39	45	18.29	65	19.82
รวม	82	100.00	246	100.00	328	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า

ผู้บริหารที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.32 อายุ 30 – 50 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 68.29 และอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 24.39

ครู-อาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 19.11 อายุ 30 – 50 ปี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 62.60 และอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 18.29

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 16.16 อายุ 30 – 50 ปี จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 64.02 และอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 19.82

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	59	71.95	201	81.71	260	79.27
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	23	28.05	45	18.29	68	20.73
รวม	82	100.00	246	100.00	328	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 71.95 และวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 28.05

ครู-อาจารย์ ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 81.71 และวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่าจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 18.29

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 79.27 และวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่าจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 20.73

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10 ปี หรือน้อยกว่า	18	21.95	70	28.46	88	26.83
มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	64	78.05	176	71.54	240	73.17
รวม	82	100.00	246	100.00	328	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 21.95 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 78.05

ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 28.46 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 71.54

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 26.83 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 73.17

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่งหน้าที่	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	82	25.00
ครู-อาจารย์	246	75.00
รวม	328	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า

ผู้บริหารจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และครู-อาจารย์จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00

ตอนที่ 2 การปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดตั้งแต่ตารางที่ 4.6-4.11 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติ ของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ข้อที่	การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร	(n ₀ = 328)		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	จัดให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	3.48	0.70	ปานกลาง	3
2	จัดให้เป็นไปตามสภาพของท้องถิ่น	3.20	0.80	ปานกลาง	6
3	จัดให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน	3.39	0.82	ปานกลาง	5
4	จัดเนื้อหาสาระที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้	3.12	0.89	ปานกลาง	7
5	จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสออกไปฝึกงานกับองค์กรต่างๆ	3.58	0.87	มาก	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร	(n = 328)		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
6	จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรได้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปประกอบอาชีพได้	3.40	0.92	ปานกลาง	4
7	จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ผู้เรียนนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	3.57	0.84	มาก	2
8	ให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญในการ กำหนดหลักสูตร	3.05	0.98	ปานกลาง	8
9	ให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญในการ ประเมินผลหลักสูตร	3.05	0.98	ปานกลาง	9
10	จัดโดยเน้นถึงความเป็นสากลบนฐานของความเป็น เอกลักษณ์ไทย	2.99	0.93	ปานกลาง	10
	รวมเฉลี่ย	3.28	0.57	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า

มีการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ใน
ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 2.99 - 3.58 ระดับการปฏิบัติของ
ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2
ข้อ และระดับปานกลาง 8 ข้อ

ค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับ เรียงตามลำดับดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสออกไปฝึกงานกับองค์กรต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.58$)
2. จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 3.57$)
3. จัดให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.48$)

ค่าเฉลี่ยต่ำ 3 อันดับ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญในการกำหนดหลักสูตร ($\bar{X} = 3.05$)
2. ให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลหลักสูตร ($\bar{X} = 3.05$)
3. จัดโดยเน้นถึงความเป็นสากลบนฐานของความเป็นเอกลักษณ์ไทย ($\bar{X} = 2.99$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติ ของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน

ข้อที่	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	(n = 328)		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	3.26	0.81	ปานกลาง	8
2	จัดให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	3.26	0.78	ปานกลาง	9
3	จัดให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน	3.24	0.80	ปานกลาง	10
4	จัดโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.09	0.86	ปานกลาง	11
5	จัดให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ ด้วยตนเอง	3.41	0.83	ปานกลาง	4
6	จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง	3.28	0.87	ปานกลาง	7
7	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น จัดการ เป็นด้วยตนเอง	3.46	0.85	ปานกลาง	2
8	จัดให้ผู้เรียนได้เรียน ได้ฝึกทักษะเกี่ยวกับกระบวนการคิด การแก้ปัญหา การจัดการด้วยตนเอง	3.38	0.87	ปานกลาง	5
9	จัดให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ลงมือ ปฏิบัติจริง	3.45	0.88	ปานกลาง	3
10	จัดกิจกรรมแบบบูรณาการโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ	3.32	0.84	ปานกลาง	6
11	จัดกิจกรรมโดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้กับ ผู้เรียน	3.55	0.85	มาก	1
12	ให้บุคลากร องค์กร สถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอน	2.85	0.99	ปานกลาง	12
	รวม	3.29	0.60	ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.7 พบว่า

มีการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 2.85 – 3.55 ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และปานกลาง 11 ข้อ

ค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับ เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมโดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.55$)
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น จัดการเป็นด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.46$)
3. จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ลงมือปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.45$)

ค่าเฉลี่ยต่ำ 3 อันดับ เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. จัดให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.24$)
2. จัดโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.09$)
3. ให้บุคลากร องค์กร สถาบันในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.85$)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติ ของผู้บริหาร และครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้

ข้อที่	การจัดสื่อการเรียนรู้	(n = 328)		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเพียงพอ	3.06	0.91	ปานกลาง	8
2	ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียน	2.98	0.81	ปานกลาง	9
3	ใช้สื่อที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น	3.15	0.89	ปานกลาง	5
4	ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายเชื่อมโยงกับ ประสบการณ์จริง	3.08	0.89	ปานกลาง	7
5	ใช้สื่อที่ผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น	2.76	0.94	ปานกลาง	12
6	ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	2.90	0.91	ปานกลาง	10
7	ใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.35	0.89	ปานกลาง	1
8	ใช้สื่อการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออก อย่างอิสระ	3.27	0.88	ปานกลาง	4
9	ใช้สื่อการสอนฝึกทักษะ การคิดค้นหาความรู้ แก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.29	0.85	ปานกลาง	2
10	ใช้สื่อการสอนได้อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ ผู้เรียน	3.28	0.91	ปานกลาง	3
11	มีการพัฒนา ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้มีประ สิทธิภาพอยู่เสมอ	3.15	1.00	ปานกลาง	6
12	นำภูมิปัญญา เทคโนโลยีท้องถิ่นที่เป็นสื่อการเรียน การสอนมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	2.90	0.93	ปานกลาง	11
	รวม	3.09	0.68	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า

มีการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 2.76 – 3.35 ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 12 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 3.35$)
2. ใช้สื่อการสอน ฝึกทักษะ การคิดค้นหาความรู้ แก้ปัญหาด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.29$)
3. ใช้สื่อการสอนได้อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 3.28$)

ค่าเฉลี่ยต่ำ 3 อันดับ เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 2.90$)
2. นำภูมิปัญญา เทคโนโลยีท้องถิ่นที่เป็นสื่อการสอนมาประยุกต์ใช้ในการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.90$)

3. ใช้สื่อที่ผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.76$)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติ ของผู้บริหาร

และครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

ข้อที่	การวัดและการประเมินผล	(n = 328)		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ใช้วิธีการวัดผลจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน	3.73	0.84	มาก	1
2	ใช้วิธีการวัดผลที่หลากหลาย	3.46	0.82	ปานกลาง	5
3	ใช้วิธีการวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์เนื้อหาวิชา	3.66	0.76	มาก	2
4	ใช้วิธีการวัดผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.57	0.76	มาก	3
5	ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.12	0.89	ปานกลาง	9
6	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลด้วยตนเอง	3.10	0.92	ปานกลาง	10
7	นำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียน	3.43	0.79	ปานกลาง	6
8	นำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอนของครู-อาจารย์	3.47	0.86	ปานกลาง	4
9	ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	3.37	0.79	ปานกลาง	7
10	มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงแบบทดสอบเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน	3.24	0.86	ปานกลาง	8
	รวมเฉลี่ย	3.42	0.59	ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.9 พบว่า

มีการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการวัดและประเมินผลในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 3.10 – 3.73 ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการวัดและประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ระดับปานกลาง 7 ข้อ

ค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับ เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ใช้วิธีการวัดผลจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.73$)
2. ใช้วิธีการวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์เนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 3.66$)
3. ใช้วิธีการวัดผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.57$)

ค่าเฉลี่ยต่ำ 3 อันดับ เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงแบบทดสอบเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.24$)
2. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.12$)
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.10$)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติ ของผู้บริหาร และครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้

ข้อที่	การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	(n = 328)		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยน่าศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด มุมวิชาการ	3.29	0.97	ปานกลาง	1
2	จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม องค์ประกอบอื่น ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.21	0.82	ปานกลาง	4
3	จัดแหล่งวิทยาการที่หลากหลาย เพื่อเชื่อมประสบการณ์กับชีวิตจริง	3.12	0.87	ปานกลาง	5
4	จัดแข่งขันด้านวิชาการในสถานศึกษา พร้อมทั้งเชิญชวนบุคคลภายนอกมาร่วมด้วย	3.07	0.87	ปานกลาง	6
5	จัดนำผู้เรียนสอบแข่งขันด้านวิชาการกับองค์กรภายนอกเพื่อหาประสบการณ์พัฒนาตนเอง	3.06	0.87	ปานกลาง	7
6	จัดนำผู้เรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ นอกสถานศึกษา	2.91	0.97	ปานกลาง	9
7	ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้สื่อการเรียนในสถานศึกษา	3.23	0.89	ปานกลาง	2
8	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง	3.03	0.95	ปานกลาง	8
9	จัดบรรยากาศในห้องเรียนเสมือนเป็นบ้านของผู้เรียนเอง	2.78	0.97	ปานกลาง	10
10	จัดบรรยากาศเป็นการเสริมแรงแก่ผู้เรียน เช่น ให้อาหารว่าง คำชมเชย	3.22	0.90	ปานกลาง	3
	รวม	3.09	0.66	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า

มีการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 2.78 – 3.29 ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 10 ข้อ

ค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับ เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยน่าศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด มุมวิชาการ

($\bar{X} = 3.29$)

2. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้สื่อการเรียนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.23$)

3. จัดบรรยากาศเป็นการเสริมแรงแก่ผู้เรียน เช่น ให้รางวัล คำชมเชย ($\bar{X} = 3.22$)

ค่าเฉลี่ยต่ำ 3 อันดับ เรียงตามลำดับดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง ($\bar{X} = 3.03$)

2. จัดนำผู้เรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิชาการต่าง ๆ นอกสถานศึกษา

($\bar{X} = 2.91$)

3. จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนเสมือนเป็นบ้านของผู้เรียนเอง ($\bar{X} = 2.78$)

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ทั้ง 5 ด้าน

ข้อที่	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	(n = 328)		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร	3.28	0.57	ปานกลาง	3
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.29	0.60	ปานกลาง	2
3	ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้	3.09	0.68	ปานกลาง	5
4	ด้านการวัดและประเมินผล	3.42	0.59	ปานกลาง	1
5	ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้	3.09	0.66	ปานกลาง	4
	รวม	3.23	0.48	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า

มีการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$)

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 3.09 – 3.42 ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 3.42$)
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.29$)
3. ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ($\bar{X} = 3.28$)
4. ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.09$)
5. ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.09$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

เปรียบเทียบจำแนกตามวุฒิการศึกษา ซึ่งเป็นการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ผู้บริหารและครู-อาจารย์ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนแตกต่างกัน ดังตารางที่ 4.12 - 4.17 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อที่	การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร	วุฒิการศึกษา				t
		ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า n = 260		ปริญญาโท หรือสูงกว่า n = 68		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.1	จัดให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	3.47	0.71	3.51	0.68	-0.47
1.2	จัดให้เป็นไปตามสภาพของท้องถิ่น	3.18	0.74	3.24	0.98	-0.40
1.3	จัดให้เป็นไปตามความต้องการของตลาด แรงงาน	3.38	0.81	3.44	0.89	-0.54
1.4	จัดเนื้อหาสาระที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถ เลือกเรียนได้	3.14	0.87	3.06	0.98	0.68
1.5	จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสออกไปฝึกงานกับองค์ กรต่าง ๆ	3.57	0.87	3.62	0.91	-0.44
1.6	จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรได้ทันสมัยเป็น ปัจจุบันสามารถนำไปประกอบอาชีพได้	3.39	0.90	3.46	1.01	-0.54
1.7	จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ผู้เรียนนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้	3.56	0.85	3.62	0.77	-0.49
1.8	ให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญใน การกำหนดหลักสูตร	3.03	0.98	3.10	0.98	-0.54
1.9	ให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญใน การประเมินผลหลักสูตร	3.04	0.97	3.10	1.02	-0.45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร	วุฒิการศึกษา				t
		ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า n = 260		ปริญญาโท หรือสูงกว่า n = 68		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.10	จัดโดยเน้นถึงความเป็นสากลบนฐานของความ เป็นเอกลักษณ์ไทย	2.98	0.91	3.01	1.00	-0.24
	รวมเฉลี่ย	3.28	0.56	3.32	0.60	-0.53

จากตารางที่ 4.12 พบว่า

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน การสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อที่	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	วุฒิการศึกษา				t
		ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า n = 260		ปริญญาโท หรือสูงกว่า n = 68		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
2.1	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	3.28	0.81	3.16	0.80	1.08
2.2	จัดให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	3.29	0.73	3.13	0.91	1.52
2.3	จัดให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน	3.25	0.78	3.19	0.87	0.58
2.4	จัดโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.08	0.87	3.12	0.82	-0.32
2.5	จัดให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบด้วยตนเอง	3.38	0.82	3.54	0.87	-1.44
2.6	จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง	3.27	0.88	3.31	0.83	-0.30
2.7	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น จัดการเป็นด้วยตนเอง	3.45	0.88	3.49	0.74	-0.27
2.8	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนได้ฝึกทักษะเกี่ยวกับ กระบวนการคิด การแก้ปัญหา การจัดการด้วย ตนเอง	3.35	0.89	3.46	0.82	-0.86
2.9	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ลง มือปฏิบัติจริง	3.42	0.89	3.54	0.80	-1.01
2.10	จัดกิจกรรมแบบบูรณาการ โดยผสมผสานสาระ ความรู้ด้านต่าง ๆ	3.30	0.85	3.40	0.81	-1.81
2.11	จัดกิจกรรมโดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้ กับผู้เรียน	3.52	0.85	3.63	0.84	-0.95
2.12	ให้นักตถากร องค์กร สถาบันในท้องถิ่นมีส่วน ร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	2.82	1.00	2.87	0.96	-1.09
	รวม	3.29	0.60	3.32	0.63	-0.51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.13 พบว่า

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน การสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการ ปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อที่	การจัดสื่อการเรียนรู้	วุฒิการศึกษา				t
		ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า n = 260		ปริญญาโท หรือสูงกว่า n = 68		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3.1	มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเพียงพอ	3.04	0.92	3.13	0.88	-0.72
3.2	ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมาะสมกับ ผู้เรียน	2.98	0.79	2.96	0.87	0.23
3.3	ใช้สื่อที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น	3.13	0.87	3.22	0.97	-0.74
3.4	ใช้ สื่อการสอนที่หลากหลายเชื่อมโยงกับ ประสบการณ์จริง	3.11	0.88	2.97	0.93	1.13
3.5	ใช้สื่อที่ผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น	2.76	0.92	2.74	1.02	0.21
3.6	ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล	2.89	0.89	2.93	0.97	-0.28
3.7	ใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.36	0.86	3.34	0.80	0.17
3.8	ใช้สื่อการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดง ออกอย่างอิสระ	3.26	0.88	3.29	0.88	-0.30
3.9	ใช้สื่อการสอนฝึกทักษะ การคิดค้นหาความรู้ แก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.30	0.85	3.28	0.84	0.15
3.10	ใช้สื่อการสอนได้อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูง สุดแก่ผู้เรียน	3.28	0.90	3.28	0.93	0.04
3.11	มีการพัฒนา ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้ มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	3.13	1.00	3.22	1.01	-0.66
3.12	นำภูมิปัญญา เทคโนโลยีท้องถิ่นที่เป็นสื่อการ เรียนการสอนมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	2.88	0.91	2.97	1.02	-0.74
	รวม	3.09	0.68	3.11	0.72	-0.18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.14 พบว่า

ผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครู – อาจารย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน การสอน ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อที่	การวัดและประเมินผล	วุฒิการศึกษา				t
		ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า n = 260		ปริญญาโท หรือสูงกว่า n = 68		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4.1	ใช้วิธีการวัดผลจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน	3.73	0.87	3.71	0.75	0.25
4.2	ใช้วิธีการวัดผลที่หลากหลาย	3.45	0.82	3.50	0.82	-0.48
4.3	ใช้วิธีการวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา	3.68	0.74	3.60	0.83	0.75
4.4	ใช้วิธีการวัดผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	3.55	0.77	3.63	0.71	-0.80
4.5	ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.10	0.89	3.21	0.91	-0.84
4.6	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลด้วยตนเอง	3.06	0.95	3.26	0.78	-1.65
4.7	นำผลการประเมิน ไปพัฒนาผู้เรียน	3.42	0.76	3.46	0.90	-0.34
4.8	นำผลการประเมิน ไปปรับปรุงการสอนของครู- อาจารย์	3.50	0.83	3.34	0.96	1.42
4.9	ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	3.42	0.76	3.16	0.89	1.43
4.10	มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงแบบทดสอบเพื่อการ พัฒนาการเรียนการสอน	3.29	0.84	3.04	0.89	0.14
	รวม	3.42	0.59	3.39	0.59	0.37

จากตารางที่ 4.15 พบว่า

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน การสอน ด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อที่	การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	วุฒิการศึกษา				t
		ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า n = 260		ปริญญาโท หรือสูงกว่า n = 68		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
5.1	จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยน่าศึกษาค้นคว้าเช่น ห้องสมุด มุมวิชาการ	3.27	0.96	3.37	1.01	-0.77
5.2	จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม องค์ประกอบอื่น ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.22	0.81	3.16	0.86	0.52
5.3	จัดแหล่งวิทยากรที่หลากหลาย เพื่อเชื่อมประสบการณ์กับชีวิตจริง	3.14	0.90	3.03	0.73	1.08
5.4	จัดแข่งขันด้านวิชาการในสถานศึกษา พร้อมทั้งเชิญชวนบุคคลภายนอกมาร่วมด้วย	3.08	0.89	3.04	0.84	0.31
5.5	จัดนำผู้เรียนสอบแข่งขันด้านวิชาการกับองค์กรภายนอกเพื่อหาประสบการณ์พัฒนาตนเอง	3.04	0.87	3.15	0.85	0.92
5.6	จัดนำผู้เรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยากรต่าง ๆ นอกสถานศึกษา	2.93	0.99	2.81	0.89	0.96
5.7	ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้สื่อการเรียนในสถานศึกษา	3.23	0.88	3.24	0.93	-0.07
5.8	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง	3.00	0.96	3.15	0.87	-1.11
5.9	จัดบรรยากาศในห้องเรียนเสมือนเป็นบ้านของผู้เรียนเอง	2.80	0.97	2.72	0.96	0.57
5.10	จัดบรรยากาศเป็นการเสริมแรงแก่ผู้เรียน เช่น ให้อาหารว่าง คำชมเชย	3.22	0.92	3.21	0.82	0.14
	รวม	3.09	0.67	3.08	0.62	0.07

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.16 พบว่า

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูป การเรียน การสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ มีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน การสอน รวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อที่	การปฏิรูปการเรียนการสอน 5 ด้าน	วุฒิการศึกษา				t
		ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า n = 260		ปริญญาโท หรือสูงกว่า n = 68		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร	3.28	0.56	3.32	0.60	-0.53
2	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.29	0.60	3.32	0.63	-0.51
3	การจัดสื่อการเรียนรู้	3.09	0.68	3.11	0.72	-0.18
4	การวัดและประเมินผล	3.42	0.59	3.39	0.59	0.37
5	การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	3.09	0.67	3.08	0.62	0.07
	รวม 5 ด้าน	3.23	0.48	3.24	0.49	-0.21

จากตารางที่ 4.17 พบว่า

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน การสอนทั้ง 5 ด้าน มีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

เปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ผู้บริหารและครู-อาจารย์ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนแตกต่างกัน ดังตารางที่ 4.18 - 4.23 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ข้อที่	การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				t
		10 ปี หรือน้อยกว่า n = 88		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป n = 240		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.1	จัดให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	3.51	0.66	3.47	0.72	0.51
1.2	จัดให้เป็นไปตามสภาพของท้องถิ่น	3.34	0.79	3.14	0.80	2.02*
1.3	จัดให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน	3.32	0.88	3.42	0.80	-0.99
1.4	จัดเนื้อหาสาระที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้	3.28	0.96	3.07	0.87	1.87
1.5	จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสออกไปฝึกงานกับองค์กรต่างๆ	3.57	0.89	3.58	0.87	-0.10
1.6	จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรได้ทันสมัยเป็นปัจจุบันสามารถนำไปประกอบอาชีพได้	3.33	0.93	3.43	0.92	-0.87
1.7	จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.68	0.89	3.53	0.81	1.43
1.8	ให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญในการกำหนดหลักสูตร	3.25	0.96	2.97	0.97	2.31*
1.9	ให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลหลักสูตร	3.16	0.99	3.02	0.97	1.17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				t
		10 ปี หรือน้อยกว่า n = 88		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป n = 240		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.10	จัดโดยเน้นถึงความเป็นสากลบนฐานของความเป็นเอกลักษณ์ไทย	3.09	0.88	2.95	0.94	1.18
	รวม	3.35	0.59	3.26	0.56	1.36

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.18 พบว่า

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2 ข้อ คือ จัดให้เป็นไปตามสภาพท้องถิ่น และให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญในการกำหนดหลักสูตร นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน การสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน

ข้อที่	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				t
		10 ปี หรือ น้อยกว่า n = 88		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป n = 240		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
2.1	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	3.27	0.85	3.25	0.79	0.23
2.2	จัดให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	3.26	0.80	3.26	0.77	0.03
2.3	จัดให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน	3.30	0.82	3.22	0.79	0.75
2.4	จัดโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.01	0.93	3.12	0.83	-0.99
2.5	จัดให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหา คำตอบด้วยตนเอง	3.51	0.82	3.38	0.84	1.27
2.6	จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง	3.39	0.85	3.24	0.88	1.33
2.7	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น จัดการเป็นด้วยตนเอง	3.42	0.80	3.48	0.87	-0.52
2.8	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนได้ฝึกทักษะเกี่ยวกับ กระบวนการคิด การแก้ปัญหา การจัดการด้วย ตนเอง	3.34	0.83	3.39	0.89	-0.43
2.9	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ลง มือปฏิบัติจริง	3.33	0.87	3.49	0.88	-1.49
2.10	จัดกิจกรรมแบบบูรณาการ โดยผสมผสานสาระ ความรู้ด้านต่าง ๆ	3.32	0.84	3.33	0.84	-0.07
2.11	จัดกิจกรรมโดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้ กับผู้เรียน	3.55	0.86	3.55	0.85	-0.00
2.12	ให้บุคลากร องค์กร สถาบันในท้องถิ่นมีส่วน ร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	2.99	1.01	2.80	0.98	1.50
	รวม	3.31	0.56	3.29	0.62	0.21

จากตารางที่ 4.19 พบว่า

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเหมาะสม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน การสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ข้อที่	การจัดสื่อการเรียนรู้	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				t
		10 ปี หรือ น้อยกว่า n = 88		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป n = 240		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3.1	มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเพียงพอ	3.10	0.94	3.05	0.91	0.50
3.2	ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมาะสมกับ ผู้เรียน	2.99	0.85	2.97	0.79	0.18
3.3	ใช้สื่อที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น	3.19	0.90	3.13	0.90	0.54
3.4	ใช้ สื่อการสอนที่หลากหลายเชื่อมโยงกับ ประสบการณ์จริง	3.20	0.83	3.03	0.91	1.54
3.5	ใช้สื่อที่ผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น	2.66	0.90	2.79	0.95	-1.14
3.6	ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล	2.85	0.89	2.92	0.92	-0.57
3.7	ใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.39	0.86	3.34	0.84	0.42
3.8	ใช้สื่อการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดง ออกอย่างอิสระ	3.34	0.86	3.24	0.89	0.94
3.9	ใช้สื่อการสอนฝึกทักษะ การคิดค้นหาความรู้ แก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.45	0.86	3.23	0.84	2.11*
3.10	ใช้สื่อการสอนได้อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูง สุดแก่ผู้เรียน	3.33	0.85	3.27	0.93	0.56
3.11	มีการพัฒนา ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้ มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	3.27	0.98	3.10	1.01	1.35
3.12	นำภูมิปัญญา เทคโนโลยีท้องถิ่นที่เป็นสื่อ การเรียนการสอนมาประยุกต์ใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	2.83	0.83	2.92	0.97	-0.79
	รวม	3.13	0.62	3.08	0.71	0.60

* $P \leq .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.20 พบว่า

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 1 ข้อ คือ ใช้สื่อการสอน ผักตบชား การคิดค้นหาความรู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน การสอน ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ข้อที่	การวัดและประเมินผล	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				t
		10 ปี หรือน้อยกว่า n = 88		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป n = 240		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4.1	ใช้วิธีการวัดผลจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน	3.77	0.88	3.71	0.83	0.57
4.2	ใช้วิธีการวัดผลที่หลากหลาย	3.42	0.85	3.47	0.81	-0.49
4.3	ใช้วิธีการวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์เนื้อหาวิชา	3.64	0.79	3.68	0.75	-0.41
4.4	ใช้วิธีการวัดผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	3.58	0.80	3.56	0.75	0.18
4.5	ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.07	0.85	3.15	0.91	-0.70
4.6	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลด้วยตนเอง	3.15	0.88	3.08	0.94	0.56
4.7	นำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียน	3.44	0.76	3.42	0.81	0.23
4.8	นำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอนของครู- อาจารย์	3.56	0.80	3.44	0.88	1.11
4.9	ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	3.49	0.86	3.33	0.77	1.66
4.10	มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงแบบทดสอบเพื่อการ พัฒนาการเรียนการสอน	3.43	0.87	3.17	0.84	2.46*
	รวมเฉลี่ย	3.45	0.62	3.40	0.59	0.73

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.21 พบว่า

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 1 ข้อ คือ มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงแบบทดสอบเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน การสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน

ข้อที่	การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				t
		10 ปี หรือ น้อยกว่า n = 88		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป n = 240		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
5.1	จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยน่าศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด มุมวิชาการ	3.49	1.07	3.21	0.92	2.14*
5.2	จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม องค์กรประกอบอื่น ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.19	0.91	3.21	0.78	-0.19
5.3	จัดแหล่งวิทยากรที่หลากหลาย เพื่อเชื่อมประสบการณ์กับชีวิตจริง	3.25	1.01	3.07	0.81	1.50
5.4	จัดแข่งขันด้านวิชาการในสถานศึกษา พร้อมทั้งเชิญชวนบุคคลภายนอกมาร่วมด้วย	3.14	0.92	3.05	0.86	0.79
5.5	จัดนำผู้เรียนสอบแข่งขันด้านวิชาการกับองค์กรภายนอกเพื่อหาประสบการณ์พัฒนาตนเอง	3.09	0.89	3.05	0.86	0.38
5.6	จัดนำผู้เรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยากรต่าง ๆ นอกสถานศึกษา	3.05	0.91	2.86	0.98	1.56
5.7	ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้สื่อการเรียนในสถานศึกษา	3.33	0.94	3.19	0.87	1.25
5.8	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง	3.26	1.09	2.95	0.88	2.41*
5.9	จัดบรรยากาศในห้องเรียนเสมือนเป็นบ้านของผู้เรียนเอง	2.83	1.01	2.76	0.96	0.55
5.10	จัดบรรยากาศเป็นการเสริมแรงแก่ผู้เรียน เช่น ให้อาหารว่าง คำชมเชย	3.24	1.01	3.21	0.86	0.23
	รวม	3.19	0.74	3.06	0.62	1.46

* $P \leq .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.22 พบว่า

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ มีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกัน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2 ข้อ คือ จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยน่าศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด มุมวิชาการ และจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูป การเรียน การสอนรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ข้อที่	การปฏิรูปการเรียนการสอน 5 ด้าน	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				t
		10 ปี หรือน้อยกว่า n = 88		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป n = 240		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร	3.35	0.59	3.26	0.56	1.36
2	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.31	0.56	3.29	0.62	0.21
3	การจัดสื่อการเรียนรู้	3.13	0.62	3.08	0.71	0.60
4	การวัดและประเมินผล	3.45	0.62	3.40	0.59	0.73
5	การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	3.19	0.74	3.06	0.62	1.46
	รวม 5 ด้าน	3.28	0.44	3.22	0.50	1.11

จากตารางที่ 4.23 พบว่า

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ทั้ง 5 ด้าน มีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกัน ทุกด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน การสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ เขตกรุงเทพมหานคร รวม 5 ด้าน มีดังนี้

ตารางที่ 4.24 การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. เนื้อหาสาระของทุกรายวิชา จะต้องสอดคล้องและครอบคลุมคำอธิบาย รายวิชา และเป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตร	5
2. เนื้อหาสาระควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ	3
3. การเลือกแบบเรียน ควรพิจารณาเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนการสอน และนักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้	2
4. เนื้อหาสาระควรละเอียด ชัดเจน และต่อเนื่อง	1
5. เนื้อหาสาระจะต้องไม่ซ้ำซ้อน	1
6. เนื้อหาสาระของหลักสูตรควรเน้นให้ผู้เรียนนำไปประกอบอาชีพได้	1
7. เนื้อหาสาระของหลักสูตรควรเน้นการฝึกงานระหว่างเรียนให้ตรง ตามสาขา วิชาที่กำลังศึกษาอยู่	1

ตารางที่ 4.25 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็น ลงมือปฏิบัติ และทำงานเป็นทีม	3
2. ควรให้มีการฝึกปฏิบัติในด้านวิชาชีพมากขึ้น ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน	3
3. ควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาครูผู้สอน ในด้านทักษะต่างๆ ที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ	2
4. การจัดครู-อาจารย์ ให้สอนตรงตามสาขาวิชาการศึกษา	2
5. ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ได้ฝึกอบรม ศึกษาต่อ คุนงาน เพื่อพัฒนาความรู้	1
6. ควรจัดให้มีการประเมินผลการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่าง สม่าเสมอ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	1

ตารางที่ 4.26 การจัดสื่อการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรจัดสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย	2
2. ควรจัดสื่อการเรียนการสอนให้มีจำนวนเพียงพอ	2
3. สื่อการเรียนการสอนต้องได้รับการพัฒนาและดูแลซ่อมแซมอยู่เสมอ	2
4. ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ผลิตสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง	1
5. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิต ทดลองใช้ สาธิตสื่อการเรียนการสอน	1
6. จัดนำครู-อาจารย์ดูงานสื่อการเรียนการสอนยังสถานศึกษาอื่น ๆ	1
7. เปิดโอกาสให้องค์กรต่าง ๆ สาธิตสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อครู-อาจารย์ ผู้เรียน ได้มีโอกาสพัฒนาดตนเองอย่างเต็มศักยภาพ	1

ตารางที่ 4.27 การวัดและประเมินผล

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. พัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลให้ทันสมัย รวดเร็ว	1
2. จัดบริการให้ผู้เรียนดูผลการวัดและประเมินผลได้ด้วยตนเอง	1
3. ทำการประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์	1
4. ควรมีการประเมินผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	1
5. ควรจัดให้มีการประเมินผลตามความเป็นจริง	1
6. ควรประเมินผลเป็นระยะ ๆ	1
7. ควรทำความเข้าใจ ชี้แจง ให้กับผู้เรียนทราบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลก่อนการเรียนการสอน ทุก ๆ รายวิชา	1
8. การวัดและประเมินผลจะต้องยุติธรรมแก่ผู้เรียนทุกระดับ	1

ตารางที่ 4.28 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. มีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้อย่างหลากหลายวิธี	4
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง	3
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษานอกสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรธุรกิจต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์	3
4. ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดเอง ทำเอง เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศต่าง ๆ	3
5. จัดนำผู้เรียนไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ เข้าใจ	3
6. ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์จัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่แปลกไปจากเดิม เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ตื่นเต้น ไม่เบื่อหน่าย	1
7. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศการเรียนรู้	1

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา “การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ เขต กรุงเทพมหานคร” สอบถามระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในวิทยาลัยพณิชยการทั้ง 4 แห่ง สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยสรุปถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์

- 1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนของ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
- 2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

5.1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 96 คน กลุ่มตัวอย่างเลือกจากประชากรกลุ่ม ครู-อาจารย์ จำนวน 330 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักของ Krejcie and Morgan ได้จำนวน 270 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

2.2 ตอนที่ 2 การปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนในวิทยาลัยพณิชยการ เขตกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

2.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaires) เพื่อให้ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้น โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมสอบการวิจัยแล้วนำไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้กับครู-อาจารย์ที่ไม่ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัย

พัฒนวิชาการบางนา จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม (α - Coefficient) ปรากฏว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก อธิบดีกรมอาชีวศึกษา พร้อมแบบสอบถาม ไปติดต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนวิชาการทั้ง 4 แห่ง ด้วยตนเอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัย ได้ส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 366 ฉบับ แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาอยู่ในสภาพสมบูรณ์พอที่จะนำมาวิเคราะห์ผลได้ จำนวน 328 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรม SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) ในการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t - test (t) ส่วนการนำเสนอข้อมูลนั้น ได้มีการนำผลจากการวิเคราะห์เสนอในรูปตารางพร้อมทั้งอธิบายประกอบ ส่วนแบบสอบถามปลายเปิด (Open - Ended Questionnaires) ข้อเสนอแนะสรุปไว้เป็นรายด้านเรียงตามลำดับ

5.1.3 สรุปผลการวิจัย

5.1.3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้บริหาร จำนวน 82 คน เป็นเพศชายจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 18.29 เป็นเพศหญิง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 81.71 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.32 มีอายุ 30 - 50 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 68.29 มีอายุ 51 - 60 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 24.39 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 71.95 ปริญญาโทหรือสูงกว่าจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 28.05 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 21.95 มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 78.05

2. ครู-อาจารย์ จำนวน 246 คน เป็นเพศชายจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 31.71 เป็นเพศหญิง จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 68.29 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 19.11 มีอายุ 30 - 50 ปี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 62.60 มีอายุ 51 - 60 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 18.29 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 81.71 ปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 18.29 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 28.46 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 176 คน คิดเป็น ร้อยละ 71.54

5.1.3.2 ตอนที่ 2 การปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูป การเรียนการสอน ในวิทยาลัยพัฒนวิชาการ สังกัดกรมอาชีวศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีค่าเฉลี่ยรวม สูงกว่าทุกด้าน คือ 3.41 อยู่ในลำดับที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบว่า

1. การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสออกไปฝึกงานกับองค์กรต่าง ๆ มีระดับการปฏิบัติลำดับที่ 1 รองลงมา คือ จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ผู้เรียน นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ จัดโดยเน้นถึงความเป็นสากลบนฐานของความเป็นเอกลักษณ์ไทย

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า การจัดกิจกรรมโดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้กับผู้เรียนมีระดับการปฏิบัติลำดับที่ 1 รองลงมา คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น จัดการเป็นด้วยตนเอง และข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ให้นักลากร องค์กร สถาบัน ในท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การสอน

3. การจัดสื่อการเรียนรู้อ มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า ใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีระดับการปฏิบัติลำดับที่ 1 รองลงมา คือ ใช้สื่อการสอนฝึกทักษะ การคิดค้นหาความรู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง และข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ใช้สื่อที่ผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น

4. การวัดและประเมินผล มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า ใช้วิธีการวัดผลจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน มีระดับการปฏิบัติลำดับที่ 1 รองลงมาคือ ใช้วิธีการวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์เนื้อหาวิชา และข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลด้วยตนเอง

5. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้อ มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านจัดบรรยากาศการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยน่าศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด มุมวิชาการ มีระดับการปฏิบัติลำดับที่ 1 รองลงมา คือ ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการใช้สื่อการเรียนในสถานศึกษา และข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนเสมือนเป็นบ้านของผู้เรียนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3.3 ตอนที่ 3 เปรียบเทียบ การปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษารวม 5 ด้าน ดังนี้

ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบว่า

1. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกข้อ
2. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกข้อ
3. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกข้อ
4. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกข้อ
5. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกข้อ

5.1.3.4 ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน รวม 5 ด้านดังนี้

ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้านและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบว่า

1. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2 ข้อ คือ จัดให้เป็นไปตามสภาพของท้องถิ่น และให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญในการกำหนดหลักสูตร นอกนั้นไม่แตกต่างกันทุกข้อ

2. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่แตกต่างกันทุกข้อ

3. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 1 ข้อ คือ ใช้สื่อการสอนฝึกทักษะการคิดค้นหาความรู้ แก้ปัญหาด้วยตนเอง นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 1 ข้อ คือ มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงแบบทดสอบเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

5. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2 ข้อ คือ จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยน่าศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด มุมวิชาการ และจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารและครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 71.65 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เพศหญิงนิยมประกอบอาชีพครู ในวิทยาลัยพณิชยการมากกว่าเพศชาย เนื่องจากอาชีพครูเป็นอาชีพที่เกี่ยวกับการบริการสังคม มีความเป็นระเบียบแบบแผนและต้องเสียสละในขณะที่รายได้น้อย เป็นงานที่มีลักษณะเรียบง่ายไม่ทำทนาย และไม่มีความเสี่ยงเหมือนอาชีพอื่น ๆ เพศหญิงมักจะนิยมอาชีพที่มีความมั่นคง ชื่อเสียงเกียรติยศ ความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งตรงข้ามกับเพศชายไม่นิยมประกอบอาชีพครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติของเพศชายชอบความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ไม่ชอบความจำเจ ชอบงานที่ทำทนาย มีความเสี่ยงบ้าง มีรายได้สูง ไม่ชอบต้องปฏิบัติตนอยู่ในกฎ ระเบียบ วินัยมากจนเกินไป ฉะนั้น จากผลการวิจัยข้างต้น จึงสามารถสรุปได้ว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ ในวิทยาลัยพณิชยการ เขตกรุงเทพมหานคร จึงเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ไพบูลย์ ไสยวงศ์ (อ้างในศิริมา พรนิมิตร. 2532 : 113 – 132) พบว่าครูที่สอนในโรงเรียนพณิชยการเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายในอัตราร้อยละ 65.3

: 34.7 และสอดคล้องกับ สุญาณี สุทธิพงษ์ (2540 : 88 - 89) ที่ผลการวิจัยพบว่า ครูธุรกิจเป็นเพศหญิงจำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 84.10 และเพศชายจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 15.90

ส่วนอายุของผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 30 - 50 ปี มากที่สุด มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 68.29 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การแต่งตั้งผู้บริหาร จะต้องพิจารณาจากคุณสมบัติหลาย ๆ ประการ เป็นต้นว่า ระยะเวลาในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน ความสามารถพิเศษ ความเป็นผู้มีอาวุโส ความเป็นผู้ที่มีความคิดกว้างไกล มีลักษณะการเป็นผู้นำ มีความคิดก้าวหน้า เป็นนักพัฒนา ใฝ่ศึกษาหาความรู้ และระดับเงินเดือน เนื่องจากการแต่งตั้งผู้บริหารในยุคปัจจุบันเป็นยุคของคนรุ่นใหม่ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและทันสมัย จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษา ให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคตได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุญาณี สุทธิพงษ์ (2540 : 88 - 89) ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารจะมีอายุ 40 ปี ขึ้นไปมากที่สุด และงานวิจัยของ กสานต์ วณิชชานนท์ (2529 : 65-66) พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป เช่นเดียวกัน

สำหรับวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 71.95 วุฒิกการศึกษาในระดับปริญญาโท หรือสูงกว่า จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 28.05 และครู-อาจารย์ที่มีวุฒิกการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 81.71 วุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่าจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 18.29 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ เปิดทำการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2 ระดับเท่านั้น ครู-อาจารย์ที่ทำการสอนควรมีวุฒิกการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำก็ถือว่าเป็นการเพียงพอสามารถทำการสอนได้ แต่สำหรับผู้บริหารควรมีวุฒิกการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี คือปริญญาโทหรือปริญญาเอก ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญมากเกี่ยวกับการบังคับบัญชา และการบริหารงาน จึงทำให้ผู้บริหารได้ชวนชวนไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หรือสูงกว่า มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 28.05 ซึ่งประกอบกับการศึกษาในระยะเวลา 5 - 10 ปี ที่ผ่านมามีการศึกษาได้ขยายวงกว้างออกไปมาก หลาย ๆ สถานศึกษาเปิดทำการสอนในระดับปริญญาโททางสาขาการบริหารการศึกษา การบริหารอาชีวศึกษา การบริหารธุรกิจ ธุรกิจศึกษา และอื่น ๆ อีกหลายสาขา ทำให้ครู-อาจารย์มีความตื่นตัวในการศึกษาต่อเป็นอันมาก จากการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ที่มีวุฒิกการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 18.29 ผู้วิจัยคาดว่าในอนาคตอันใกล้นี้ ทุกสถานศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ เขตกรุงเทพมหานคร ได้รับอนุมัติให้เปิดทำการสอนในระดับปริญญาตรี ครู-อาจารย์หลาย ๆ คนจะต้องปรับวุฒิกการศึกษาของตนเองให้สูงขึ้น โดยการไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หรือสูงกว่า เพื่อมาทำการสอนในระดับปริญญาตรีต่อไป ฉะนั้นผู้บริหารจึงควรตระหนักถึงการพัฒนานุเคราะห์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารและครู-อาจารย์ได้ไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก เพื่อจะได้ นำความรู้ที่ได้เรียนมาพัฒนาและปรับปรุงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาทางด้านพาณิชยกรรมให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ กสานต์ วณิชชานนท์ (2529 : 65) สันติยา ไชยศรีชลธาร (2535 : 149) และสุญาณี สุทธิพงษ์ (2540 : 88-89) ที่พบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอกนั้นไม่มี

สำหรับด้านตำแหน่งหน้าที่ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และครู-อาจารย์ มีจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ทั้งนี้เป็นไปตามสายการบริหารงาน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัย 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยละ 4 คน หัวหน้าคณะวิชาวิทยาลัยละ 6 คน หัวหน้าแผนกวิชาวิทยาลัยละ 13 คน นอกนั้นเป็นครู-อาจารย์ที่มีหน้าที่ปฏิบัติการสอน

ส่วนด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ 10 ปีหรือน้อยกว่า มีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 26.83 ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 73.17 จะเห็นว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ในวิทยาลัยพณิชยการส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เนื่องจากรับราชการเป็นครู-อาจารย์มานาน สอนในระดับชั้น ปวช. และปวส. เท่านั้น หากจะส่งเสริม สนับสนุนให้ไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หรือสูงกว่า คงจะไม่ได้ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะใกล้เคียงเกษียณอายุราชการ และบุคคลกลุ่มนี้ก็คิดว่ามีความสามารถสอนในระดับปริญญาตรีได้ โดยใช้ประสบการณ์ที่มีมากกว่า 10 ปีขึ้นไป หากการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา เห็นควรพิจารณาผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปีหรือน้อยกว่า ซึ่งมีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 26.83 ให้ไปศึกษาต่อ และมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่าทุกคน จะเป็นผลดีต่อวงการศึกษในอนาคตต่อไป เพราะปัจจุบันครู-อาจารย์ที่เป็นคนรุ่นใหม่ จะเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ทันสมัย ก้าวทันต่อยุคกระแสโลกาภิวัตน์ หากได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารก็จะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษาคง

5.2.2 ตอนที่ 2 การปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ไปเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2542 เมื่อไม่นานมานี้เอง ผู้บริหารและครู-อาจารย์เพิ่งจะเริ่มมีการปรับเปลี่ยนบทบาทการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหาร และการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนการสอนทุกด้าน เพียงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ มาลี สิ้นเสื่อ (2544 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง

สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

1. การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เป็นแบบใหม่ ยังมีได้นำมาใช้ ยังคงใช้เนื้อหาสาระเดิม หากมีการเปลี่ยนแปลงก็ยังคงเนื้อหาสาระเดิมบางส่วน ทำให้ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ปฏิบัติไปได้เพียงบางส่วนเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในเร็ว ๆ นี้ ผู้บริหารและครู-อาจารย์จะต้องปรับเปลี่ยนระดับการปฏิบัติเพิ่มขึ้นไปอีก เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหัวข้อ จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสออกไปฝึกงานกับองค์กรต่าง ๆ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื้อหาสาระของโครงสร้าง หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2540 ของกรมอาชีวศึกษา กำหนดให้ผู้เรียนทั้ง 2 ระดับนี้ จะต้องออกไปฝึกงานกับสถานประกอบการหรือองค์กรต่าง ๆ และมีผลการฝึกงานผ่านตามเกณฑ์ของการวัดและประเมินผล จึงจะถือว่าสำเร็จการศึกษา และในหัวข้อ จัดโดยเน้นถึงความเป็นสากลบนฐานของความเป็นเอกลักษณ์ไทย มีระดับการปฏิบัติปานกลางในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรทั้ง 2 ระดับ มิได้เน้นเนื้อหาสาระในความเป็นเอกลักษณ์ของไทยไว้ ซึ่งแต่เดิมมีการจัดให้เรียนในรายวิชามรรยาทและการสมาคม เน้นถึงวัฒนธรรมไทย ค่านิยมที่พึงปฏิบัติตามแบบประเพณีไทย แต่ปัจจุบันการจัดหลักสูตรไม่ได้ให้ความสำคัญ ได้ตัดรายวิชานี้ออกไป เน้นให้เรียนทางด้านวิชาชีพมากกว่า ผู้เรียนจึงไม่ได้รับการเรียนรู้ในความเป็นไทย หากมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง นำเข้ามาเรียนก็จะเป็นการสนองตอบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ทั้งนี้สอดคล้องกับ แนวคิดของครูและผู้บริหาร โรงเรียนที่ควรตระหนักและพัฒนาศักยภาพให้พร้อมต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับโรงเรียน คือ มาตรฐานชาติ ที่เป็นแกนร่วมที่คนไทยควรมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ จิตสำนึกที่เชื่อมโยงกับภาษาไทย ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ที่พึงปรารถนา และมาตรฐานระดับท้องถิ่น ที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น การแก้ปัญหา และพัฒนาชุมชน สิ่งแวดล้อม วิถีวัฒนธรรม ศิลป การสร้างความอบอุ่น ความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 : 32)

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในประเภทวิชาพาณิชยกรรม จะต้องจัดให้ผู้เรียน ได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป โดยจัดให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ลงมือปฏิบัติจริง ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะเกี่ยวกับกระบวนการคิด การแก้ปัญหา และการจัดการด้วยตนเอง ทั้งนี้ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้การปรับตัวของผู้บริหารและครู-อาจารย์เป็นไปได้ช้ามาก ครู-อาจารย์ยังมีปัญหาในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน บางรายวิชา ครู-อาจารย์ยังคงต้องทำการสอน แบบยึดตัวครู-อาจารย์เป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับเป็นสำคัญที่สุด แต่ทั้งนี้ครู-อาจารย์จะต้องมีแนวการสอนด้านวิชาชีพ โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ มานิดา อุชชิน (2522 อ้างอิงมาจาก สงวนพงษ์ ชวนชม. 2534 : 24 - 25) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูวิชาชีพไว้ว่า ครูต้องมีแนวทางในการสอนวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถภาพที่จะทำให้สามารถปฏิบัติงานของกิจกรรมการสอนได้ ครูต้องใช้วิธีการสอนที่สามารถให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และครูต้องสอนแต่สิ่งที่จำเป็นตามลำดับ ของการจัดสภาพการณ์ในการสอนที่จำเป็นแก่ผู้เรียน รวมทั้งต้องใช้กลวิธีที่เร้าให้ผู้เรียนสนใจเรียน ยังสอดคล้องกับการจัดหลักสูตรในโรงเรียนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 32) ตามแนวคิดของครูและผู้บริหาร โรงเรียนที่ควรตระหนักและพัฒนาศักยภาพให้พร้อมต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับโรงเรียน คือ “ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะประกันว่าผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ครบถ้วนเต็มศักยภาพ ทั้งในส่วนที่เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ทุกคนต้องเรียนรู้ได้เท่ากัน และสิ่งที่สนองความเก่ง อัจฉริยะ ความถนัด ความสนใจของแต่ละบุคคล” ซึ่งเป็นที่มาของการคิดค้น วิเคราะห์วิจัย แสวงหากระบวนการเรียนรู้ที่ดีที่สุด ที่สอดคล้องกับลักษณะจุดประสงค์การเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับ สุธีระ ทานตวนิช (2527 อ้างอิงมาจาก เกรียงไกร มูลสุวรรณ. 2544 : 104) เห็นว่าการเรียนการสอนจะสมบูรณ์ตามหลักสูตรได้มากยิ่งขึ้น ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่ผู้เรียน สร้างประสบการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เรียนออกไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข รู้จักแก้ปัญหาของสังคมที่ตนมีส่วนร่วมอยู่ได้อย่างเหมาะสม กิจกรรมการเรียนนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาต่าง ๆ ดังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ เกรียงไกร มูลสุวรรณ (2542 : 102) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหัวข้อการจัดการกิจกรรมโดยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ทุกคนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะปลูกฝังและสร้างลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน ให้เป็นคนดี เรียนเก่ง สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติสืบไป และในหัวข้อ ให้นักกลาง องค์กรสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีระดับการปฏิบัติปานกลางในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แต่เดิมการจัดการศึกษามีได้คำนึงถึงความสำคัญของท้องถิ่น ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ยังดำเนินการไปตามแนวการจัดการศึกษาจากส่วนกลางเป็นผู้สั่งการออกไป แต่แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยคำนึงถึงความสำคัญของท้องถิ่นเป็นหลัก เน้นการจัดการศึกษาในท้องถิ่นให้เป็นปึกแผ่น มีความมั่นคง เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาการศึกษาของชาติในอนาคตและต้องจัดให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลากหลาย ตรงกับความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน ทั้งนี้ต้องเน้นถึงทรัพยากรในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

3. การจัดสื่อการเรียนรู้ ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลางซึ่งเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู-อาจารย์ ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญของการนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนมากนัก การสอนยังคงใช้วิธีการบรรยาย เขียนบนกระดานคำเป็นส่วนมาก และประการสำคัญ สื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษามีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่ทันสมัยเท่าที่ควร ถ้าจะพิจารณาในส่วนที่เป็นผลดีแล้ว สื่อการสอนเป็นตัวกลาง หรือเครื่องมือที่ช่วยให้ครูผู้สอนใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ง่ายและรวดเร็ว ตามความต้องการ ผู้สอนควรได้เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา จะช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น สื่อการสอนจะช่วยพัฒนาการเรียนของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำเนื้อหาที่เรียนได้เร็วและนาน สามารถจะใช้ได้หลากหลายกับผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ถ้าเป็นไปได้ อนาคตผู้สอนทางด้านประเภทวิชาพาณิชยกรรม ควรจะได้รับการพัฒนาจากการสอนแบบเดิม มาเป็นแบบใช้สื่อประกอบการเรียนรู้จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี สิ้นเสื่อ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ด้านการจัดสื่อการเรียน ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหัวข้อ ใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ลำดับที่ 1 นั้นหมายถึง ครู-อาจารย์ ให้ความสำคัญในการเลือกสื่อ ที่นำมาใช้ในการสอน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชามากที่สุด และวัตถุประสงค์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาที่ถูกต้อง เกิดประสิทธิภาพ ในการเรียนรู้ รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล ได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง และในหัวข้อ ใช้สื่อที่ผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ลำดับสุดท้าย อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนที่เป็นแบบเดิมที่ผ่านมา ไม่ได้เน้นความสำคัญของท้องถิ่นเป็นหลัก ครู-อาจารย์จึงไม่ได้ให้ความสำคัญจากทรัพยากรในท้องถิ่นเท่าใดนัก การใช้สื่อต่าง ๆ จึงนิยมจัดซื้อจัดจ้างสำเร็จรูปมาใช้ ไม่มีโอกาสได้ส่งเสริมให้ผลิตกันเอง หากการพัฒนาสื่อต่าง ๆ จะได้ผลดียิ่ง ต้องส่งเสริมให้กำลังใจแก่ครู-อาจารย์ให้รู้จักผลิตขึ้นเอง และใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นหาง่าย ประหยัด ราคาถูก ส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น เป็นการสนับสนุนให้เศรษฐกิจในท้องถิ่นเจริญเติบโตอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ประพันธ์ สุดโต (2534 : 11) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลแก่ผู้เรียน ครูสามารถจัดหาหรือรับจากการจัดสรรหาให้ หรือสร้างขึ้นเองได้ จากวัสดุในท้องถิ่น แหล่งวัสดุที่ครูจะหามาทำสื่อการเรียนรู้ได้นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร มุลสุวรรณ (2542 : 103) พบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปานกลาง และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ มาลี สิ้นเสื่อ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูในโรงเรียน ประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ ครูมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

4. การวัดและประเมินผล ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการ ปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์กำลังอยู่ในระหว่างการปรับเปลี่ยนจากวัดผลแบบเดิม มาเป็นแบบใหม่ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ก้อนเน้นการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริง จะกระทำได้อย่างตลอดเวลากับทุกสถานการณ์ ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน และชุมชน ผู้เรียนจะเป็น ผู้สร้างคำถามเอง ตอบด้วยการแสดง สร้างสรรค์ ผิด หรือทำงานด้วยตนเอง การประเมินผลตาม วิธีการนี้ยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญ และสัมพันธ์กับการเรียนการสอน การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการ วัดและประเมินผล จะถูกเปลี่ยนไป ควบคู่กับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ มาลี สิ้นเสื่อ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการ ศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ด้านการวัดและประเมินผลครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหัวข้อ ใช้วิธีการวัดผลจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ก็ หมายถึง ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ต้องการให้มีการวัดผลจากผลงานที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เน้น พัฒนาการที่ปรากฏให้เห็น เน้นการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับความจริงในชีวิตประจำวัน และใน หัวข้อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลด้วยตนเอง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางลำดับ สุดท้าย อาจเป็นเพราะความสำคัญการประเมินผลแบบเดิมไม่ได้อยู่ที่ผู้เรียน ครู-อาจารย์เป็นผู้ ประเมินเอง ทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง ถ้าผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการ ประเมินผลตนเอง จะทำให้เขารู้จักเปรียบเทียบผลงานในแต่ละครั้ง แข่งขันกันในระหว่างผู้เรียน ด้วยกันเอง เกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผลงานของตนเองต่อไป

5. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับ การปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ยังดำเนินการสอนแบบเดิม ลักษณะครู-อาจารย์เป็นศูนย์กลางทำการ สอนโดยวิธีการบรรยายหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนจะเป็นผู้ฟัง ตอบคำถามครู และปฏิบัติตามตามที่ได้ มอบหมาย ให้ครูเป็นผู้ประเมินผลจากผลงานที่นักเรียนทำส่ง การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ได้ดำเนิน มาได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น จะสมบูรณ์ต่อเมื่อการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามแนวทางการจัด การศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวดที่ 4 ตั้งแต่มาตราที่ 22 ถึงมาตราที่ 29 มีสาระสำคัญดังนี้ การจัดการศึกษาต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน ประสพการณ์การเรียนรู้ ให้ยึดหลักดังนี้ ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาตนเองได้ ดังนั้นจึงต้องจัดสภาวะแวดล้อม บรรยากาศรวมทั้งแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ให้หลากหลาย เพื่อเอื้อต่อความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจเหมาะสมแก่วัยและศักยภาพของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และเกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 3) เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหัวข้อจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยน่าศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด มุมวิชาการ มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางลำดับที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน มุ่งเน้นการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นส่วนมาก นอกเหนือจากภายในห้องเรียนก็จะเป็นสถานที่อื่น ๆ ภายในสถานศึกษา ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ตลอดเวลา คือห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องฝึกภาษาอังกฤษ ห้องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ หรืออาจจะจัดส่วนใดส่วนหนึ่งของสถานศึกษาให้เป็นมุมวิชาการ นิทรรศการ ก็ถือว่าเป็นการจัดแหล่งความรู้แก่ ผู้เรียน หากในอนาคตการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้ปฏิบัติเต็มรูปแบบ แหล่งการเรียนรู้จะมีความสำคัญต่อผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น และในหัวข้อ การจัดบรรยากาศในห้องเรียนเสมือนเป็นบ้านของผู้เรียนเอง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ส่วนมากเข้ามาทำการสอนมุ่งเนื้อหาวิชาการให้ความรู้ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน เนื้อหาในรายวิชามีมากกว่าจะสอนไม่จับทันการสอบ โดยผู้สอนไม่มีโอกาสได้ทำตนเป็นนักจิตวิทยา ครูแนะแนวในการปรับทัศนคติและใช้เทคนิคพื้นฐานของความเป็นครูทำตนเสมือนเป็นผู้ปกครอง บิดา มารดา บรรยากาศในการเรียนการสอน จึงไม่มีลักษณะเสมือนกับเป็นบ้านของผู้เรียน

5.2.3 ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนของ

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต

กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ดังนี้

เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติ ของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า ต่างก็มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนเป็นไปตามแนวทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ตามมาตราที่ 24 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, 2542 : 13-14) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลฝึกทักษะและกระบวนการคิด การจัดการ และการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน

และแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระ ความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อ การเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ การจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถาน ที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกัน พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

1. การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มี การปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะยึดตัว หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระไปในทิศทางใดก็ตาม ซึ่งหลักสูตรจะมีการกำหนด กรอบ หลักการ และทิศทางอย่างกว้าง ๆ สามารถยืดหยุ่นได้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหัวข้อจัดเนื้อหา สาระของหลักสูตรให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และจัดให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสออกไปฝึกงาน กับองค์กรต่าง ๆ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่ามีการ ปฏิบัติมากกว่า ขณะที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มี การปฏิบัติน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญา โทหรือสูงกว่าให้ความสำคัญในการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร เน้นให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้ และพร้อมกับประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกงาน ซึ่งปัจจุบันในหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 กำหนดให้ฝึกงาน 400 คาบเรียน และหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2540 กำหนดให้ฝึกงาน 350 ชั่วโมง ทั้งนี้ถือว่า ระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตรนี้ มากเพียงพอเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการ ฝึกฝนให้ทำจริง ปฏิบัติจริงกับสถานประกอบการและองค์กรต่าง ๆ ตรงกับสาขาวิชาของผู้เรียน โดยมีกำหนดระยะเวลาเพียงพอกับเนื้อหาวิชาเพื่อให้เกิดทักษะและประสบการณ์ตรงทั้งนี้ให้อยู่ ภายใต้อาการควบคุมดูแลจากองค์กรนั้น ๆ ปฏิบัติเช่นเดียวกับพนักงานขององค์กร โดยมุ่งหวังให้ ผู้เรียนนำความรู้ และประสบการณ์ออกไปประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต และในปัจจุบันหลักสูตร การศึกษาในระดับปริญญาโทที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องผ่านการฝึกงานและศึกษาดูงานด้วยเช่นกัน ขณะที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีการปฏิบัติน้อย กว่า อาจเป็นเพราะ มองเห็นว่าการฝึกงานนั้น ไม่มีความจำเป็นสำหรับผู้เรียนมากนัก เพราะการ เรียนการสอนในปัจจุบัน ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย จาก แหล่งการเรียนรู้มากมาย ทั้งในและนอกสถานศึกษา จึงทำให้มีมุมมองที่แตกต่างกันออกไปบ้าง

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีแนวโน้มปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติมาเป็นลำดับ ซึ่งวิธีการเรียนการสอนในปัจจุบัน ไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านการคิด วิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ ผู้เรียนขาดคุณลักษณะช่างสงสัย และใฝ่หาคำตอบ ยังเน้นการสอนหนังสือมากกว่าการสอนคน เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหัวข้อจัดกิจกรรมการสอนให้หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน จัดให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนจัดให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียนทั้ง 3 หัวข้อนี้ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีการปฏิบัติมากกว่า ขณะที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีการปฏิบัติน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมและการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน โดยเน้นถึงความสำคัญของผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งได้จัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีหลากหลายวิธีการ โดยครู-อาจารย์จะเลือกใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจาก 3 หัวข้อดังกล่าวแล้ว ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีการปฏิบัติมากกว่าทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท หรือสูงกว่า ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเช่นกัน แต่ต่างหัวข้อกัน เป็นต้นว่า ในหัวข้อ จัดกิจกรรมโดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียน ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีการปฏิบัติมากกว่า ขณะที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีการปฏิบัติน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีความคิดเห็นว่าการเมืองในปัจจุบันกำลังประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ความยากจนของพลเมือง ความผันผวนทางการเมือง ความสุก่ร้อนทางวัฒนธรรม และศีลธรรม การเอาัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ความทุจริตยังมีอยู่ทุกหนทุกแห่ง ช่องว่างห่างไกลระหว่างคนสิ้นไร้ และคนมั่งมี ปัญหา ต่าง ๆ เหล่านี้จะลดน้อยลง หรือหมดไป อยู่ที่การจัดการศึกษา รัฐต้องจัดการศึกษาแก่ประชาชน อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยยึดแนวทางการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งกำหนดไว้ในหมวดที่ 4 ตั้งแต่มาตรา 22 ถึงมาตรา 29 มีสาระสำคัญในข้อ 2 มุ่งปลูกฝังและสร้างลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน โดยเน้นความรู้ คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและบูรณาการความรู้ในเรื่องต่าง ๆ อย่างสมดุล ขณะเดียวกันครูจะต้องมี การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เป็นลักษณะสำคัญของความเป็นครู เป็นแบบอย่างที่ดีจะช่วยให้ นักเรียนเกิดการซึมซับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความดีงาม ซึ่งมีผลต่อชีวิตของนักเรียน ครูยึดหลักความเมตตา มองนักเรียนด้วยความรัก ความเข้าใจ เป็นกัลยาณมิตร นักเรียนเกิดความอบอุ่นจะเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ให้ความสำคัญในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมด้วยเหมือนกันแต่มีการปฏิบัติต่างกันเล็กน้อย

3. การจัดสื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนทางด้านพาณิชยกรรมนั้น หากใช้สื่อเข้ามาช่วยในการสอน จะเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากกว่าการสอนโดยวิธีการบรรยายเพียงอย่างเดียว สื่อที่นำมาใช้นั้น มีทั้งวัสดุ และอุปกรณ์ เช่น ซอด้วง ภาพยนตร์ สไลด์ ฟิล์มถ่ายภาพ กระดานดำ กล้องถ่ายรูป เครื่องฉายภาพยนตร์ และเครื่องรับโทรทัศน์ เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหัวข้อ ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียน ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง ใช้สื่อที่ผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น ใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ใช้สื่อการสอนฝึกทักษะ การคิดค้นหาความรู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง และใช้สื่อการสอนได้อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนทั้ง 6 หัวข้อนี้ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีการปฏิบัติมากกว่า ขณะที่ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีการปฏิบัติน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษา ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ให้ความสำคัญต่อการใช้สื่อการสอน ควรต้องเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนทราบซึ่งในเนื้อหาวิชาอย่างสมบูรณ์ได้รับข้อเท็จจริง เจตคติ ความรู้ ความเข้าใจ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การเรียนการสอนจึงจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ 6 หัวข้อดังกล่าวแล้ว ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีการปฏิบัติมากกว่าทุกข้อ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดสื่อการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน แต่ต่างหัวข้อกัน จึงมีการปฏิบัติต่างกันเล็กน้อย

4. การวัดและประเมินผล ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นเป็นไปในทางเดียวกันคือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในส่วนของกระบวนการ และผลงาน ด้านความรู้ ความรู้สึกร ทักษะ และการแสดงออกทุกด้าน การประเมินตามสภาพจริง จะเปลี่ยนจากระบบคะแนน เป็นระบบความสามารถ ผลงาน และการร่วมกิจกรรม เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหัวข้อ ใช้วิธีการวัดผลจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ใช้วิธีการวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์เนื้อหาวิชา นำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอนของครู-อาจารย์ ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล และมีการวิเคราะห์ ปรับปรุงแบบทดสอบเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน ทั้ง 5 หัวข้อนี้ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า มีการปฏิบัติมากกว่า ขณะที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิ

การศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีการปฏิบัติน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าได้ศึกษา ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยเน้นการปฏิบัติจริงนั้นให้ประโยชน์ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้ศึกษา เป็นการวัดและประเมินผลแบบใหม่ โดยคำนึงถึงผลการเรียนรู้ที่มีความหมายรวมทั้งผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียนในสภาพที่ตรงกับความเป็นจริงยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญกระทำได้อย่างคล่องตัวกับทุกสถานการณ์ ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียนและชุมชน เป็นการประเมินความสามารถ ความรู้สึกละเอียดและทักษะที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้วิธีการสังเกต การบันทึก การรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำเพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาและเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง นอกจากนี้ 5 หัวข้อดังกล่าวแล้ว ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีการปฏิบัติมากกว่าทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลด้วยเช่นกันแต่ต่างหัวข้อกัน จึงมีการปฏิบัติต่างกันเล็กน้อย

5. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันคือ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ มิใช่แต่เป็นเพียงการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นห้องเรียน และยังรวมไปถึงบุคลิกภาพ พฤติกรรมของครูผู้สอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน และครูผู้สอนใช้แรงเสริมที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ถือว่ามีอิทธิพลต่อบรรยากาศในชั้นเรียนด้วย เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหัวข้อ จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยน่าศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด มุมวิชาการ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้สื่อการเรียนในสถานศึกษา และจัดให้ผู้เรียน เรียนรู้จากห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง ทั้ง 3 หัวข้อนี้ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีการปฏิบัติมากกว่า ขณะที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีการปฏิบัติน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่าเห็นว่า การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนจากประสบการณ์จริง จากสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ โดยความร่วมมือจาก ผู้ปกครอง บิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนา ผู้เรียนตามศักยภาพ การจัดแหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน ห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง นับว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง และนอกจากนี้ยังมีแหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนศึกษาได้ตลอดเวลา ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ เป็นต้น นอกจากนี้ 3 หัวข้อดังกล่าวแล้ว ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่ามีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฏิบัติมากกว่าทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน แต่ต่างหัวข้อกัน จึงมีการปฏิบัติต่างกันเล็กน้อย

5.2.4 ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ต่างมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนการสอนไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ยึดหลักการศึกษาลดชีวิต สำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ได้รับการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ ได้รับการพัฒนาและระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษายึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและประชาชนทั่วไป (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543 : 1-3) และเมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

1. การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้นเป็นหลักสูตรเดียวกันหมดมีแบบแน่นอน ครู-อาจารย์ได้ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรมาเป็นอย่างดีและเข้าใจอย่างแท้จริง ทำให้รายละเอียดเนื้อหาสาระที่สอนถูกต้องตรงตามหลักสูตรแต่มีข้อที่แตกต่างกัน 2 ข้อ คือ จัดให้เป็นไปตามสภาพของท้องถิ่น และให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญในการกำหนดหลักสูตร เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหัวข้อทั้งสองนี้ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า มีการปฏิบัติมากกว่า ขณะที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติน้อยกว่า ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การร่างหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2540 ของกรมอาชีวศึกษานั้น ตามคำสั่งกรมอาชีวศึกษา ได้เชิญให้ครู-อาจารย์จากสถานศึกษาต่าง ๆ ทุกสาขาวิชา เข้าร่วมร่างหลักสูตรนั้น ส่วนมากจะเป็นครู-อาจารย์รุ่นใหม่ ความคิดเห็นจึงเป็นไปตามผู้ร่างหลักสูตร ซึ่งเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีในหลาย ๆ รายวิชา จัดทำหลักสูตรให้เป็นไปตามสภาพของท้องถิ่น โดยการสำรวจความต้องการของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วในชุมชนต่าง ๆ ที่ต้องการจะศึกษาต่อในระดับ

สูงขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง จึงได้นำหลักสูตรในสาขาวิชาที่ผู้เรียนต้องการมาดัดแปลงให้เหมาะสม เปิดทำการสอนสนองตามความต้องการของผู้เรียน และนอกจากนี้ ยังเข้าร่วมโครงการพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการต่าง ๆ โดยสถานประกอบการจะเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดหลักสูตรเพื่อพัฒนาบุคลากรของตน เน้นในรายวิชาที่ต้องการนำความรู้ไปปฏิบัติงานจริง ทั้งนี้โดยเป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตร ขณะที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติน้อยกว่า อาจเนื่องมาจากบทบาทในการมีส่วนร่วมการร่างหลักสูตรน้อยกว่า จึงมีมุมมองที่แตกต่างไปบ้าง

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวโน้มปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติมาเป็นลำดับ เน้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ คิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ลงมือปฏิบัติจริง รวมทั้งจัดกิจกรรมแบบบูรณาการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในทุกศาสตร์สาขาวิชา พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม แก่ผู้เรียน เป็นการสร้างบุคคลให้แก่สังคม ประเทศชาติที่มีคุณภาพ และทำให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

3. การจัดสื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สื่อการเรียนรู้ เป็นสิ่งจำเป็นมากต่อการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น มีสื่อที่หลากหลายทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียน เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ สามารถใช้เชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง ใช้ฝึกทักษะ คิดค้นหาความรู้ แก้ปัญหาด้วยตนเอง สามารถใช้สื่อได้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และส่งเสริมให้มีการผลิตโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น แต่มีข้อที่แตกต่างกัน 1 ข้อ คือ ใช้สื่อการสอนฝึกทักษะ การคิดค้นหาความรู้ แก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า มีการปฏิบัติมากกว่า ขณะที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีการปฏิบัติน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า มองเห็นว่าสื่อการเรียนรู้ เป็นศูนย์รวมความสนใจช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น เกิดประสบการณ์ร่วมกันและเกิดประสบการณ์ตรง ช่วยเปลี่ยนเจตคติได้ดีและช่วยส่งเสริมการคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังช่วยในการฝึกทักษะให้แก่ผู้เรียนเกิดความคิด ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติ คิดค้นสื่อการเรียนรู้ ดัดแปลงให้ทันสมัย ทันต่อการเจริญทางด้านเทคโนโลยี อันเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ขณะที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า

10 ปี ขึ้นไปให้ความสำคัญต่อการใช้สื่อการสอน ผีกัททะแก่ผู้เรียนน้อยกว่า จึงทำให้มีการปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป

4. การวัดและประเมินผล ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การวัดและประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการวัดและประเมินผลแบบใหม่ให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในส่วนของกระบวนการ และผลงาน ด้านความรู้ ความรู้สึก ทักษะ การแสดงออก และการมีส่วนร่วม การประเมินผลตามสภาพจริง จะเปลี่ยนจากระบบคะแนนเป็นระบบความสามารถ ผลงาน และการร่วมกิจกรรม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล และประเมินผลด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการสอนของครู-อาจารย์ด้วย แต่มีข้อที่แตกต่างกัน 1 ข้อ คือ มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงแบบทดสอบ เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า มีการปฏิบัติมากกว่า ขณะที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีการปฏิบัติงานน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า อาจจะมีความคิดเห็นว่าการวิเคราะห์ข้อสอบนั้น มีความสำคัญมาก ซึ่งเป็นขั้นตอนของการพัฒนาแบบวัดความสามารถทางความคิดมี 6 ขั้นตอน คือ เริ่มจากการกำหนด 1) จุดมุ่งหมายของแบบวัด 2) กำหนดกรอบของการวัดและนิยามเชิงปฏิบัติการ 3) สร้างผังข้อสอบ 4) เขียนข้อสอบ 5) นำแบบวัดไปทดลองใช้ 6) แบบสำหรับนำไปใช้จริง ภายหลังจากนำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร หรือกลุ่มใกล้เคียงแล้ว นำผลการสอบมาทำการวิเคราะห์คุณภาพ โดยทำการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อในด้านความยาก(p) และอำนาจจำแนก (r) เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีความยากพอเหมาะและมีอำนาจจำแนกสูงไว้ และปรับปรุงข้อที่ไม่เหมาะสม และทำการคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพเหมาะสม และ/หรือข้อสอบที่ปรับปรุงแล้วให้ได้จำนวนตามผังข้อสอบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตรงตามเนื้อหา และนำไปทดลองใช้อีกครั้งหนึ่งเพื่อวิเคราะห์แบบสอบในด้านความเที่ยง (Reliability) ควรมีความเที่ยงเบื้องต้นอย่างน้อย 0.50 จึงเหมาะที่จะนำไปใช้ได้ ส่วนการตรวจสอบความตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ถ้าสามารถหาเครื่องมือวัดความสามารถทางการคิดที่เป็นมาตรฐาน สำหรับใช้เปรียบเทียบได้ก็ควรคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ควรตรงตามสภาพ ของการสอบด้วย (การปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี 2541: 70-71) ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติต่ำกว่า อาจเป็นเพราะว่า ไม่ค่อยให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนมีความคิดเห็นว่า ผลสำเร็จของการเรียนขึ้นอยู่กับการสอน ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้เต็มที่ก็เป็นการเพียงพอแล้ว ไม่ต้องคำนึงถึงการวัดและประเมินผลเท่าใดนัก การปฏิบัติในข้อนี้จึงน้อยกว่าและแตกต่างออกไปบ้าง

5. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้มิใช่แต่เป็นเพียงพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถใช้แหล่งต่าง ๆ เป็นห้องเรียน และยังรวมไปถึงบุคลิกภาพ พฤติกรรมของครูผู้สอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอน และผู้เรียนด้วยแต่มีข้อที่แตกต่างกัน 2 ข้อ คือ จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยน่าศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด มุมวิชาการ และจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหัวข้อทั้งสองนี้ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปีหรือน้อยกว่า มีการปฏิบัติงานมากกว่า ขณะที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า มองเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพ ประเภทวิชา พาณิชยกรรม ซึ่งมีสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ผู้เรียนจะเกิดความรู้ ความเข้าใจปฏิบัติงานเป็น มีประสบการณ์สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้เป็นผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ นอกเหนือจากการฝึกงานที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรแล้ว สถานศึกษาควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง โดยจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม คิดเอง ปฏิบัติเอง จัดทำห้องปฏิบัติการเอง คัดแปลง ปรับปรุงให้ทันสมัย ศึกษาข้อมูลจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งเชิญวิทยากรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย สิ่งสำคัญ การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียนเหล่านี้ ถ้าผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของเขาได้ เขาจะเป็นผู้ที่รู้จักดำรงชีวิตอยู่ในโลกได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป อาจให้ความสำคัญจากการเรียนในห้องเรียนตามปกติมากกว่าให้ความสำคัญจาก การเรียนในห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง จึงมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา

การวิจัยการปฏิรูปการเรียนการสอนของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยพาณิชยกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้นำผลการวิจัยไปใช้ในสถานศึกษา ดังนี้

1. ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนรวมทั้ง 5 ด้าน คือการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสื่อการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวัดและประเมินผล และการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ให้แก่ ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติทุก ๆ ด้าน และค่าเฉลี่ยรวม น้อยกว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี หรือน้อยกว่า ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติทุก ๆ ด้าน และค่าเฉลี่ยรวม มากกว่า

2. ผู้บริหารควรเน้นการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ให้มากขึ้นเป็นลำดับแรก เนื่องจากผลการวิจัยพบว่ามีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติต่ำสุด ในลำดับที่ 5

3. ผู้บริหารควรเน้นการปฏิรูปการเรียนการสอนด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้มากขึ้นเป็นลำดับที่สองรองลงมา เนื่องจากผลการวิจัยพบว่ามีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติต่ำ ในลำดับที่ 4

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในโรงเรียนพณิชยการเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา
3. ศึกษาความรู้ความเข้าใจในเรื่องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. แนวดำเนินงานโครงการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับจังหวัด. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. เส้นทางการสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย : แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. คำชี้แจงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. ศักยภาพของเด็กไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2543. การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2543. การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2543. ทิศทางของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กสานต์ วณิชชานนท์. 2529. “ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. 2542. บรรยายพิเศษการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2539. ศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 : แนวคิดปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : เลิศไทย.
- เกรียงไกร มุลสุวรรณ. 2542. “การศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) บริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2536 (ฉบับปรับปรุง) ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- จรัส สุวรรณมาลา. 2538. ปฏิรูประบบการคลังไทยกระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น.
กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- จินตนา ไบกาชุย. 2539. การเขียนสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- จินตนา ยูนิพันธ์. 2527. การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
พยาบาลศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
อลีนเพรส.
- ชมพันธุ์ ภูษธร ณ อุษรยา. 2540. การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ข้าวทวารอากาศ.
- ดิเรก พงศ์มพัฒน์. 2534. ทิศทางการปฏิรูปนโยบายเศรษฐกิจไทยในทศวรรษ 1990.
กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองดี แยมสรवल. 2543. รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธำรง บัวศรี. 2515. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : บรรหาร.
- นิพันธ์ เมืองพระ. 2532. “การบริหารงานวิชาการ ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคเหนือ และ
กลุ่มภาคกลาง สังกัดกรมอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.
- ณัฐศุภางค์ นพคุณ. 2534 ผลงานทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม.
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพาณิชยการบางนา.
- นันทา เศรษฐปราโมทย์. 2539. “การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพาณิชยการ ตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกรมอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ประพันธ์ สุตโต. 2534. “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดสุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประเวศ วสี. 2538. ยุทธศาสตร์ทางปัญญาของชาติยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดของสังคม
ทั้งหมดรวมกัน. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. การบริหารงานวิชาการ. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
- พนัส หันนาคินทร์. 2529. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- พจน์ เทียมศักดิ์. 2543. “การปฏิรูปการเรียนรู้ในชุมชนและโรงเรียน.” ปรินญาณิพนธ์การศึกษา
 คุยฎิบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 ภิญโญ สาร. 2519. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- มานิดา อุษชิน. 2522. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ. เอกสารการประชุม
 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- มานิต มานิตเจริญ. 2524. พจนานุกรมไทย. กรุงเทพฯ : บารุงสาสน์.
- มาลี สีนเสื่อ. 2544. “การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธ์. 2539. ปฏิรูปการศึกษาเพื่อใครในปฏิรูปการศึกษาการสร้างภูมิปัญญา.
 กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- รุ่ง แก้วแดง. 2538. รีเอ็นจิเนียริงระบบราชการไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ศ พริ้นติ้ง เซ็นเตอร์.
- วรางคณา ปันลาขนาท. 2534. “การบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี.”
 วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร.
- วิทยา จันทร์ลีลา. 2531. “การบริหารงานวิชาการของศูนย์ฝึกวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา.”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 มหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
 เกล้าพระนครเหนือ.
- วิชัย ดันศิริ. 2539. โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดและบทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2542. พลังการเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วุฒิชัย มูลศิลป์. 2529. การปฏิรูปการศึกษาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.
 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภชัย ศรีหาล้า. 2542. “ประสิทธิภาพขององค์กรต่อการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียน
 การสอนตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา.” ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตร์คุยฎิบัณฑิต
 สาขาวิชาประชากรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สงวนพงษ์ ชวนชม. 2533. “สภาพและปัญหาบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา
 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
 ทหารลาดกระบัง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 2543. การสัมมนาวิชาการ แนวคิดในการปฏิรูป การอาชีวศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจพ.
- สิทธิ สายหล้า. 2530. “ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- ลีปนันท เกตุทัต. 2528. ปฏิรูปการศึกษาเพื่อปวงชนและชาวบ้านจะเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- สุมิตร คุณานุกร. 2518. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- สุธีระ ทาดวงนิช. 2521. การบริหารการศึกษา. ชลบุรี. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2518. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยแบบเรียน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532. รายงานผลโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนา หมู่บ้านในเขตชนบท. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540. ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการ ศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541. ประเด็นปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี. กรุงเทพฯ : ไอเดีย สแควร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. นิยามเชิงปฏิบัติการประเด็นการปฏิรูปการ เรียนรู้. กรุงเทพฯ : สถาบันแห่งชาติเพื่อการเรียนรู้.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. วิธีชีวิตเด็กไทยในสหัสวรรษใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2543. รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. แนวทางการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. 2532. รายงานผลโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนา หมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ.

- สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. 2542. “พิจารณาร่าง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ.” วิทยากรย์. 98(1) : 25-29 : เมษายน 2542.
- อรุณ จันทวานิช. 2542. “การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.” วารสารข้าราชการครู. 19(3) : 5-8 : กุมภาพันธ์-มีนาคม 2542.
- อุทัย ดุลยเกษม. 2539. “การปฏิรูปการศึกษา ความหมาย ขอบเขต และความเป็นไปได้.” ใน ปฏิรูปการศึกษา การสร้างสรรค์ภูมิปัญญา (หน้า 211-212). กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- Bottage, Brain A. and Hasselbring, Ted S. 1993. **Taking Word Problems off the Page.** Educational Leadership.
- Cladler, John. 1991. **Authentic Assessment : Finding the Right Tools.** Thrust for Educational Leadership.
- Costa, Artheer. L. 1989. **Reassessing Assessment.** Educational Leadership.
- Herman. Joan L., Aschbacher, Pamela R. and Winters, Lynn. 1992. **A Practical Guide to Altevnative Assessment ; Library of Compress Cataloging – in – Publication Data.**
- Jasmine, Julia. 1992. **Portfolio Assessment for Your Whole Language Classroom Teacher No. 145 Portfolio Assessment Created Materials.** California.
- Neagley, Rossl and Evan N. Dean. 1967. **Hard Book for Effective Curriculum Development.** Engle Wood Cliffs, New Jersey : Printice-Hall.
- Newmann, Fred M. and Wehlage, Gray G. 1993. **Five Standards of Authentic Instruction.** Educational Leadership. 50 (7) : 8-12.
- Oosterhof, Albert. 1994. **Classroom Applications of Educational Measurement.** New York : Macmillan.
- Puckett, Margaret B. and Black, Janet K. 1994. **Authentic Assessment of Young Child : Celebrating Development and Learning.** New York : Macmillan College Publishing.
- Sugarmen, jay. Allen, James and Keller Cogan, Meg. 1993. **How to Make Authentic Assessment Work for You.** 103(1) : 66-70.

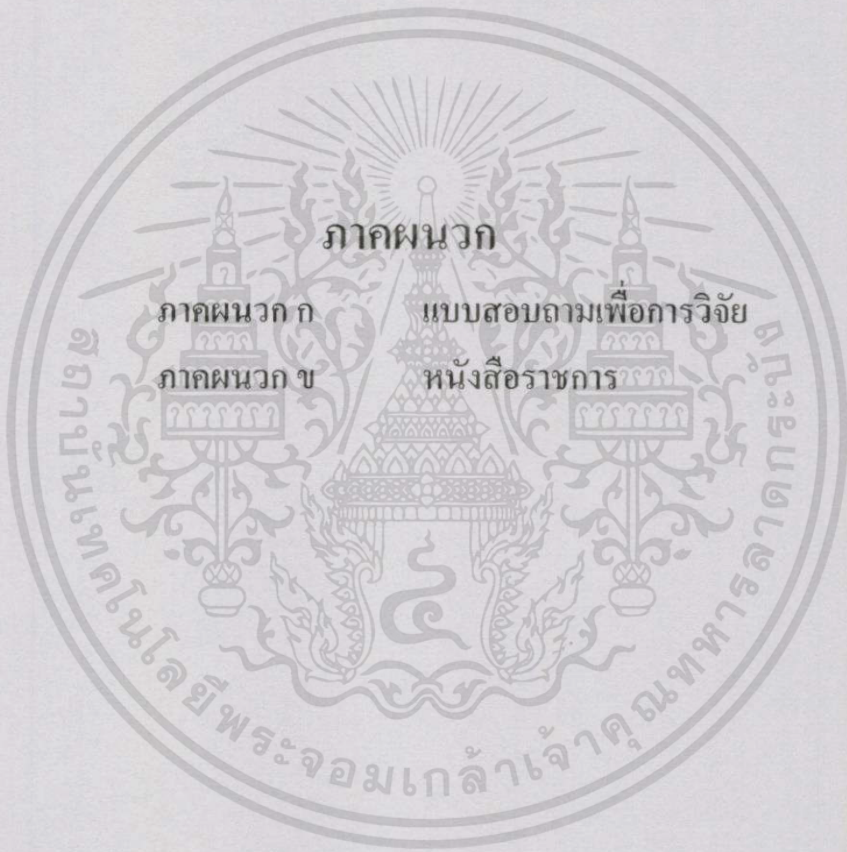
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Taba, hilda. 1967. **Curriculum Development Theory and paractice.** New York : Harcourt,
Brace & Jovanovich.

Wiggins, Grant. 1989. **Teaching to the (Authentic) Test.** Educational Leadership. 46(7) : 41-
48.

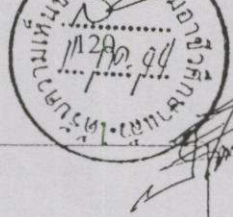
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

- 1. แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 การปฏิรูปการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- 1. การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร
- 2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 3. การจัดสื่อการเรียนรู้
- 4. การวัดและประเมินผล
- 5. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ระดับการปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ของวิทยาลัยพณิชยการ
- 3. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น และการนำเสนอผลการวิจัยจะเสนอผลจากการตอบของทุกคน จึงไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด
- 4. ขอความร่วมมือให้ท่านตอบแบบสอบถาม ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่านให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

นางจิรพันธ์ สิริเชตการ

นักศึกษาปริญญาโท สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความต่อไปนี้ ซึ่งเกี่ยวกับตัวท่านด้วยความเป็นจริง

1. เพศ

- ( ) ชาย
( ) หญิง

2. อายุ

- ( ) ต่ำกว่า 30 ปี
( ) 30 - 50 ปี
( ) 51 - 60 ปี

3. วุฒิการศึกษา

- ( ) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
( ) ปริญญาโท หรือสูงกว่าปริญญาโท

4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- ( ) 10 ปี หรือน้อยกว่า
( ) มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

5. ตำแหน่งหน้าที่

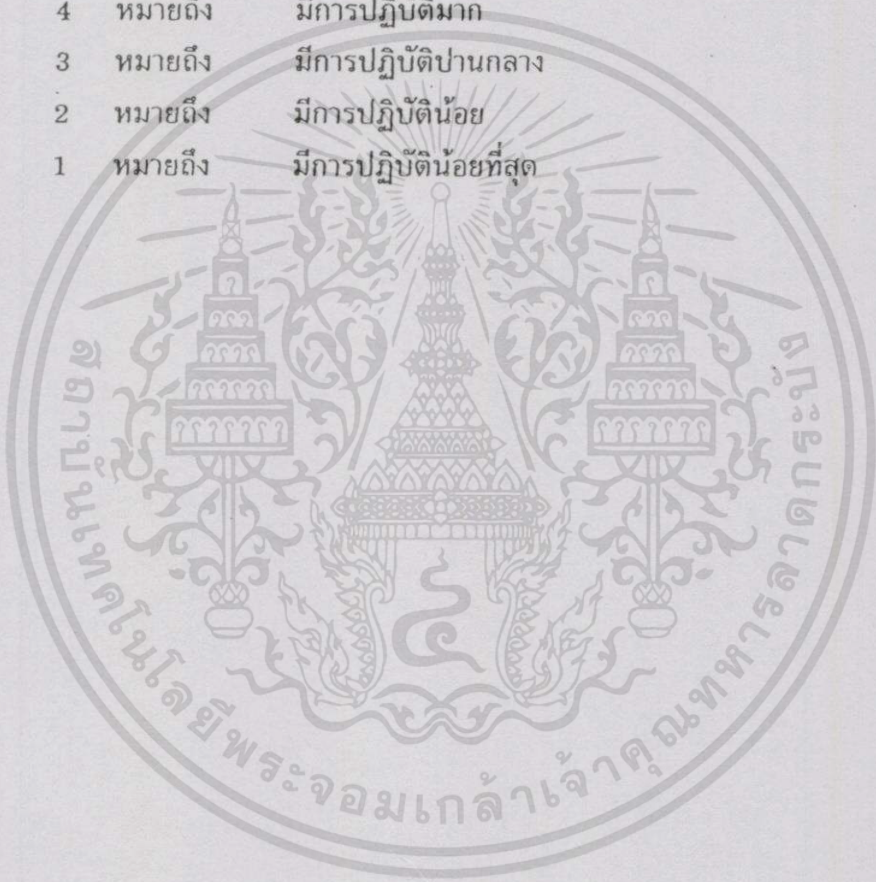
- ( ) ผู้บริหาร (ผู้อำนวยการวิทยาลัย, ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย 4 ฝ่าย, หัวหน้าคณะวิชา, หัวหน้าแผนกวิชา)
( ) ครู - อาจารย์

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพัฒนศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของข้อความ ซึ่งจะแสดงถึงระดับการปฏิบัติของแต่ละข้อตามความเป็นจริง

ระดับของการปฏิบัติ โดยพิจารณาเกณฑ์ของแต่ละระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	การปฏิรูปการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	1. การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร จัดให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน					
1.2	จัดให้เป็นไปตามสภาพของท้องถิ่น					
1.3	จัดให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน.					
1.4	จัดเนื้อหาสาระที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้					
1.5	จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสออกไปฝึกงานกับองค์กรต่าง ๆ					
1.6	จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรได้ทันสมัยเป็นปัจจุบันสามารถนำไปประกอบอาชีพได้					
1.7	จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
1.8	ให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญในการกำหนดหลักสูตร					
1.9	ให้ผู้ประกอบการในอาชีพมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลหลักสูตร					
1.10	จัดโดยเน้นถึงความเป็นสากลบนฐานของความเป็นเอกลักษณ์ไทย					

ข้อ	การปฏิรูปการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
2.1	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน					
2.2	จัดให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน					
2.3	จัดให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน					
2.4	จัดโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
2.5	จัดให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบด้วยตนเอง					
2.6	จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง					
2.7	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น จัดการเป็นด้วยตนเอง					
2.8	จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะเกี่ยวกับกระบวนการคิด การแก้ปัญหา การจัดการด้วยตนเอง					
2.9	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ลงมือปฏิบัติจริง					
2.10	จัดกิจกรรมแบบบูรณาการโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ					
2.11	จัดกิจกรรมโดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียน					
2.12	ให้บุคลากร องค์กร สถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน					

ข้อ	การปฏิรูปการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3. การจัดสื่อการเรียนรู้					
3.1	มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเพียงพอ					
3.2	ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียน					
3.3	ใช้สื่อที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น					
3.4	ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง					
3.5	ใช้สื่อที่ผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น					
3.6	ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
3.7	ใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
3.8	ใช้สื่อการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ					
3.9	ใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะ การคิดค้นหาความรู้ แก้ปัญหาด้วยตนเอง					
3.10	ใช้สื่อการสอนได้อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน					
3.11	มีการพัฒนา ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ					
3.12	นำภูมิปัญญา เทคโนโลยีท้องถิ่นที่เป็นสื่อการสอนมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	การปฏิรูปการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	4. การวัดและประเมินผล					
4.1	ใช้วิธีการวัดผลจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน					
4.2	ใช้วิธีการวัดผลที่หลากหลาย					
4.3	ใช้วิธีการวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์เนื้อหาวิชา					
4.4	ใช้วิธีการวัดผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
4.5	ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
4.6	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลด้วยตนเอง					
4.7	นำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียน					
4.8	นำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอนของครู-อาจารย์					
4.9	ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล					
4.10	มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงแบบทดสอบเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน					

ข้อ	การปฏิบัติการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้					
5.1	จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยน่าศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด มุมวิชาการ					
5.2	จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม องค์ประกอบอื่น ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
5.3	จัดแหล่งวิทยากรที่หลากหลาย เพื่อเชื่อมประสบการณ์กับชีวิตจริง					
5.4	จัดแข่งขันด้านวิชาการในสถานศึกษา พร้อมทั้งเชิญชวนบุคคลภายนอกมาร่วมด้วย					
5.5	จัดนำผู้เรียนสอบแข่งขันด้านวิชาการกับองค์กรภายนอกเพื่อหาประสบการณ์พัฒนาตนเอง					
5.6	จัดนำผู้เรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยากรต่าง ๆ นอกสถานศึกษา					
5.7	ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้สื่อการเรียนในสถานศึกษา					
5.8	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากห้องปฏิบัติการจำลองจากสถานการณ์จริง					
5.9	จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนเสมือนเป็นบ้านของผู้เรียนเอง					
5.10	จัดบรรยากาศเป็นการเสริมแรงแก่ผู้เรียน เช่น ให้อาหารว่าง คำชมเชย					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ข

หนังสือราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ ๒๖๔ / 2544

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของนางจिरพันธ์ สิทธิเขตการ

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางจिरพันธ์ สิทธิเขตการ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ปรียาพร	วงศ์อนุคร โรจน์	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.อารีรัตน์	หิรัญโร	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ดร.มาลัย	จิรวัดนเกษตร์	ประธานกรรมการ
รศ.ดร.ปรียาพร	วงศ์อนุคร โรจน์	กรรมการ
ผศ.ดร.เนาวรัตน์	วิไลชนม์	กรรมการ
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	กรรมการ
ดร.อารีรัตน์	หิรัญโร	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2544

(รองศาสตราจารย์ รวิวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดี

26 เม.ย. ๒๕๔๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นางจิรพันธ์ สิทธิเขตการ รหัสประจำตัว 42064120 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพาณิชย์กร เขตกรุงเทพมหานคร (LEARNING AND TEACHING INSTRUCTIONAL REFORMS OF COMMERCIAL COLLEGES IN BANGKOK)" โดยมี รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.อารีรัตน์ หิรัญโร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2544

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ.2544

(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัดชู)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504 / 2434

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๗ มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอลาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.สวัสดิ์ อุดมโภชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางจิริพันธ์ ลิทธิเชตกร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเคหะบริหารหอวิชาศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร ” คณะกรรมาธิการอุดมศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดียิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถามดังที่แนบมา พร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจขอมาจะช่วยให้การเก็บข้อมูล ของ นางจิริพันธ์ ลิทธิเชตกร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างดียิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมพ์สาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504 / 2434

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๗ มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชัย ภู่วัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางจिरพันธ์ สิริพิเชตกร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรกรุงเทพมหานคร ” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดียิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถามที่ตั้งที่แนบมา พร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นางจिरพันธ์ สิริพิเชตกร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ ฑิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504 / 2434

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๗ มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอลิขิตเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ศิริพรรณ ชุมบุญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางจิริพันธ์ ถิทธิเขตกร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารวิชาการศึกษาศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพลศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร " คณะกรรมการอุดมศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามรถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดียิ่ง จึงขอลิขิตท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถามดังที่แนบมา พร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูล ของ นางจิริพันธ์ ถิทธิเขตกร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างดียิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ตัก 3692

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504 / 2434

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

7 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางฉัฐศุภางค์ นพคุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางจिरพันธ์ สิทธิเขตการ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ เขตกรุงเทพมหานคร ” คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างยิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ช่วยชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถามดังที่แนบมา พร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูล ของ นางจिरพันธ์ สิทธิเขตการ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างข้มมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504 / 2434

คณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๗ มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอบเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางบุญญาส์กมล บรรณารักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางจิรพันธ์ สิทธิเขตการ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษาศึกษา
จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพัฒนการ เขตกรุงเทพมหานคร ”
คณะกรรมการอำนวยการ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดียิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถามดังที่แนบมา
พร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้เรารู้เนื้อหาของ
ของ นางจิรพันธ์ สิทธิเขตการ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทบ 1504 / 2434

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๗ มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางนภัสกร วงนิธิปริษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางจिरพันธ์ ดิทธิเชตการ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอชีวศึกษ
จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยสหศึกษ เขตกรุงเทพมหานคร ”
คณะกรรมการอุดมศึกษา พิจารณ แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถามดังที่แนบมา
พร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูล
ของ นางจिरพันธ์ ดิทธิเชตการ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิภสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 2626

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/ว มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการบางนา

ด้วย นางจिरพันธ์ สิริเชตการ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การปฏิรูปการเรียนการสอน ใน วิทยาลัยพณิชยการ เขตกรุงเทพมหานคร ” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์ ท่านได้โปรดอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504 / 2840

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนคลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๖ มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
  2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
  3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นางจรรย์พันธ์ สิทธิเชตการ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การปฏิรูปการเรียนการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการ เขตกรุงเทพมหานคร ” และได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2544 ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาต ให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199, 737-3000 ต่อ 3692

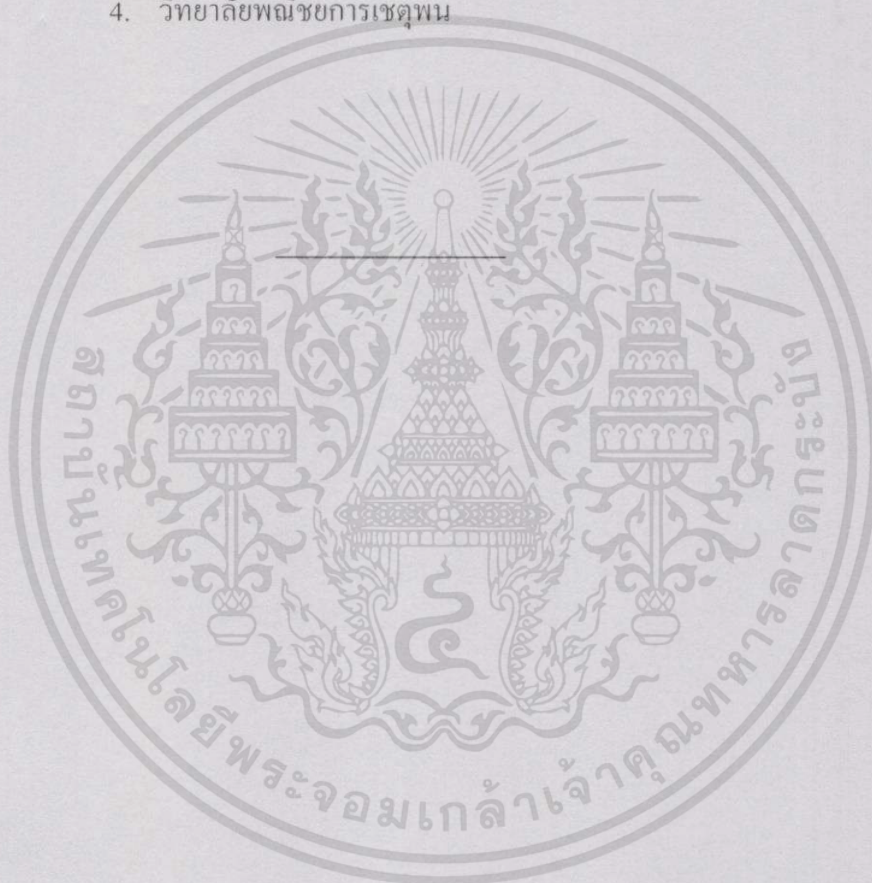
โทรสาร. 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
โดย นางจิรพันธ์ สิริเชตการ

1. วิทยาลัยพณิชยการบางนา
2. วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี
3. วิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย
4. วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0908/ 3485

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

/2 กรกฎาคม 2544

เรื่อง อนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อ้างถึง หนังสือคณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ ทม 1504/2840 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2544

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า นางจิริพันธ์ กิติขเขตการ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา มีความประสงค์ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บ
ข้อมูลจากผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในสถานศึกษาดังกล่าวคือวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การปฏิรูปการเรียนการสอนในวิทยาลัยสหวิทยาเขตกรุงเทพมหานคร” รายละเอียดทราบแล้วนั้น

กรมอาชีวศึกษาพิจารณาแล้วอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวดำเนินการแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล
ในสถานศึกษาดังกล่าววิทยาลัยอาชีวศึกษาได้

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อกำกับที่
มุมบนขวาทุกแผ่น เพื่อเป็นต้นแบบในการเก็บข้อมูลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและกรุณาส่งผลงานวิจัยไว้กรมอาชีวศึกษาทราบในโอกาสต่อไปด้วย
จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสิริรักษ์ รัชชสถานติ)

ศึกษานิเทศก์ 9 รักษาการในตำแหน่ง

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

โทร. 282-9357 , 282-2549 ต่อ 1600-1613

โทรสาร 282-9357 ต่อ 1610

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร 0908/ 1199

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

12 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการ บางนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 94 ชุด

ด้วย กรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางจิรพันธ์ สิริเชตการ นักศึกษาระดับปริญญาโท
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครู-อาจารย์ใน
สถานศึกษา เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การปฏิรูปการเรียนการสอนในวิทยาลัยพณิชยการ
เขตกรุงเทพมหานคร”

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษาจึงขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลของ
นักศึกษาดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่องดังกล่าวได้

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อ
กำกับที่มุมบนด้านขวาทุกแผ่น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วกรุณาส่งคืนแบบสอบถามกับ
บุคคลดังกล่าวด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นางจินตนา สิริเชตการ)

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา (กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา)

โทร. 282-9357 , 282-2549 ต่อ 1600-1613

โทรสาร 282-9357

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0908/ 1199

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

12 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 100 ชุด

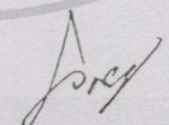
ด้วย กรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางจิรพันธ์ สิริพิเชตการ นักศึกษาระดับปริญญาโท
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครู-อาจารย์ใน
สถานศึกษา เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การปฏิรูปการเรียนการสอนในวิทยาลัยพณิชยการ
เขตกรุงเทพมหานคร”

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษาจึงขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลของ
นักศึกษาดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่องดังกล่าวได้

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อ
กำกับที่มุมบนด้านขวาทุกแผ่น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วกรุณาส่งคืนแบบสอบถามกับ
บุคคลดังกล่าวด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นางอนตนา ศรีภาพ)

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา (กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา)

โทร. 282-9357 , 282-2549 ต่อ 1600-1613

โทรสาร 282-9357

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0908/ 1199

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

12 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 68 ชุด

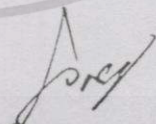
ด้วย กรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางจิรพันธ์ สิทธิเขตการ นักศึกษาระดับปริญญาโท
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครู-อาจารย์ใน
สถานศึกษา เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การปฏิรูปการเรียนการสอนในวิทยาลัยพณิชยการ
เขตกรุงเทพมหานคร”

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษาจึงขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลของ
นักศึกษาดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่องดังกล่าวได้

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อ
กำกับที่มุมบนด้านขวาทุกแผ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วกรุณาส่งคืนแบบสอบถามกับ
บุคคลดังกล่าวด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นางจันทนา ศรีกาฯ)

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา (กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา)

โทร. 282-9357 , 282-2549 ต่อ 1600-1613

โทรสาร 282-9357

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0908/ 1199

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

12 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1/4 ชุด

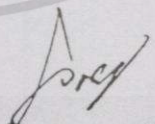
ด้วย กรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางจิรพันธ์ สิริเขตการ นักศึกษาระดับปริญญาโท
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครู-อาจารย์ใน
สถานศึกษา เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การปฏิรูปการเรียนการสอนในวิทยาลัยพณิชยการ
เขตกรุงเทพมหานคร”

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษาจึงขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลของ
นักศึกษาดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่องดังกล่าวได้

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อ
กำกับที่มุมบนด้านขวาทุกแผ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วกรุณาส่งคืนแบบสอบถามกับ
บุคคลดังกล่าวด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นางจินตนา ศรีภาพ)

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา (กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา)

โทร. 282-9357 , 282-2549 ต่อ 1600-1613

โทรสาร 282-9357

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางจิริพันธ์ สิทธิเขตการ
วัน เดือน ปี เกิด	1 ธันวาคม 2496
สถานที่เกิด	อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	216/14 ถ.บางนา-ตราด บางนา กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยพณิชยการบางนา ถ.บางนา-ตราด บางนา กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 7 หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2514 สำเร็จการศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสาขาอาชีพ (ม.ศ. 6) การบัญชี จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ปีการศึกษา 2516 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (การบัญชี) จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ปีการศึกษา 2517 สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยมศึกษา (ป.ม.ศ.) จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ปีการศึกษา 2521 สำเร็จการศึกษาระดับนิติธุรกิจศึกษา (การบัญชี) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ปีการศึกษา 2544 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง